

Täysistunto

Keskiviikko 30.11.2016 klo 14.00—18.52

9. Valtioneuvoston selonteko kansallisesta energia- ja ilmastostrategiasta vuoteen 2030

Valtioneuvoston selonteko VNS 7/2016 vp

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 9. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään talousvaliokuntaan, jolle valtiovarainvaliokunnan, liikenne- ja viestintävaliokunnan, maa- ja metsätalousvaliokunnan, tulevaisuusvaliokunnan ja ympäristövaliokunnan on annettava lausunto viimeistään 15.3.2017.

Valtioneuvoston esittelypuheenvuoron jälkeen keskustelu käydään etukäteen pyydettyjen puheenvuorojen osalta nopeatahtisena. Ryhmäpuheenvuorojen pituus on enintään 5 minuuttia ja muiden etukäteen varattujen puheenvuorojen pituus enintään 5 minuuttia. Puhemiesneuvosto suosittaa, että myös nopeatahtisen keskusteluosuuden jälkeen pidettävät puheenvuorot kestävät enintään 5 minuuttia.

Keskustelu

14.17 **Elinkeinoministeri Olli Rehn** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hyvät kollegat! Meillä on edessämme maailmanlaajuinen ja suorastaan perusteisiin käyvä energiatalouden murros. Nyt käsiteltävä valtioneuvoston selonteko, kansallinen ilmastostrategia, energiastrategia, määrittää päälinjat Suomen energiakänteelle vuoteen 2030 tähdäten. Samalla katsomme vielä pidemmälle: vuoden 2030 tavoitteiden toteuttaminen on kestävä siltä kokonaan päästöttömään ja hiilineutraaliin energiatalouteen Suomessa vuonna 2050.

Tämä strategia koostuu kolmesta skenaariosta: ensinnäkin perusskenaariosta, joka havainnollistaa nykyisten voimassa olevien toimien riittämättömyyden energia- ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi; toiseksi politiikkaskenaariosta, joka on vuoteen 2030 ulottuva skenaario, jossa uudet politiikkatoimet mitoitetaan siten, että asetettuihin ilmasto- ja energiatavoitteisiin päästään; kolmanneksi vuoteen 2050 asti ulottuvasta tarkastelusta sellaisista toimista, joilla energiankäyttö ja -tuotanto saataisiin kokonaan, sataprosenttisesti, uusiutuvaan energiatuotantoon perustuvaksi.

Energia- ja ilmastostrategia toteuttaa hallitusohjelmaa ja nojaa Euroopan unionin yhteisiin tavoitteisiin ja Suomen kansainvälisiin sitoumuksiin. Strategia on myös kansainvälisesti tarkasteltuna kunnianhimoinen ja linjassa tänään hyväksytyn komission energia- ja ilmastopakettien talvipaketin kanssa.

Selonteon pohjalta uusiutuvan energian osuutta lisätään yli puoleen energian loppukäytöstä vuonna 2030. Öljyn energiakäyttö puolitetaan vuoteen 2005 verrattuna. Kaiken kaikkiaan liikenteellä on hyvin keskeinen, ellei jopa keskeisin, rooli niin sanotun taakanjako-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 123/2016 vp

sektorin päästöjen vähentämisessä. Tässä selonteossa linjataan, että liikenteen päästöjä vähennetään noin puolet elikkä 50 prosenttia vuodesta 2005 vuoteen 2030 mennessä. Päästöjen vähentämisen tarve on itse asiassa niin suuri, että väittely liikenteen biopolttoaineiden ja sähköautojen keskinäisestä roolista on turhaa. Molempia tarvitaan lähes maksimimäärä, minkä kykenemme saavuttamaan, ja se tarkoittaa tietysti muun muassa useiden biojalostamoiden rakentamista Suomeen, jotta tämä tavoite kyetään saavuttamaan, ja se taas merkitsee työpaikkoja ja yrittämisen mahdollisuuksia koko maassa. Tässä selonteossa esitetään myös mittavaa, 250 000 kappaleen tavoitetta sähköautoille ja 50 000:n tavoitetta kaasuautoille. Samalla tieliikenteen biopolttoaineiden sekoitusvelvoite nostetaan 30 prosenttiin energiasisällöstä, mikä on aivan Euroopan kärkeä.

Kuten sanoin äsken, EU:n komissio julkaisee tänään — itse asiassa juuri näihin aikoihin, pressitilaisuus lienee käynnissä Brysselissä tällä hetkellä — oman energiapolitiikan talvipaketinsa. Suomen kannalta on olennaista, että biomassan nollapäästöisyys säilyy, mikä on nyt julkaistussa paketissa turvattu. Suomi on ajanut vuosia EU:n laajuista politiikkaa myös liikenteen biopolttoaineille, mikä nyt kantaa hedelmää, sillä talvipaketissa ehdotetaan jakeluvelvoitetta liikenteen uusiutuville polttoaineille.

Me tarvitsemme myös kustannustehokkaan, toimitusvarman sähköjärjestelmän ja ennen muuta toimivat sähkömarkkinat tämän tueksi. Suomelle erityinen kriittinen kysymys on sähkötehon riittävyys huippukulutuksen aikana johtuen meidän aika poikkeuksellisista ilmasto-olosuhteistamme muuhun Eurooppaan verrattuna. Pitkällä siirtymäkaudella kohti täysin uusiutuvaa energiataloutta myös ydinvoimalla on roolinsa sähköntuotannossa kotimaassa.

Arvoisat kollegat, viime tammikuun 7. ja 15. päivä me saimme ankaran muistutuksen siitä, että kovien pakkasten aikana oma sähköntuotantomme ei riitä. Olimme noissa oloissa liikaa, jopa yli kolmanneksen verran, tuontisähkön varassa. Senkin takia pohjoismaisen sähkömarkkinan kehittäminen on Suomelle kärkeä. Pohjois-Suomen ja Pohjois-Ruotsin välille suunniteltu hanke vaihtosiirtoyhteyden toteuttamiseksi on välttämätön riittävien siirtoyhteyksien varmistamiseksi. Tämä työ on nyt liikkeellä Ruotsin Kraftnätin ja Suomen Fingridin kesken, ja viimeksi kävimme tästä erittäin hyvän keskustelun pohjoismaisten kollegoiden kanssa viime viikolla täällä Helsingissä pohjoismaisten energiaministerien kokouksessa. Suomen tavoitteena on saada tämä siirtoyhteys Euroopan unionin prioriteettilistalle ensi vuonna, 2017, jotta sen toteuttaminen voisi alkaa niin pian kuin mahdollista.

Ylimenokauden ratkaisuna otetaan käyttöön teknologianeutraalit tarjouskilpailut, joiden perusteella maksetaan sähköntuotantotukea kustannustehokkaimmille ja kilpailukyisille uusiutuvan sähkön tuotantoinvestoinneille. Tarkemmin vielä vuosina 2018—20 otetaan käyttöön kilpailuun perustuva tuotantotuki uusiutuvalla sähköllä. Tällä tuella voidaan rakentaa yhteensä korkeintaan 2 terawattitunnin verran tuotantoa noiden mainittujen vuosien aikana. Vastaavasti investointitukea kohdennetaan ensi sijassa uuden energiateknologian kaupallistamiseen sekä biopolttonesteiden, biokaasun ja jakeluverkkojen rakentamiseen. Yhdistetyssä sähkön- ja lämmöntuotannossa etusijalla ovat metsähake ja metsäteollisuuden sivuvirrat, kuten kuori ja puru. Selonteon mukaan vuoteen 2030 mennessä Suomessa luovutaan kivihiilen energiakäytöstä. Varotoimena otetaan huomioon energian toimitus- ja huoltovarmuus ja poikkeustilanteet. Kivihiilen energiakäytön lopettamista koskeva lakiesitys valmistellaan siirtymäaikoineen tämän hallituskauden aikana.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 123/2016 vp

Arvoisa puhemies! Hyvä kollegat, kun sanoin, että tässä linjattu energiastrategiamme on kansainvälisesti kunnianhimoinen, tarkoitin muun muassa tätä kivihiilen energiakäytöstä luopumista. Olen vakuuttunut siitä, että tulevien vuosikymmenten mittaan tämä arvioidaan energiataloudessa lähes yhtä merkittäväksi kuin demokratian saralla oli naisten äänioikeuden toteuttaminen Suomessa vuonna 1906, mikä näytti suuntaa muulle maailmalle ja mistä olemme kaikki perustellusti ylpeitä. Me olemme kestäväen energiatalouden edelläkävijöitä, eikä meidän kannata pitää kynttilää vakan alla vaan tuoda tätä rohkeasti esiin maailmalla ja siten luoda pohjaa suomalaisen energia- ja ympäristöteknologian viennille. 100-vuotiaasta Suomea ei rakenneta nihilismillä vaan ennakkoluulottomalla asenteella ja terveellä iteluottamuksella, joihin kuuluu omavaraisempi, huoltovarma ja kestävä energiatalous. — Kiitoksia.

14.26 Hanna Kosonen kesk (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ilmastonmuutos on totta, ja yhteinen tehtävämme on pysäyttää se. Olemme ensimmäinen sukupolvi, joka voi saada ratkaisut aikaan, ja olemme myös viimeinen sukupolvi, joka pystyy tekemään kääntein. Fossiilisten polttoaineiden käytön takia merten lämpötila nousee, napajäätiköt sulavat ja kuumuus- ja kuivuusjaksot tuhoavat satoja. Suunnanmuutoksen on tapahduttava nyt. Kyse on lastemme ja lastenlastemme tulevaisuudesta. On tekojen aika.

Arvoisa puhemies! Tällä ohjelmalla Suomi osoittaa edelläkävijyyttä. Kannamme vastuun kansainvälisesti ja bio- ja kiertotaloutta edistämällä luomme samalla puhtaita ratkaisuja, työpaikkoja suomalaisille ja toimeentuloa koko maahan. Keskustavetoinen hallitus vastaa nopeasti Pariisin ilmastopöytäkirjan tavoitteisiin konkreettisilla teoilla. Fossiilisten tuontipolttoaineista siirrytään kotimaiseen uusiutuvaan energiaan. Tuontiöljyn käyttö puolitetaan, ja Suomi aikoo kieltää ensimmäisenä maailmassa hiilenkäytön vuoteen 2030 mennessä. Kokonaan uusiutuvaan energiaan on mahdollista siirtyä vuoteen 2050 mennessä. Olemme tulevaisuudessa sekä omavaraisempia että taloudellisesti vahvempia. Siirrymme keskitetystä fossiilisesta mallista koko Suomen uusiutuvan energian malliin. Energiaeurot ja työpaikat kannattaa pitää Suomessa.

Arvoisa puhemies! Energia- ja ilmastostrategia ohjaa tulevaisuuden liikkumista ja kuljetuksia, rakentamista, asumista sekä sähkön- ja lämmöntuotantoa. Ratkaisuja ovat bioenergia sekä maatalouden, yhdyskuntien ja teollisuuden jätteistä tuleva energia sekä aurinko- ja tuulienergia.

Metsien monimuotoisuudesta on huolehdittava. Metsienkäytön myötä tulevat sivujaat kannattaa hyödyntää energiakäytössä. Tukkipuu menee jalostukseen ja puurakentamiseen, sivuvirrat, kuten kuoret ja hakkuutähteet, käytetään energiantuotantoon. Energiatarpeet mahtuvat kansallisen metsästrategian mukaisiin raameihin. Jatkossa sellun, paperin ja puurakentamisen lisäksi puusta tehdään enenevästi lääkkeitä ja tekstiilejä ja muovituotteita korvataan puulla.

Väitteet tuulivoiman alasajosta ovat vääriä. Tuulivoimaa tuetaan jatkossakin, mutta tukitaso tuodaan samalle viivalle muiden energialähteiden kanssa.

Arvoisa puhemies! Kotitaloudet ja yritykset voivat tulevaisuudessa toimia sähköntuottajina, eivätkä tuuli- ja aurinkoenergian tuotannonvaihtelut haittaa, koska älykkäät verkot ja sähkön varastointi varmistavat jatkuvan sähkönsaannin. On mahdollista, että akku- ja energianvarastointiteknologian kehittyminen ja halpeneminen mullistavat energiamarkkinat ennalta arvaamattomalla tavalla.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 123/2016 vp

Liikkuminen ja tavaroiden kuljettaminen muuttuu. Liikenteen automatisaatio lisääntyy, ja tavoitteena on, että Suomessa on 15 vuoden kuluttua 250 000 sähköautoa ja vähintään 50 000 kaasukäyttöistä autoa. Biokaasun mahdollisuudet ovat valtavat. Kaupungeissa lyhyitä matkoja tehdään auton sijaan entistä enemmän pyörällä tai kävellen. Visio on käynyt jo osittain toteen Helsingissä kaupunkipyörien tulon myötä. Energia- ja ilmastostrategia merkitsee hyviä asioita myös kansanterveyden näkökulmasta.

Arvoisa puhemies! Suomella on ensi vuonna sekä Arktisen neuvoston että Pohjoismaiden neuvoston puheenjohtajuus. Se antaa meille entistä paremman mahdollisuuden edistää näitä tavoitteita yhdessä muiden maiden kanssa. Päästötön Pohjola on keskustan tavoite, ja se on mahdollista saavuttaa hyvin nopeastikin, jos niin halutaan.

Energia- ja ilmastostrategia on kunnianhimoinen ja realistinen linjaus tähän hetkeen. Suomi on omilla vahvuuksillaan nykyisessä energiamurroksessa mukana. Suomalaiset cleantech- ja puhtaiden energiaratkaisuiden yritykset saavat selkänogan toiminnalleen ja tuotteiden kehittämiselle vientiin. Kustantus eduskuntaryhmä kiittää hallitusta erinomaisesta työstä ja kannustaa strategian nopeaan toimeenpanoon.

14.32 Martti Mölsä ps (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Maamme energiapolitiikka kärsi epäjohtamuksesta ja ennustamattomuudesta viime vaalikaudella. Pysyimme jo silloin perustellusti todentamaan, että Suomen silloinen energiapolitiikka ei palvellut yhteiskunnan kokonaisuutta, sillä energiapolitiikkamme perustui silloin kivihiihtikautiseen ajatteluun ja puutteellisesti tutkittuun tietoon. Nyt energiapolitiikastamme on tullut poukkoilevan päätöksenteon sijaan vaalikausien yli kestävä ennakoitavuutta. Oivallisena esimerkkinä tästä toimivat juuri nykyisen hallituksen uunituoreet linjaukset kansallisesta energia- ja ilmastostrategiasta.

Arvoisa puhemies! Perussuomalaisten eduskuntaryhmä näkee, että kotimaisten energialähteiden, kuten turpeen ja pienpuuenergian, asemaa ei pidä heikentää. Samaten meidän on ajateltava energia ihan uudella tavalla. On nähtävä kuusenoksa kemikaalina, puru ja lastut biopolttoaineina, vesi energianlähteenä. Onneksi kaikki tämä on etupainotteisesti otettu huomioon nyt keskustelussa olevassa hallituksen energia- ja ilmastostrategiassa. Tämän ohella perussuomalaisten eduskuntaryhmä näkee, että hyödyntämällä kotimaista energiaa ja kehittämällä siihen perustuvaa vientiteollisuutta voimme oikaista merkittävästi kauppasettamme. Energiantuotannon kotimaisuusasteen tuntuva nostaminen edistää maamme talouskasvua ja tuottaa kymmeniätuhansia uusia työpaikkoja. Nämä työpaikat syntyisivät pääasiassa haja-asutusalueille, mikä mahdollistaisi osaltaan maaseudun pitämisen elinvoimaisena ja asuttuna. Perussuomalaisten eduskuntaryhmä on tyytyväinen siitä linjauksesta, että uusia tuulivoimatuokiratkaisuja ei nyt myönnetä vaan niistä tehdään riippumaton selvitys ennen kuin jatkosta päätetään.

Arvoisa puhemies! Perussuomalaiset haluavat jatkossa kiinnittää huomiota puurakentamisen lisäämiseen. Suomi voisi olla puurakentamisen suunnannäyttäjä koko Euroopassa. Ala on merkittävä tekijä, se työllistää runsaasti joko suoraan tai välillisesti. Puusta valmistettavat tuotteet ovat kestäviä sekä uusiutuvia ja vaikuttavat positiivisesti hiilitaseeseen. Tämäkin tavoite tukee hyvin myös ilmastopoliittisia linjauksia siitä, mihin uudella hallituksen energia- ja ilmastostrategialla pyritään.

Arvoisa puhemies! Viimeaikainen kansainvälisen politiikan epävarmuus on palauttanut kaikkien mieleen energiaomavaraisuuden tärkeyden myös huoltovarmuutemme näkökulmasta. Niinpä energiaomavaraisuuden tuntuva nostaminen on syytä ottaa energiapolitiik-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 123/2016 vp

kan keskeiseksi tavoitteeksi sekä pitkäaikaiseksi painopisteeksi. Näin on nyt hallituksessa tehty, ja siitä me olemme tyytyväisiä. Tulee myös muistaa, että kylmien säiden ja pitkien välimatkojen Suomi on erityisen riippuvainen myös siitä, että kohtuuhintaista energiaa on saatavilla. Tämäkin näkökulma on onneksi mukana nyt uudistetuissa linjauksissa.

Arvoisa puhemies! Energiapolitiikkaamme vaikuttavat keskeisesti myös kansainväliset päästötavoitteet ja erilaiset sopimukset. Tästä esimerkkinä toimii juuri hiljakkoin Pariisin ilmastokokouksessa tehty maailmanlaajuinen ilmastopöytäkirja, minkä keskeisenä tavoitteena on rajoittaa keskilämpötilan nousu maapallolla alle 2 asteeseen. Tämä linjaus sopii niin perussuomalaisille kuin muillekin hallituskumppaneille. Sen sijaan kesällä EU-komissiolta tullut Pariisin sopimuksen tavoitteisiin liittyvä ehdotus taakanjakosektorille ei sellaisenaan enää sovi, sillä katsomme, että komission ehdotuksessa Suomelle on asetettu kohtuuttoman korkea, 39 prosentin päästövähennysvelvoite, joka tulee toteutuessaan nostamaan suomalaisen teollisuuden kustannuksia ja näin heikentämään alan työllisyyttä. Täten pidämme tärkeänä, että hallitus käyttää kaikki mahdolliset keinot joustomekanismien täysimääräiseen käyttöön jatkossa, ennen kuin komission esitystä voidaan edes harkita hyväksyttäväksi.

Arvoisa puhemies! Hallituksen tavoite cleantech-alan kasvattamiseksi on erittäin kunnianhimoinen mutta tarpeellinen. Kotimarkkinat ovat tässä juuri ratkaisevassa asemassa. On selvää, että huolehtimalla energiantuotannosta, (Puhemies koputtaa) joka varmistaa kotimaisen, vähähiilisen energiansaannin, kohtuuhintaisuuden (Puhemies koputtaa) ja vähäpäästöisyyden, meillä on energia- ja ilmastosektorilla paljon enemmän voitettavaa kuin hävittävää.

14.38 Harri Jaskari kok (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomi haluaa olla eturintamassa estääkseen maailman lämpenemistä yli 2 asteella. Siksi tässä strategiassa on vahva panostus uusiutuvaan energiaan ja uusiin puhtaisiin energijärjestelmiin. Voi sanoa, että muutamat päätökset ovat todella vallankumouksellisia. Yksi niistä on hiilenkäytön lopettaminen vuoteen 2030 mennessä. Jopa suurempi päätös ja tavoite on öljynkäytön puoltaminen samalla ajalla.

Samalla hallitus kuitenkin haluaa turvata energian saatavuuden Suomessa kilpailukykyisen näkökulmasta ja pitää huolta energian kilpailukykyisestä hinnasta. Entistä suurempi painoarvo strategiassa on tullut puhtaasta teknologian viennille, missä Suomella onkin merkittävää osaamista.

Arvoisa puhemies! Leijonanosan uusista päästövähennystavoitteista ottaa harteilleen liikenne, joskin oma urakkansa on myöskin kiinteistöpuolella ja maataloudessa. Teollisuus onkin Suomessa tiristänyt itsensä jo maailman energiatehokkaimpien joukkoon. Puhtaan energian ja kiertotalouden markkinat ovat seuraavan parinkymmenen vuoden aikana jopa 15 000 miljardia euroa koko maailmassa. Mikäli olemme tässä energiauusiutumisen eturintamassa, maailma on todellakin avoin suomalaisille uusille energiakonsepteille. Nyt onkin oikea aika miettiä, miten saamme tästä globaalista energiamurroksesta mahdollisimman paljon irti suomalaista liiketoimintaa.

Arvoisa puhemies! Liikennesektorin uudistamisessa ratkaisu valtiolta oli vaatimus biopolttoaineiden 30 prosentin sekoitevelvollisuudesta vuoteen 2030 mennessä. Päätöksen seurausvaikutukset voivat olla hyvinkin merkittäviä. Nykyisin tuontiöljyn energiakäytöstä yli 60 prosenttia käytetään liikenteessä. Suomeen tuodaan nettona energiaa vuosittain 6,8 miljardin euron edestä. Tulevaisuudessa kenties näitä euroja maksetaan entistä enempi ko-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 123/2016 vp

timaiselle biopolttoaineteollisuudelle, mikä on erinomainen asia. Kaikki metsäteollisuuden yritykset eivät kenties ole kovin innoissaan siitä, mihin puu menee. Nyt kuitenkin ollaan tehty tutkimuksia siitä, että kun tällä hetkellä käytetään puuta noin 68 miljoonaa kuutiota, biopolttoaineisiin menisi noin 4 miljoonaa kuutiota ja kestävä hakkuuraja olisi noin 80 miljoonaa kuutiota. Eli vielä onnistuisi kestävä metsänkäytön rajoissa saada tätä uutta liiketoimintaa mukaan. Mikäli tiedostamme päätöksen haasteet myöskin metsäpuolelle ja ratkaisemme ne asiallisesti, voimme pitää biopolttoaineiden sekoitevelvollisuuden merkittävää korottamista mahdollisuutena. Ja juuri niin kuin ministeri sanoi esimerkiksi tämän talvipaketin osalta, tämä on mielenkiintoinen päätös komissiolta. Uskon, että biopolttoaineiden tulevaisuus on kuitenkin lentoliikenteessä, yhdyskuntien energiatuotannossa, ja mikäli Suomi luo nyt tämän pilottimarkkinan itsellensä esimerkkinä, meillä voi olla huikeat mahdollisuudet tulevaisuudessa olla globaali johtaja uusissa biopolttoaineissa.

Arvoisa puhemies! Biopolttoaine on ainakin normaalien henkilöautojen tankissa kuitenkin vain välivaihe ja kenties vain metsäisten maiden mahdollisuus. Arvioiden mukaan jopa 80 prosenttia kaikista ostettavista autoista EU:ssa vuonna 2030 on sähköautoja. Uudessa energia- ja ilmastostrategiassa on vahva sitoumus myöskin liikenteen sähköistämiseen ja myöskin automatisointiin. Tavoitteena on saada jopa 250 000 uutta sähköautoa Suomeen vuoteen 2030 mennessä. Ja jos mietitään jälleen globaalia markkinaa tässä bisneksessä, on arvioitu, että se on jopa 3 400 miljardia vuodessa, jos me jälleen olisimme esimerkkinä maailmalle näissä asioissa. Sähköisen liikenteen on arvioitu tuovan yli miljoona työpaikkaa Eurooppaan vuoteen 2030 mennessä. Me voisimme ottaa merkittävästi kokoamme suuremman osuuden näistä työpaikoista.

Arvoisa puhemies! EU menee kohti kuluttajalähtöistä energiapolitiikkaa. Usein kuluttajalähtöinen energiapolitiikka liitetään sähkön pientuotantoon, sekä tuuleen että aurinkoon. Tuuli ja aurinko eivät tietenkään ole tasaisia energialähteitä: tuulesta ei saa sähköä, mikäli ei tuule, aurinko ei aina paista. Samanaikaisesti emme kuitenkaan voi vähätellä näiden energialähteiden merkitystä. Ihmisille energianmuutoksen on aidosti näyttäytyvä helppona ratkaisuna, joka on taloudellisesti järkevä ja samalla teko puhtaan maapallon puolesta. Sitten ihmiset lähtevät mukaan näihin muutoksiin.

Arvoisa puhemies! Tulevaisuus on jo nähtävillä. Energiajärjestelmään tulee paljon enempi toimijoita kuin nyt on. Energiapaletti monipuolistuu. Puhdas energia tulee elinkeinoelämän kilpailuvaltiksi. Kuluttajat tulevat osaksi energiajärjestelmää. Energiajärjestelmä tulee osaksi esineiden internetiä. Suomella on mahdollisuus erikoistua (Puhemies koputtaa) joustavien kysyntäratkaisujen huipputuottajaksi ja samalla pitää huolta siitä, että elinkeinoelämä saa varmatoimista ja hinnaltaan kilpailukykyistä puhdasta energiaa. (Puhemies koputtaa) Energiaremontti voi irrottaa meidät aidosti fossiilisten polttoaineiden tuontilaskusta (Puhemies koputtaa) ja luoda perustan kymmenille-, jopa sadoilletuhansille uusille työpaikoille Suomessa.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Minun on pakko lyödä nuijaa pöytään viimeistään silloin, kun on 15—20 sekuntia — tai niin kuin äsken, 40 sekuntia — yli sovitun aikarajan. Pyydän, että tätä sovittua pelisääntöä 5 minuutista noudatettaisiin mahdollisimman hyvin.

14.44 Riitta Myller sd (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vuosi 2016 jää historiaan paitsi Pariisin ilmastositoumuksesta myös korkeimmasta koskaan mitatusta hiilidiok-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 123/2016 vp

sidimäärästä ilmakehässä. Käsissämme ei ole vähempää kuin maapallon ja ihmiskunnan tulevaisuus. Sopusuhteesta on tärkeä askel mutta vasta alku ilmastotyölle. Maapallon keskilämpötilan nousun pysäyttäminen 1,5 celsiusasteeseen vaatii järeitä toimia. Sosiaalidemokraattinen eduskuntaryhmä odotti kansalliselta energia- ja ilmastostrategialta enemmän visiota siitä, mihin Suomi voisi parhaimmillaan yltää. Suomessa jo nyt puolet energiasta tulee päästöttömistä lähteistä, kuten uusiutuvasta energiasta ja ydinvoimasta, ja olemme myös linjassa EU:ssa hyväksytyjen tavoitteiden kanssa. Nämä eivät tule kuitenkaan riittämään, vaan uusia avauksia niin kestäväan uusiutuvan energian tuotantoon kuin kulutuksen vähentämiseen tarvitaan.

Arvoisa puhemies! Energia on keskeinen tekijä hiilidioksidipäästöjen rajoittamisessa. Hallituksen se tavoite, että pitkällä aikavälillä energiajärjestelmä muuttuu hiilineutraaliksi ja perustuu uusiutuviin energialähteisiin, on kannatettava. Tuontiöljyn energiakäytön puoltaminen ja kivihiilen käytöstä luopuminen ovat hyviä tavoitteita. On kuitenkin pakko kysyä: miten tähän linjaan sopii turpeen suosiminen, kun se pahimmillaan tuottaa enemmän päästöjä kuin kivihiili? (Eduskunnasta: Hyvin!)

Energiajärjestelmien muutos maailmalla on käynnistynyt. Suomen on oltava kehityksen eturintamassa. Esitykseen sisältyy teknologianeutraalin tarjouskilpailun kautta tuleva tuki uusiutuville energiamuodoille — hyvä niin. Kilpailutettavan energian määrä, 2 terawattituntia, on kuitenkin aivan liian vähän. Aurinko, tuuli ja erilaiset geotermiset energialähteet ovat tulevaisuutta. Älykkäät energiaverkot ja palveluliiketoiminnan kehittäminen mahdollistavat paitsi energiatehokkaita ratkaisuja myös säästöjä kuluttajille. Energiatehokkuutta tulee parantaa. Suomen sijoitus energiatehokkuuden vertailussa on huono. Suomen tulee kehittää ja ottaa käyttöön uutta teknologiaa. Näin syntyvät myös referenssimarkkinat viennille ja työt suomalaisille. Tämän on oltava Suomen ilmastoliiketoiminnan ytimessä. Hallituksen koulutus-, tutkimus- ja innovaatio-rahituksen leikkaaminen lyö korville näitä tavoitteita.

Selonteko nojaa vahvasti metsäbiomassaan. Poliitikko ja tiede vielä keskustelelevat siitä, mikä on metsien bioenergian pitkän aikavälin päästötaso tässä kokonaisuudessa. Tämän päivän tiedon valossa komissio näyttää vihreää valoa Suomen tavoitteille. Metsä ja puupohjaiset raaka-aineet on nähtävä yhä monipuolisempina öljyä korvaavana raaka-aineena uusille, korkean jalostusarvon tuotteille. Sivuvirrat ja metsätähdet on puolestaan järkevää käyttää bioenergiana, jolloin ilmastovaikutukset ovat edullisimmat. Lähtökohtana on oltava, että hakkuiden lisäyksen myötä myös suojelua lisätään ja monimuotoisuudesta huolehditaan. Valitettavasti näin ei nyt ole. Metso-ohjelma tarvitsee nyt rahoitusta.

Arvoisa puhemies! 90 prosenttia kotimaan liikenteen päästöistä syntyy tieliikenteessä. Päästöjen vähentämiseksi hallitus nostaa biopolttoaineen sekoitevelvoitteen 30 prosenttiin ja tavoitteena on 40 prosenttia uusiutuville. Tämä ei yksin riitä. Avoimeksi jää myös autoilijoiden halukkuus ja kyky maksaa kustannukset. Muu maailma menee sähköautojen suuntaan, ja muutos liikenteen osalta on hyvin nopeaa. Suomen pitää olla avoin uusille ratkaisuille. Vääriä ratkaisuja on vaikeaa ja kallista peruuttaa. Liikenne täytyy nähdä järjestelmänä, jossa saumattomat matkaketjut ja älykkäät liikenneverkot mahdollistavat vähäpäästöisen liikkumisen. Raideliikenteen kehittäminen on tehokas ja kuluttajaystävällinen tapa vähentää liikenteen päästöjä. Nolla- ja plusenergiatalojen rakentamisen ohella liikennejärjestelyt ovat keskeisiä asumisen hiilidioksidipäästöjen vähentämisessä. On ilo huomata, että hallitus puhuu selonteossa kaupunkipolitiikasta ja tiiviin yhdyskuntarakentamisen

Pöytäkirjan asiakohta PTK 123/2016 vp

puolesta. Vähähiilinen joukkoliikenne, kävely ja pyöräily ovat ilmastoystävällisiä liikku-
mistapoja, ja liikunnan mahdollistava kaupunkisuunnittelu on myös kansanterveystyötä.

Arvoisa puhemies! Maapallon pelastaminen on mahdollista. Se edellyttää voimakkaita
toimia lämpenemisen pysäyttämiseksi. Keskustelemme tänään siitä tulevaisuudesta ja niis-
tä olosuhteista, joissa lapsemme ja lapsenlapsemme elävät.

14.49 Satu Hassi vihr (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallituksen strategiassa
on monia hyviä asioita, mutta se hukkaa ilmaston ja työllisyyden kannalta parhaat mahdol-
lisuudet. Me vihreät esittelemme viikonloppuna oman energiavisiomme, joka lisää uusi-
tuvaa energiaa kaksi kertaa nopeammin kuin hallitus, luo enemmän uusia työpaikkoja ja
siirtyy hiilineutraaliuteen 30-luvulla eikä vasta vuosisadan jälkipuoliskolla. Marrakechin
ilmastokokouksessa USAn ulkoministeri John Kerry totesi, että uusiutuvasta energiasta on
tulossa historian suurin markkina. Me vihreät haluamme, että Suomi on globaalin energia-
remontin kärkijoukossa.

Ilmastomuutos etenee häkellyttävää vauhtia. Kuluva vuosi tekee lähes varmasti uuden
lämpöennätyksen, kuten viime ja toissa vuosikin. Pariisin ilmastositoumuksessa olemme si-
toutuneet hillitsemään ilmastomuutoksen 1,5 asteen tuntumaan. Kaikkien maiden pitää
tiukentaa tavoitteitaan. Valitettavasti hallitus ei tästä hiiskahdakaan. Ilmastomuutos ei sil-
ti odota, se ei pidä neuvottelutaukoja, se noudattaa vain luonnonlakeja.

Kivihiihden kieltäminen on välttämätöntä. Johdonmukaista olisi lopettaa myös turpeen
poltto, sehän on ilmastolle hiiltäkin pahempi, ja sen korjuu pilaa vesistöjä. Edellinen halli-
tus päätti vähentää turpeenpolttoa suunnitelmallisesti. Sipilän hallitus haluaa lisätä tur-
peenpolttoa lähivuosina ja jatkaa sen verotukea.

Uusiutuvasta energiasta hallitus haluaa ponnekkaimmin ajaa ympäristölle ongelmalli-
sinta bioenergiaa. Ilmastolle, terveydelle ja työpaikoille parempia vaihtoehtoja ovat tuuli-
ja aurinkovoima, sähköinen liikenne sekä älysähköverkot. (Eduskunnasta: Mututietoa!)
Hallitus suhtautuu passiivisesti sähkön pientuotantoon ja lykkää päätöstä uusiutuvan ener-
gian teknologianeutraalista tuesta. On hyvä tutkia tuulivoiman terveysvaikutuksia vielä li-
sää, mutta on epä johdonmukaista jarruttaa tuulivoimaa todistamattomien väitteiden vuoksi
ja ajaa samaan aikaan turpeen- ja puunpolttoa, joiden tiedetään sairastuttavan ihmisiä.
Bioenergia on kestävää vain, jos metsiemme hiilinielu pysyy vähintään entisellään, huo-
lehdimme luonnon monimuotoisuudesta emmekä välillisesti tuhoa sademetsiä. Valitetta-
vasti hallituksen ajama hakkuiden kasvattaminen pienentää hiilinielua, mikä on ilmaston
kannalta yhtä paha kuin päästöjen kasvu. Tästä hallitus haluaa selviytyä laskennallisella
EU-hokkuspokkustempulla. Tuuli- ja aurinkosähkön tuotanto alentaa sähkön markkina-
hintaa, eli se on edullista myös kuluttajan kukkarolle.

Tulevaisuuden talo on osa älysähköverkkoa. Osa laitteista, kuten maalämpöpumput ja
boilerit, osallistuu sähkön kysyntäjoustoon eli kuluttaa sähköä silloin, kun se on halpaa.
Näin lyödään neljä kärpistä yhdellä iskulla: leikataan päästöjä, sähkön huippukulutusta,
tarvittavaa voimalaitostehoa ja kuluttajien sähkölaskua. Sähköautojen akut voivat toimia
varavoimana: voi ladata sähköä, kun se on halpaa, ja myydä huippukulutuksen aikaan. Va-
litettavasti selonteko sivuuttaa älysähköverkon maininnalla.

Liikenteessä hallituksen päähuomio on biopolttonesteissä ja kaasussa. Ilmastolle ja kil-
pailukyvyllä parempi on sähköistää henkilöliikenne mahdollisimman ripeästi, sähkömoot-
torien hyötysuhde on niin paljon polttomootoria parempi. Biopolttoaineita tarvitaan, mut-
ta niiden raaka-aineita on rajallisesti jätteet mukaan lukien. Ne kannattaa säästää raskaa-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 123/2016 vp

seen liikenteeseen ja työkoneisiin. Hallituksen asettama 250 000 sähköauton tavoite vuodeksi 2030 vastaa vain kahden vuoden automyyntiä. Sähköautojen hinnat kuitenkin halpevat niin, että joidenkin arvioiden mukaan 10—15 vuoden päästä muunlaisia henkilöautoja ei enää valmisteta.

Verkkoyhtiö Fingrid on ehdottanut sääntöjä, joiden mukaan varavoimasähköä saisivat myydä vain suuret yksiköt eli toisin sanoen suljettaisiin pois kaikki se, mikä on mahdollista yksityisille ihmisille ja perheille, kuten sähköautot ja aurinkotalojen akut. Tämä olisi isku älysähköverkolle ja myös kansalaisten osallistumiselle ilmastonsuojeluun.

Uusia työpaikkoja luomme parhaiten, kun kehitämme osaamista ja tuotteita, joilla on koko maailmassa kasvavat markkinat, kuten tuuli- ja aurinkoenergiaa, älysähköverkkoja, virtuaalivoimaloita ja sähköenergian uusia varastoratkaisuja. Juuri näihin hallitus suhtautuu laimeimmin. Samalla Suomi on täynnä hyviä tietotekniikkaosaajia, jotka kykenevät kehittämään näitä ratkaisuja. (Puhemies koputtaa) Sen sijaan hallitus ajaa tarmokkaimmin vaihtoehtoja, joihin liittyy vakavia ympäristöongelmia ja joiden maailmanmarkkinat ovat rajalliset mutta jotka ovat keskustapuolueelle läheisiä.

Arvoisa puhemies! (Puhemies koputtaa) Suomi pystyy parempaan. Suomi ansaitsee parempaa.

14.55 Silvia Modig vas (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallituksen energia- ja ilmastostrategiaa lukiessa tulee mieleen tuttu satu keisarin uusista vaatteista. Eikö kukaan ole uskaltanut sanoa, että vaikka tämä sisältää hyviä avauksia, niin ei tämä riitä ilmastomuutoksen torjumiseen? Tämän strategian pitäisi näyttää keinot ilmastokriisin ratkaisemiseksi, mutta siihen strategia on liian kunnianhimoton. Strategiassa aikajänne ilmastotoimille on vuosiin 2030 ja 2050, kun todellisuudessa meidän on saatava ilmastopäästöt väheneään paljon nopeammin.

Arvoisa puhemies! Tämän strategian suurin kysymysmerkki liittyy metsien suuresti lisääntyvään käyttöön. Strategian myötä metsiemme käyttöpaineet lisääntyvät ja hiilinielu pienenee jopa puoleen. Hallitus tuntuu ratkaisevan kaikki ongelmat puunkäyttöä lisäämällä, ja se ei tule yksinkertaisesti onnistumaan. Ensinnäkään puuta ei riitä kaikkeen, toiseksi luonnon monimuotoisuus vaarantuu, eikä metsäbiotalous edes riittävästi vähennä ilmastopäästöjä.

Vasemmistoliiton tavoite on parantaa luonnonvarojen kestäväää käyttöä. Metsiensuojelun tavoitteeksi on otettava kansainvälisesti sovittu 17 prosentin pinta-ala ja luonnon monimuotoisuutta on parannettava talousmetsissä. Metsien hiilivaraston kasvattaminen onnistuu sekä metsänhoidon että metsäpinta-alan säilyttämisen avulla. Mikään näistä tavoitteista ei ole ristiriidassa sen kanssa, että puuraaka-ainetta voidaan käyttää ja metsänomistajat voivat hyödyntää metsiään. Puuta on järkevintä käyttää ensisijaisesti korkean arvonlisän tuotteisiin, jolloin voimme hyödyntää korkeaa osaamistamme, luoda uutta yritystoimintaa ja työtä ja sitoa hiiltä esimerkiksi puurakennuksiin. Metsätalouden sivuvirtoja voidaan ja pitää ohjata biotalouden piiriin, mutta on pidettävä huolta siitä, että raaka-aine kohdistuu kansantalouden ja päästöjen kannalta oikein.

Hallitus on linjannut, että kivihiilestä luovutaan vuoteen 2030 mennessä. Hiilestä luopuminen on äärimmäisen tärkeä ja välttämätön tavoite, mutta kivihiilestä pitää luopua vieläkin nopeammin.

Iso sokea piste hallituksella on turpeen kohdalla. Turpeen ilmastopäästöt ovat samaa luokkaa kuin kivihiilen. Ei kai hallitus ole nyt korvaamassa kivihiilestä luopumista lisää-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 123/2016 vp

mällä turpeenkäyttöä? (Välihuuto) Yhden saastuttajan korvaaminen toisella ei vie meitä lähemmäs tavoitetta. Turve on osa Suomen energiantuotantoa vielä lähivuosina, mutta se ei kuulu tulevaisuuden energiapalettiin. Turpeenkäyttöä pitää vähentää asteittain ja sen verotukea tulee pienentää hiljalleen.

Arvoisa puhemies! Tavoitteisiin ei päästä ilman, että uusiutuvaa energiaa lisätään merkittävästi. Tämän varmistamiseksi tarvitaan yhteiskunnan panostuksia. Tuulivoima on tärkeä osa päästötöntä energiantuotantoa, kuten strategiassakin todetaan. Hallitus on kuitenkin jättänyt tuulivoiman tuen ulkopuolelle, kunnes sen terveysvaikutukset selvitetään. Ihmisten huolet ja vaivat on otettava vakavasti, mutta pelkoa ei pidä lietsoa. Tuulivoimaa on tutkittu ja tutkitaan jatkuvasti, ja tällä selvityksellä onkin vahvasti poliittinen sävy. Tämä selvitys ei saa aiheuttaa viivästymistä uusiutuvan energian kasvulle.

Ylipäättään energiajärjestelmämme tulee ajatella uudestaan. Meistä jokainen voi olla paitsi energian kuluttaja myös sen tuottaja. Hajautettua pientuotantoa onkin tuettava. Kysyntäjoustoilla ja älykkäillä sähköverkoilla voimme vähentää tarvittavan energian määrää huomattavasti. Tarvitsemme yhteiskunnan panostuksia, jotta älykkäiden järjestelmien markkinat laajenevat teollisuudesta myös kotitalouksiin. Tässä piilee myös iso uusien työpaikkojen potentiaali.

Työpaikat ja ilmastomuutoksen torjunta asetetaan monesti vastakkain. Kuulee usein väitettävän, että ilmastomuutoksen torjunta vie suomalaisilta työpaikat ja talouskasvun mahdollisuudet. Tämä ei pidä paikkaansa. Ilmastomuutoksen pysäyttäminen on suomalaisen työntekijän etujen mukaista. Duunareiden asemaa eivät uhkaa tuulimyllyt tai räjähtelevät lepakot, eivät aurinkokennot, sähköautot tai ilmalämpöpumput. Duunareiden asemaa heikentävät suuryritysten lyhytnäköinen voiton maksimointi, alipalkkaus ja elinkeinorakenne, joka ei vastaa tulevaisuuden tarpeita. Tärkeä askel kohti ilmaston kannalta kestävää elinkeinorakennetta on haitallisten yritystukien perkaaminen, ei niiden lisääminen. Yritystukiin tulisi tehdä kokonaisvaltainen tarkastelu ja vastuullinen suunnitelma haitallisten tukien uudelleensuuntaamiseksi energiateknologioiden ja ympäristöinnovaatioiden kehittämiseen.

Arvoisa puhemies! Energia- ja ilmastostrategia ansaitsee kiitosta siitä, että liikenteen rooli ja sen potentiaali päästövähennyksissä on tunnistettu. Valitettavasti kuitenkin metsien hiilinielun puolittaminen aiheuttaa enemmän päästöjä kuin liikenteessä ja maataloudessa säästetään yhteensä. Siihen meillä ei ole varaa.

15.00 Joakim Strand r (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Världen står inför en energiekonomisk förändring, sade näringsminister Olli Rehn när han i förra veckan presenterade regeringens energi- och klimatpolitiska strategi. Sin stil trogen använde Rehn inte överord, men han kunde mycket väl även ha talat om revolution.

För att få till stånd utsläppsminskningar, för att först uppfylla klimatmålen 2030 och sedan 2050, är trafikens andel stor. När man läser strategin undrar man om regeringens ambitionsnivå är något för låg när det gäller till exempel övergången till elbilar.

Arvoisa puhemies! Tarvitsemme niin verotuksellisia kuin lainsäädännöllisiäkin kannusteita edistämään sähköautoilua. Olemme jo jäljessä hieman, ja panostukset vuoteen 2030 mennessä tapahtuvat pääasiassa biopolttoainetta käyttäviin autoihin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 123/2016 vp

Bioenergiapanostus merkitsee luonnollisesti hakkuiden lisääntymistä. Tämä on ok, mutta se on tehtävä kestäväällä tavalla, ja hakkuiden lisääntyessä luonnon monimuotoisuus on otettava huomioon.

Ruotsalainen eduskuntaryhmä pitää erittäin tärkeänä sähkön ja lämmön yhteistuotannon turvaamista. Tämä on keskeistä, kun otetaan huomioon meidän pohjoinen sijaintimme ja kausivaihteluiden mukanaan tuomat haasteet. Kaukolämmön tuotannossa tulee kuitenkin siirtyä uusiutuviin energialähteisiin perustuvaan tuotantoon. Eri uusiutuvien vaihtoehtojen edistämisessä on tärkeää, että suunnitellut tukijärjestelmät ovat teknologianeutraaleja.

Tuulivoima on jo nykyisellään yksi halvimpia tapoja lisätä uusiutuvaa kapasiteettia. Tukijärjestelmää on tosin tarkistettava, mutta lisärakentamista ei tule jarruttaa.

Meidän tulisi myös saada aurinkoenergian tuotanto vakavissaan käyntiin, koska meillä on yhtä suuri aurinkoenergian tuotantokapasiteetti kuin Pohjois-Saksalla. Hallituksen tulisi luoda kannustavia elementtejä siten, että mahdollisimman monet kansalaiset voivat tulevaisuudessa korvata ostoenergiansa paikallisesti tuotetulla aurinkoenergialla. Valitettavasti oma lainsäädäntömme vaikeuttaa tänä päivänä paikallista tuotantoa muun muassa tontin rajoihin liittyvin säännöksiin.

Arvoisa puhemies! Suomessa onkin todella tarpeellista pohtia, miten oma energiajärjestelmämme ja elinkeinoelämämme voivat säilyttää kilpailukykynsä ja hyödyntää muutosta tarjoamalla ratkaisuja globaaleille markkinoille. Hallituksen paperissa korostetaan aivan oikein, että energiateknologialla uusine tuotteineen, palveluineen ja innovaatioineen on valtavaa potentiaalia ja se toimii jo merkittävänä kasvun moottorina. Tämän näemme esimerkiksi omalla kotiseudullani Vaasassa, jossa cleantech-patenttien osuus on ruotsalaisen Nordregio-tutkimuslaitoksen mukaan suurempi kuin millään muulla seudulla Pohjoismaissa. Siellä odotetaan hallituksen lunastavan lupauksensa vahvasta yksityisen ja julkisen sektorin välisestä kumppanuudesta. Valitettavasti välillä näyttää kuitenkin siltä, että halutaan jopa lain tasolla kieltää dynaamista ja globaalisti kilpailevaa energiaklusteria kehittämästä julkisen sektorin palvelutasoa itse maahan tuomillaan rahoilla. Onneksi työtäpaturmia ja huonoja esityksiä on viisaan hallituksen mahdollista korjata.

Värderade talman! Svenska riksdagsgruppen saknar i den energi- och klimatpolitiska strategin en bedömning av den cirkulära ekonomins betydelse i framtiden. EU:s nya avfallsdirektiv ser också stor ekonomisk potential i den cirkulära ekonomin.

Framtidens melodi kommer mycket att handla om avfallshanteringen och den produktutveckling som är förknippad med den. Trots att diskussionen inom EU är livlig om den cirkulära ekonomin och bland annat Sitra beräknat att denna kretsloppsekonomi kan ge ett mervärde för Finland värt 1,5—2,5 miljarder euro — här hade också ledamot Jaskari mycket goda exempel — så har denna synvinkel fått bara några rader i strategin. Varför det?

Finlands mål på lång sikt är ett kolneutralt samhälle och det ska vara möjligt att uppnå genom moderna lösningar och innovationer. Det är ändå även bra att komma ihåg att Finland när det gäller energin är ett nordligt importberoende land och vår energi- och klimatpolitik mår bäst av lösningar som är målmedvetna men realistiska.

15.05 Sari Tanus kd (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Selonteko puhuu oikein ja kauniisti puhtaan teknologian tutkimus-, kehitys- ja innovaatorahoituksen kaksinkertais-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 123/2016 vp

tamisesta. Valitettavasti hallituksen teot ovat kuitenkin ristiriidassa tavoitteen kanssa. Energia- ja ilmastoalaan vaikuttavat monet muutkin tekniikan alat, itse asiassa lähes kaikki tekniikan edistysaskeleet materiaali- ja tekniikasta lähtien. Hallitus on tehnyt ison virheen vähentäessään tutkimus-, kehitys- ja innovaatio- ja Tekesiltä ja VTT:ltä. Tämän vuoden talousarviossa vähennysten määrä oli viime vuodesta 35 miljoonaa euroa ja ensi vuonna vielä 54 miljoonaa euroa lisää, elleivät kristillisdemokraattien muutosesitykset toteudu. Suomen tulee juuri nyt olla tutkimuksen ja kehityksen eturintamassa. Digitalisaatio, tekoäly ja robotisaatio ovat avaamassa aivan uusia energiansäästö- ja mahdollisuuksia. Arvoisat ministerit, juuri nyt on aika sijoittaa tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotyöhön, jotta saisimme uusia ilmaston ja energiantuotannon ja -käytön kannalta hyödyllisiä patenteja, uusia yrityksiä ja vientituotteita.

Taloudellisesti ja ympäristön kannalta yksi merkittävä linjaus selonteossa on metsien hyötykäytön lisääminen. Se on tehtävä luonnon monimuotoisuuden kannalta kestävästi. Pidämme tärkeänä tähän liittyvän tutkimuksen ja seurannan lisäämistä sekä muun muassa Metso-ohjelman tehokasta toteuttamista. Energiakäyttöön on suunnattava vain ne metsätaloudessa syntyvät sivuvirrat, joille ei ole parempaa käyttöä. Korostamme sitä, että EU-komission kanssa on saatava yhteisymmärrys siitä, että metsiemme hiilinielu säilyy riittävässä tasolla ja että se lasketaan luonnontieteellisesti pätevällä tavalla.

Bioenergian tuotannossa kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä kannattaa painotusta biokaasuun, mikä osaltaan myös vähentää painetta metsäenergian käyttöön. Selonteon tavoite biokaasun käytön kasvattamiseksi on liian vaatimaton. Elinkaaritarkastelussa biokaasu on ilmaston kannalta sähköäkin parempi energianlähde, myös liikenteessä. Gasum Oy arvioi biokaasun potentiaaliksi 15 terawattituntia, mikä on kolmannes maamme maakaasun käytöstä. Tarvitsemme maatalojen biokaasulaitosten verkostoa. Myös rehevöityneiden vesistöjen tila paranisi, jos ruovikkoja ja vesikasveja hyödynnettäisiin biokaasuksi.

Hallitus on jo nyt myöhässä kaasuautoilun edistämisessä, ja selonteossa esitetyt toimet eivät voi siirtyä seuraavalle kaudelle. Olemme esittäneet auto- ja ajoneuvoveron puolittamista ja käyttövoimaveron poistoa biokaasuautoilta. Kaasuautoilun lisäyksen tulee perustua ennemmin biokaasuun kuin fossiiliseen maakaasuun.

Olemme tehneet lakialoitteen muun muassa siitä, että biokaasun tuotantolaitosten rakentamiseen saisi investointiavustuksia samalla osuudella investoinnista kuin esimerkiksi navettojen rakentamiseen. Biokaasun tuotanto vähentää keinolannoitteiden tarvetta, mikä on myös ilmaston kannalta hyvä. Maatalojen biokaasulla voidaan lämmittää myös läheistä asutusta, ja biokaasun monista mahdollisuuksista mainittakoon esimerkkinä VTT:n projekti tehdä maatalojen biokaasusta proteiinirehua ja biomuovia.

Arvoisa puhemies! Pidämme hyvänä periaatepäätöstä kivihiilen energiakäytöstä luopumisesta 2030 mennessä, samoin päätöstä fossiilisen öljyn käytön puolittamisesta. Voisimmeko toteuttaa nämä päätökset ripeässä tahdissa? Haluaisimme kuitenkin hallituksen esittävän ratkaisun siihen, miten esimerkiksi pääkaupunkiseudun tarvitsema lämpöenergia tuotetaan. Turvetuotantoa tulisi toistaiseksi tukea kivihiilen käytön sijaan, mutta turvetuotanto on rajoitettava sellaisiin soihin, jotka on jo muutettu ojittamalla päästölähteiksi ja jotka ovat menettäneet siten myös luontoarvonsa.

Selonteko jättää merkittävän osan toimenpiteiden kustannuksista vuoden 2020 jälkeiseen aikaan, jolloin nykyinen hallitus ei enää ole niistä vastuussa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 123/2016 vp

Arvoisa puhemies! Kristillisdemokraattien mielestä on tärkeää edetä kohti ilmastoneutraalia Suomea suunnitelmallisesti ja pitkäjänteisesti uusin tieto ja parhaat keinot hyödyntäen ja myös talouskehityksemme kannalta optimaalisella tavalla.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Kiitoksia. Ryhmäpuheenvuorot on käytetty, ja annan tässä vaiheessa lyhyehkön, 3 minuutin mittaisen, puheenvuoron ministeri Rehnille.

15.10 Elinkeinoministeri Olli Rehn: Arvoisa puhemies! Kiitän ryhmäpuheenvuorojen pitäjiä asiallisesta keskustelusta ja tulkitSEN, että näiden puheenvuorojen perusteella esiintyy eduskunnassa laajaa tukea päälinjalle, joka on kohti päästötöntä, uusiutuvaa, kestävää energiataloutta vuoteen 2030 askellettaessa. TulkitSEN, että on erityisen vahvaa tukea sille, että etenemme nopeasti kohti uusiutuvan energian lisäkäyttöä, panostamme energiatehokkuuteen ja irtaudumme kivihiilen energiakäytöstä, samoin kuin lisäämme liikenteen biopolttoaineiden osuutta. On erittäin tärkeää, että meillä on laaja kansallinen yhteisymmärrys näistä kysymyksistä, ja arvostan sitä, että eduskunnassa tällaista ollaan valmiita hakemaan.

Eräissä puheenvuoroissa korostettiin mielestäni aivan oikein sitä, että energiatalous pitää nähdä järjestelmänä, korostettiin älyverkkojen merkitystä, korostettiin sitä, että sähkömarkkinoiden kysyntäjoustoparantaminen ja kuluttajien osallistuminen parantaa energiatehokkuutta. Juuri näin on, ja energiatehokkuus onkin hyvin keskeinen osa tätä energiastrategiaa, missä näkyy eri kohdissa, että energiankäytön tehostaminen kokonaisuutena on tärkeää koskien sähköä, lämpöä, liikennettä. Sähkön ja lämmön yhteistuotanto CHP on jo perinteinen vahvuutemme, mistä kannattaa pitää kiinni, mutta energiajärjestelmää pitää muutoinkin kehittää joustavammaksi. Suomessa erinomaisesti toimivia energiatehokkuussopimuksia ja -katselmuksia jatketaan ja kehitetään muun muassa kuntien ja yritysten kanssa, ja kuluttajan rooli varmasti tulee korostumaan tässä jatkossa.

Pari kommenttia tässä vaiheessa: Ensinnäkin liikenteen osalta eräissä puheenvuoroissa kritisoitiin sitä, että tässä painotetaan liikenteen biopolttoaineita. Itse asiassa on hyvin tärkeää, että me emme aseta sähköautoja ja biopolttoaineita vastakkain, koska molempia tosiaankin tarvitaan maksimimäärä, jotta pääsemme ilmastotavoitteisiimme. Henkilöautoliikenne sähköistyy jatkossa varmasti, ja Suomi on kehityksen kärjessä asetetulla 250 000 sähköauton tavoitteella. Tämä merkitsee käytännössä, että vuosina 2017—2030 keskimäärin noin joka viides uusi auto — eli 20 000 autoa vuodessa — olisi sähköauto. Tämä tarkoittaisi sitä, että vuonna 2030 noin 10 prosenttia autokannasta olisi sähköautoja — erittäin kunnianhimoinen tavoite, mutta silti "vain" 10 prosenttia. Se tarkoittaa, että siinä tilanteessa 90 prosenttia kulkisi edelleenkin polttomoottoreilla, ja sen takia ydin meidän ilmastotavoitteidemme saavuttamisen kannalta (Puhemies koputtaa) on se, miten tämä 90 prosenttia siirretään käyttämään yhä enemmän uusiutuvaa energiaa, ja sen takia hallitus esittää erittäin kunnianhimoista sekoitevelvoitetta. — Kiitoksia, puhemies.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Nyt käymme asiasta jonkunmittaisen debatin. Pyydän edustajia, jotka haluavat käyttää puheenvuoron, nousemaan ylös ja painamaan V-painiketta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 123/2016 vp

15.14 **Hanna Kosonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Turpeenkäytöstä sen verran, että strategiassahan turpeenkäyttö ei lisäännä vuoteen 2030 mennessä vaan on 15 terawattituntia eli lähes puolet vähemmän kuin vuonna 2010 — tällainen huomio pakko tehdä tähän kohtaan.

Mutta voidaan sanoa vielä biopolttoaineista, että se on kiertotaloutta parhaimmillaan, jos mietitään, että mustalipeä, sahanpurut, kuoret, oksat, latvukset ja joka tapauksessa tehtävien metsänhoidollisten hakkuiden tähteet käytetään nimenomaan biopolttoaineeksi. Hallituksen linja on edistysellinen, jos mietitään, että jokaisen prosenttiyksikön vähennys öljyntuonnissa parantaa Suomen kauppasetta vähintään 5 prosenttia. Nämä ovat melkoisia lukuja, ja kun hallitus on vahvasti työllisyyden linjalla, niin tässäkin on meillä se sama linja.

15.15 **Martti Mölsä ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vaikka ministeri näikin jotain hyvääkin, opposition suunnalta tulleen kehuja, niin tämä jatkuva valitus — erään oppositiopuolueen suunta — on käsittämätöntä, kun samaan aikaan saksalaiset ovat valmiita rakentamaan laivoja ja valmistamaan autoja koko maailman markkinoille Suomessa, samoin kiinalaiset suunnittelevat Lapin metsävaroja hyödyntävää tehdasta Kemijärvelle. Toisin oli vielä viime kaudella, kun maahamme syntyi 100 000 uutta työtöntä. Viime kaudella vihreiden johdolla kotimainen energiantuotanto haluttiin ajaa alas ja kaikki turvetuotantoalueet muuttaa ötököiden valtakunnaksi. Samoin metsien hiilinielu väännettiin päästökseksi, jotta EU:sta tulisi kovempia sanktioita Suomelle. Onneksi saksalaiset ja kiinalaiset eivät kuuntele suomalaisia etujärjestöjä ja oppositiota. Suomi nousee, mutta ei opposition ansiosta. (Välihuutoja vasemmalta) Kaikki tämä kuvastaa sitä, että nykyhallituksen energia- ja ilmastostrategia on oikealla tiellä (Puhemies koputtaa) ja meihin voidaan nyt luottaa.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Seuraava puheenvuoro: edustaja Jaskari. — Käydään tämä ensimmäinen debattikierrososa ryhmäpuheenvuoron käyttäjien voimin.

15.16 **Harri Jaskari kok** (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa puheenjohtaja! Olisin kahteen asiaan tarttunut arvoisan opposition kommentteissa.

Ensinnäkin edustaja Hassin vihreiden puolelta esittämä kommentti, että Suomi käyttää EU:n hokkuspokkuskeinoja hiilinielujen osalta. Minun mielestäni Suomi on yrittänyt löytää tieteellisiä määritelmiä siinä, mitkä hiilinielut Suomessa on. Tieteellisen tutkimuksen mukaan on arvioitu, että tiettyinä vuosina se on 30 prosenttia Suomen päästöistä ja joinakin toisina vuosina jopa 60 prosenttia Suomen päästöistä. Me toivoisimme, että mentäisiin tieteelliseen analyysiin hiilinielujen osalta, miten maakohtaisesti sekä tuotetaan CO₂-päästöjä että toisaalta myöskin tietyllä tavalla nielussa sitä hoidetaan toiseen suuntaan.

Toisaalta lyhyt kommentti vasemmistoliiton puolelle: Edustaja Modig sanoi, että hallitus ratkaisee kaiken puunkäyttöä lisäämällä. Kysymyksessä on 250 000 (Puhemies koputtaa) uutta sähköautoa. Ei se kuulosta puunkäytöltä.

15.18 **Riitta Myller sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus on selonteossaan lyhyesti käynyt läpi myös sitä, mitä Suomelta edellyttäisi 100-prosenttisesti uusiutuviin energialähteisiin perustuva energiajärjestelmä. Tähän antaa mahdollisuuden muun

Pöytäkirjan asiakohta PTK 123/2016 vp

muassa tuuli- ja aurinkoenergiateknologioiden nopea kehittyminen sekä niiden kilpailukyvyn paraneminen. Nyt kun tässä on keskusteltu, niin Suomella vastaus näyttää kuitenkin olevan hyvin yksipuolinen: bioenergia. Muun muassa yksi keskustan parhaista energia-asiantuntijoista, kansanedustaja Mauri Pekkarinen, on todennut, että monet tuntuvat uskovan, että bioraaka-aineilla ratkaistaan Suomen liki kaikki energiatarpeet, mutta vaikka metsäteollisuus lopetettaisiin ja puu muutettaisiin energiaksi, se ei riittäisi kuin runsaaseen puoleen energian vuosikulutuksesta. Tästäkin syystä perään nyt niitä muita keinoja, joita teknologian kehitys meille mahdollistaa niin, että Suomi aidosti voisi olla siellä ykkösrin- tamassa.

15.19 Satu Hassi vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin ministeri Rehnille, kun hän sanoi, että Suomi on maailman kunnianhimoisin sähköautoilun edistämisessä, vertailun vuoksi nyt vain kertoisin, että Hollannissa suunnitellaan bensini- ja dieselautojen kieltämistä, uusien autojen myyntiä siis, vuonna 2025, samoin Norjassa, ja Saksan bundesrat on ottanut kantaa, että vuonna 2030 Saksa tekee saman. Minusta tämä kuulostaa kunnianhimoisemmalta kuin Suomen hallituksen kaavailu.

Haluaisin myös huomauttaa, että meillä tällä hetkellä maksetaan noin miljardin euron verran tukea fossiilisille polttoaineille, kuten dieselille, kevyelle polttoöljylle ja turpeelle, alempien verokantojen muodossa. Näiden lopettamisesta hallitus ei puhu mitään.

Edustaja Jaskarille toteaisin, että Suomen ilmastopaneeli ja Suomen ympäristökeskus ovat kertoneet meille, että suunnitelmat hakkuiden lisäämisestä tarkoittavat (Puhemies koputtaa) sitä, että metsiemme hiilinielu pienenee.

15.20 Silvia Modig vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tästä puuttuvat siis ne konkreettiset keinot. Myös tästä edustaja Jaskarin mainitsemasta sähköautojen lisäämisestä puuttuvat konkreettiset keinot, miten me siihen pääsemme.

Yksi konkreettinen keino olisi hiilivero. Tällä me voisimme ohjata tuotantoa ja kulutusta vähäpäästöiseen suuntaan. Miksi emme laajentaisi sitä mahdollisimman moneen hyödykkeeseen? Myös EU:n ulkorajoille tai Pariisin sopimuksen ulkopuolisille maille olisi syytä asettaa hiilitullit, jotta hiilivuotoa ei pääse tapahtumaan — näin varsinkin sen takia, että Yhdysvaltain presidentiksi valittu Donald Trump uhkasi ainakin kampanjansa aikana, että Yhdysvallat vetäytyy Pariisin sopimuksesta. Olisin kysynyt hallitukselta: oletteko te valmiita ajamaan EU:ssa hiilitullia, joka huomioi hyödykkeen valmistuksen aiheuttamat hiilidioksidipäästöt, jos Yhdysvallat päättää Pariisista irtautua?

Olisin myös kysynyt ministeri Rehniltä, kuinka isoksi arvelette suomalaisten sijoitusten hiilikuplariskin. Koska tieteen valossa tiedämme, että 60—80 prosenttia tunnetuista varannoista on jätettävä käyttämättä, siksi öljyn ja hiilen odotettujen tuottojen varaan tehdyt sijoitukset saattavat menettää (Puhemies koputtaa) pianikin arvonsa. Kuinka ehkäisette sen, ettei hiilikuplan puhkeaminen (Puhemies koputtaa) aiheuta uutta talouskriisiä?

15.21 Joakim Strand r (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Niin sanottu perinteinen sähköntuotanto on laskenut entisestään, eikä uusiutuva tuotanto riitä ainakaan vielä kattamaan vajetta. Vaikka olisi kuinka hyvät naapurit, kannattaa kytkin kuitenkin pitää mahdollisimman lähellä itseään talvipakkasilla ja kriisitilanteissa. Muun muassa Fingridin tuoreimmassa uutiskirjeessä todetaan avoimesti, että sähköpulan riski kireänä pakkaspäivänä on suuri. Hallituksen energia- ja ilmastostrategiasta ei kuitenkaan oikein löytynyt lin-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 123/2016 vp

jauksia tehon riittävydestä. Arvoisa ministeri, voisitteko vielä hieman avata ajatuksianne pakkaspäivien tehoriskistä ja kertoa, miten uudet siirtoyhteydet Suomen ja Ruotsin välillä etenevät?

15.22 Sari Tanus kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Biokaasun raaka-aineet, kuten lanta, suojavyöhykkeen nurmi, oljet, elintarviketuotannon ja -käytännön jätteet, mädäntyessään tai lahotessaan tuottavat ilmastokaasuja, joten biokaasun käyttö vähentää ilmastokaasuja. Mainittuja raaka-aineita ei kannata kuljetella ympäriinsä, vaan ne on hyödynnettävä paikan päällä. Biokaasun tuotanto pohjautuu myös maatilan omien ja lähialueiden luonnonvarojen hyödyntämiseen. Paitsi että se vähentää kasvihuonepäästöjä, se lisää energiaomavaraisuutta ja vähentää fossiilisten polttoaineiden kulutusta sekä samalla tuottaa maatilan tarvitsemia lannoitteita vähentäen keinolannoitteiden tarvetta — sekin ilmastolta hyvä. Arvoisa ministeri, haluaisin tietää, miksi hallitus edelleen vitkastelee päätöksissään hajautettujen pienten biokaasulaitosten rakentamisen edistämisessä.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Jatkamme nyt debattia. Jatkamme sitä ehkä 15—20 minuutin ajan, ja sen jälkeen niille ministereille, jotka välttämättömimmin haluavat käyttää puheenvuoron, se sitten suodaan.

15.23 Timo Kalli kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä on oltu turhan huolestuneita siitä, mitä metsien lisäkäyttö saattaa aiheuttaa. Nimenomaan Suomen metsien lisäkasvua ja terveydentilan ylläpitämistä on tutkittu kymmenien vuosien aikana. Lisäksi yhteiskunta on osallistunut metsien hyvän kunnon ylläpitämiseen antamalla resursseja, ja näin motivaatio niillä ihmisillä, jotka ovat vastanneet Suomen metsistä, on ollut varsin korkea. Tämän johdosta meille on syntynyt hakkuusäästöjä ja -varantoa, ja nyt on vain kysymys siitä, että tämä resurssi otetaan käyttöön.

Meillä on olemassa erittäin hyvä, monimuotoisuuteen kannustava ja sitä ylläpitävä metsälainsäädäntö, jolla jatkossakin tullaan vaikuttamaan siihen, että Suomen metsien käyttö on järkevää, että niitten terveydentilasta pidetään huolta ja että monimuotoisuus on sen kaltaista kuin lainsäädäntö edellyttää. Ei syytä huoleen.

15.24 Sampo Terho ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten ministeri Rehn avauspuheenvuorossaan alkuun totesi, on käynnissä maailmanlaajuinen energiatalouden murros ja se, miten Suomi tähän murrokseen vastaa, on aivan keskeistä. Tämä strategia on siihen hyvä, oikea vastaus. Meidän on erittäin tärkeää ylläpitää meidän kotimaisten energialähteiden käyttömahdollisuuksia. Meidän on käytettävä niitä energialähteitä, mitä meillä on, ja näihin lukeutuvat turve ja puu. Kotimainen energiatuotanto on tärkeää paitsi huoltovarmuudelle myös talouden terveelle perustalle.

On myös hyvin tärkeää, että uusia tuulitukiratkaisuja ei tehdä ennen kuin meillä on tutkimustietoa siitä, mikä tämän energiatuotantomuodon terveysvaikutus sitten on. Me emme missään nimessä halua sokeasti tukea sellaisia teollisuuden muotoja tai energiatuotannon muotoja, joista emme vielä tiedä tarkkaa tutkimustietoa.

Yleisesti strategiasta voidaan todeta, että se huomioi sekä ympäristöarvot, taloudellisen realismin että työllisyyskysymykset erittäin hyvin, tasapainoisesti ja ansiokkaasti.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 123/2016 vp

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ja vastauspuheenvuoro sitä innokkaasti pyytäneelle edustaja Jaskarille.

15.25 Harri Jaskari kok (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa puhemies! Pari kommenttia taas arvoisan opposition puoleen.

Edustaja Modig sanoi, että biopuolella ja metsäpuolella on konkretiaa mutta ei ole esimerkiksi sähköautoja lisäämässä konkretiaa. Täällä on suunniteltu 100 miljoonan investointipakettia sen suhteen. Täällä on suunniteltu liikenneverkkoyhtiötä, kenties suuntaa enempi autojen käytön kuin itse autojen verottamiseen, että saadaan uusittua autokanta — hyvin konkreettisia suunnitelmia näkyy strategiassa.

Ja toisaalta edustaja Hassille voisi sanoa, että kyllä, näyttää siltä, että väliaikaisesti hiilinielut jonkin verran pienenevät mutta sitten sen jälkeen kasvavat. Mutta kysymys oli nyt siitä, montako prosenttia näistä hiilinieluista hyväksytään. Se on tieteellisesti se oleellinen seikka, että pitäisi tieteellisesti hyväksyä ne hiilinielut, mitä tutkimuksessa todetaan.

15.26 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valtioneuvoston selonteossa kansallisesta energia- ja ilmastostrategiasta vuoteen 2030 on paljon hyvää, muun muassa kivihiilestä luopuminen, ja näitä päälinjauksia voi näiltä osin tukea.

Mutta, arvoisa puhemies, niin kuin edustaja Myller täällä totesi, voisi sanoa, että tämä Pariisin sopimus edellyttää meiltä yhä enemmän ja toisaalta myös Suomen oma talous edellyttää yhä enemmän, edellyttää sitä, että me näemme nämä mahdollisuutena.

Mitä tulee metsien käyttöön, niin tässä pitää olla tarkkana niin, että tämä on meille keskeinen resurssi mutta että me emme näe metsien luonnonvaroja vain metsäbioenergiana vaan korkeamman jalostusasteen tuotteina. (Oikealta: Se on selvä juttu!) "Ei tukkeja kattilaan" pitää olla se periaate. Toiselle puolelle tämä vaatii vahvat panostukset Metso-ohjelmaan, ja toisaalta hallituksen pitäisi viimeistään nyt pohtia omaa tuotekehitys-, tutkimus- ja (Puhemies koputtaa) innovaatiopolitiikkaa, tarvitaan enemmän uusia tuotteita.

15.27 Hanna Sarkkinen vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olemme äärimmäisen tärkeän ja vakavan asian äärellä. Ilmastonmuutoksen pysäyttäminen on aikamme suurin haaste, ja se on meidän historiallinen vastuamme. Strategian päälinja on hyvä, mutta ongelma on se, että se on paljolti kokoelma jo päätettyjä linjauksia ja yleisiä tahdonilmauksia. Jäin kaipaamaan konkretiaa ja uusia työkaluja esimerkiksi sen suhteen, mitä uusia konsteja on sähköautojen hankkimisen tukemiseksi tai hajautetun energiantuotannon lisäämiseksi tai vanhojen talojen energiatehokkuuden parantamiseksi.

Mutta, arvoisa puhemies, kuten täällä on todettu, strategia luo paljon painetta metsien energiakäyttöön. Samaan aikaan metsäteollisuus investoi Suomessa historiallisella tavalla. Huoli metsien hiilensidontakyvystä ja monimuotoisuudesta ja järkevästä käytöstä on aito ja aiheellinen. Haluan kysyä: miten estetään teollisuuden kelpaavan puuraaka-aineen (Puhemies koputtaa) päätyminen polttokattiloihin?

15.29 Antero Vartia vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Meillä on yksi liikennemuoto, jonka päästöjen taklaaminen on hankalaa, ja se on lentoliikenne. Ensinnäkin, ne lentoliikenteen päästöt, jotka pääsevät ilmakehään 11 kilometrin korkeudessa, ovat kolme kertaa vakavampia kuin täällä maan pinnalla päästetyt. Mutta sekään ei ole se varsinainen ongelma, vaan se, että kun lentoliikenne tarvitsee lentopetrolia, sitä valmistetaan raa-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 123/2016 vp

kaöljystä. Sitä saadaan raakaöljystä alle 10 prosenttia, ja kun lentopetrolia tarvitaan, niin tässä tislauksessa myös ne kaikki muut jakeet jäävät jäljelle, ja ne menevät markkinoille. Niitä ei kaadeta maahan, vaan ne menevät markkinoille, ja kun ne menevät markkinoille, ne päätyvät poltettaviksi. Sen vuoksi olisi ensiarvoisen tärkeää, että näissä tukipäätöksissä, mitkä liittyvät bioenergiaan, huomioitaisiin se, että mahdollisimman suuri osa siitä voitaisiin hyödyntää lentoliikenteessä, koska näköpiirissä ei ole ratkaisua, jossa me voisimme lentää ilman polttoaineita. Sen sijaan tieliikenne voidaan sähköistää, ja tässä mielessä biopolttoaineet (Puhemies koputtaa) tieliikenteessä ja sähköiset autot kilpailevat keskenään.

15.30 Kaj Turunen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Aluksi haluaisin kiittää työ- ja elinkeinoministeriötä tästä strategian valmistelusta.

Kaiken rehellisyyden nimissä täytyy sanoa, että tunsin hiukan huolta siitä, kun tänään, samana päivänä, julkistetaan EU:n talvipaketti, kuinka tämä meidän Suomen strategia on linjassa talvipaketin kanssa, ja tänään voidaan todeta, että erittäin hyvin linjassa. Ilo oli kuulla uutiset tästä talvipaketista, mitä se pitää sisällään. Siinähan biopolttoaineiden osuutta moninkertaistetaan liikenteessä, ja se vastaa täysin tätä Suomen linjaa.

Mutta ministeriltä olisin kahdesta asiasta halunnut kysyä: kivihiilen käytön kieltävästä lainvalmistelusta, kun se nyt aloitetaan, ja siitä, mistä ministerikin mainitsi, tästä huoltovarmuudesta ja huippukulutuksen osalta sähköntuotannon turvaamisesta. Minkälainen kapasiteetti tämän lainkin jälkeen vielä Suomeen (Puhemies koputtaa) jää kivihiilen osalta?

15.31 Anders Adlercreutz r (vastauspuheenvuoro): Värderade talman! Ensiksi kiitos hyvästä strategiaperistä.

Äsken käsiteltiin lähes nollarakentamisen pakettia, siitä tuli ihan kelpo laki. Pitää kiittää ministeriä siitä, että sitä kehitettiin hyvään suuntaan saadun palautteen perusteella. Se versio, joka esiteltiin keväällä, olisi tehnyt muun muassa Pudasjärven tapaisen hirsikoulun mahdolliseksi tulevaisuudessa. Pari viilausta vielä jäi tehtäväksi, mutta luotan siihen, että ministeriö niin tekee. Tämä liittyy energiatodistukseen. Rakentamisessa voi lukea rakennuksen hyväksi paikalla tuotetun energian, mikä on hyvä asia, mutta jos energia tuotetaan toisella tontilla, vaikka sen omistaisikin, niin näin ei ole. Lisäksi silloin energian hinta myöskin moninkertaistuu. Tämä ongelma ei liity pelkästään rakentamiseen, vaan se on este pienimuotoiselle energiatuotannolle yleensä. Toivoisin, että tähän puututtaisiin, että etäällä tapahtuvan pientuotannon esteitä poistettaisiin. Mitä suunnitelmia on, onko teillä joitain (Puhemies koputtaa) konkreettisia esityksiä tämän asian suhteen?

15.32 Katri Kulmuni kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä on kritisoitu metsien käyttöä, ja täytyy todeta, että myös nämä hallituksen linjaukset kestävästä metsätaloudesta itse asiassa nojaavat niihin linjauksiin, joita on tehty jo aikaisemmin. Esimerkiksi viime kaudella tehty kansallinen metsästrategia vuoteen 2025 asti toteaa metsien kestävä käytön olevan mahdollista 80 miljoonalla kuutiolla vuodessa. Se on juuri se määrä, jota tämä hallitus esittää myös. Itse asiassa se on myös se määrä, jonka Syke ja Luke ovat todenneet kestävästi toteutettavaksi, kunhan metsien monimuotoisuudesta huolehditaan, ja siitä varmasti huolehditaan, ja ne rahat sinne löytynevät myös tulevaisuudessa. (Ville Niinistön välihuuto)

Olisin kysynyt hallitukselta: kuinka tämä sekoitevelvoiteasia etenee suuremmassa mitakaavassa? Nimittäin jo nyt 25 EU-maata sitä käyttää, ja Suomi on ollut aktiivinen myös

Pöytäkirjan asiakohta PTK 123/2016 vp

pohjoismaisessa yhteistyössä tässä, ja Ruotsi etenkin on (Puhemies koputtaa) meidän kanssamme hyvin samoilla linjoilla.

15.33 Ville Skinnari sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Aina, kun kansallisia linjauksia ja strategioita tehdään, on hyvä katsoa aidosti niitä vahvuuksia, mitä Suomella on, mutta samalla myös niitä heikkouksia. Kaikki, mitä me teemme, meidän pitää ajatella globaalisti, kansainvälisesti. 1990-luvulla Suomi oli globaalisti edelläkävijä matkapuhelinteknologiassa. Loimme jotain sellaista, mitä moni meistä nyt jo kaipaa. Kun nyt katsomme biotaloutta, biopolttoaineita, voimme todeta, että olemme siinä aika lailla globaalisti hyviä. Se ei valitettavasti kuitenkaan ole aivan niin globaali markkina kuin sähköinen liikenne. Arvoisa ministeri, mihin toimenpiteisiin aiotte nyt ryhtyä, jotta tämä strategia saadaan näkymään suomalaisessa tutkimuksessa, kehityksessä ja sitä kautta työllisyydessä myös (Puhemies koputtaa) sähköisen liikenteen osalta?

15.34 Markku Eestilä kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä hallituksen ilmasto- ja energiastategia on erittäin hyvä ja kunnianhimoinen, mutta on tietenkin joitakin asioita, joita joutuu vähän pohtimaan etukäteen. Täällä sanottiin, että tässä ei ole konkretiaa — tämä on strategia, niin että tässä ei ilmeisesti voikaan olla kovin paljon konkretiaa, se tulee sitten myöhemmin yksityiskohtaisina määräyksinä ja lakeina tähän eduskuntaan. Nyt tällä vuosikymmenellä me olemme kuitenkin nostaneet liikkumisen ja liikenteen verotusta 1,8 miljardia, ja jokuhan tämänkin tulevan lystin maksaa, näin siinä valitettavasti tulee käymään. Ovatko ministerit jo harkinneet, millä tavalla tämä lasku kohdennetaan Suomessa eri alueille ja ihmisryhmille ikään kuin oikeudenmukaisesti, ettei käy niin, että joku ihmisryhmä tai joku alue joutuu kohtuuttomasti maksamaan sen takia, että se jää näiden uudistusten ulkopuolelle?

15.35 Antti Rantakangas kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnä vähän täydennän tätä edustaja Myllerin puheenvuoroa koskien puhemiehen lausuntoja. Kysehän on tietysti ollut energiapolitiikan kokonaisuudesta, jossa tarvitaan ydinvoimaa, vesivoimaa, CHP-yhteistuotantoa, tuulivoimaa. Sehän on päivänselvää, että yksistään puulla ei voi korvata, mutta tämä kokonaisuushan tässä on puhemiehen puheissa ollut.

Nyt täytyy onnitella hallitusta: Pystyttiin tekemään historiallinen päätös kivihiilestä luopumisesta ja juuri silloin, kun vihreät eivät ole hallituksessa. (Katri Kulmuni: Kyllä!) Tämä oli historiallinen päätös, (Satu Hassi: Mekö sitä ollaan jarruteltu?) ja onnistuttiin näyttämään, mitenkä ympäristöystävällinen hallitus meillä on.

Muutenkin pitää kehua: Ministeri Rehn ja Berner, olette tehneet loistavaa työtä tämän strategian aikaansaamiseksi, joka vie eteenpäin Suomen biotalousstrategiaa, tavoitteena 100 000 työpaikkaa ja jalostusarvon nostaminen 100 miljardiin euroon. Tämä on isänmaallinen hanke, ja kaikkien pitäisi antaa tuki (Puhemies koputtaa) tähän kokonaisuuteen ja ajatella suomalaista työtä ja toimeentuloa.

15.36 Riitta Myller sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minun tarkoitukseni ei varsinkaan ollut millään tavalla arvostella sitä puheenvuoroa, jota siteerasin, vaan päinvastoin tuoda esille se, miten monipuolisesta asiasta meillä on kysymys. Ja kun täälläkin on puhuttu, että uusiutuvan energian markkinat globaalisti ovat muualla kuin bioenergiassa, niin meidän pitää olla eturintamassa myös näillä globaaleilla markkinoilla mutta pitää il-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 123/2016 vp

man muuta huoli siitä, että meidän bio-osaamisemme on kohdillaan erityisesti siellä teollisuuden osalta, josta sitten näitä sivuvirtoja myös bioenergiaan tulee, ja meidän pitää erityisesti sitten panostaa niihin biopolttoaineisiin, joita tarvitaan maailmalla näkyvissä olevassa tulevaisuudessa lentokoneissa, laivoissa ja työkoneissa.

15.37 Ville Niinistö vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt pitäisi miettiä vähän laajemmasta näkökulmasta, miten Suomi voi olla sekä ilmaston lämpenemisen torjumisen edelläkävijä että myös kestävä talouden rakentamisen edelläkävijä, ja etsiä tätä kokonaiskuva. Ja kyllä olen itse hiukan pettynyt siihen, että vaikka tämän hallituksen ohjelmassa oli hyviäkin tavoitteita — tämä tuontiylimäärän puolittaminen ja kivihiilen kielttäminen lailla ovat mukana tässä strategiassa — tässä on aika vähän uusia keinoja siihen, miten Suomi oikeasti voisi olla maailmanmarkkinoilla kasvavien alojen edelläkävijä. Vertauksena vihreiden vaihtoehtoon: meidän vaihtoehdossamme uusiutuvan energian vauhdittaminen on kaksi kertaa nopeampaa, ja me näemme, että hiilineutraali Suomi olisi mahdollista jo 2030-luvulla, kun hallitus tavoittelee 2050-lukua.

Tämä kansainvälinen kehitys etenee tosi nopeasti, ja edelläkävijäksi ei pääse pelkästään puheilla. Nyt toivoisin hallitukselta myös vastauksia siihen, miten talouden iso kuva siirretään vähäpäästöiseksi. Esimerkiksi ympäristölle haitallisten tukien vähentämiseen ei tule mitään ehdotuksia. Päästöoikeuden hinta on edelleen alhaalla. Ei tule ehdotuksia, miten korjataan se, että ylipäättään saadaan energiainvestointeja lähivuosina. Huutokauppakin tulisi käyttöön uusiutuvalle energialle vasta 2018, jolloin puoleentoista vuoteen ei tapahtuisi yhtään mitään, (Puhemies koputtaa) ministeri Rehn.

15.39 Markus Mustajärvi vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hiilinielujen kehittyminen metsissä ja niiden arviointi ei ole mitenkään yksinkertainen asia. Minä olen aikoinaan oppinut niin, että mitä enemmän metsissä on yhteyttävää biomassaa, sen parempi ilmastolle ja hiilidioksiditaseelle. Jotta näin olisi, pitää huolehtia siitä, että metsät kasvavat ja metsäpinta-ala kasvaa, mutta myös siitä, että metsiä hoidetaan eli hakataan. Ja tällöisen olennaisen kokonaishallinnan kannalta on tärkeää, että arvioidaan koko kiertoaikaa ja raaka-aineitten käytössä harjoitetaan kokonaisvaltaista suunnittelua ja optimointia.

Mutta on olemassa myöskin uhkia. Esimerkiksi uusi metsälaki mahdollistaa sellaisten kohteitten hakkuun, mistä aikaisempina vuosina olisi joutunut linnaan. Meillä on edelleenkin vahvat epäilyt puukartelleista, ja pelkään henkilökohtaisesti uusia metsäsotia, mitä tulee esimerkiksi Metsähallituksen viimeaikaisten toimintojen suhteen. Enkä halua, että jatkossa Lapissa Kemin tai Kemijärven (Puhemies koputtaa) uusinvestoinnit vaarantuvat näiden metsäsoitien takia.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Nyt menee sen verran reippaasti yli, että on pakko tulla väliin.

15.40 Reijo Hongisto ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ministeri Rehn toteaa tuossa avauspuheenvuorossaan, että on oltu liikaa tuontisähkön varassa, ja minä olen kyllä ministerin kanssa täsmälleen samaa mieltä. Tämän takia totean, että huoltovarmuuden takia meidän on kiinnitettävä nykyistä suurempi huomio kotimaisen energian käyttöön. Ulkomailta tuotavan energian varaan me emme voi enää tätä maatamme rakentaa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 123/2016 vp

Otan esimerkin turvetuotannosta, joka on tullut esille monissa puheenvuoroissa tässä keskustelun aikana: Minä tunnen henkilökohtaisesti kymmeniä turvetuottajia, turveyrittäjiä, ja heillä on ongelmana saada ympäristölupia uusille haluamilleen turvetuotantoalueille. (Välihuutoja) Moni yrittäjä on käyttänyt kymmeniätuhansia euroja näitten luvitusten saamiseen, ja siitä huolimatta nämä luvat makaavat joissakin lupapäättäjien pöytälaatikoissa ja töitä ei voida aloittaa. Ainakin minun mielestäni turvetuotanto toisi, toisin kuin kivihiili, maaseudulle kaivattuja työpaikkoja, (Puhemies koputtaa) ja kysynkin: mihin toimiin hallitus voi ryhtyä, jotta tätä luvitusta nopeutettaisiin?

15.41 Seppo Kääriäinen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallituksen ilmasto- ja energiastrategia tarkoittaa rauhanomaista vallankumousta hyvän asian puolesta. Tällähän rakennetaan ekologisesti kestävä bio- ja sähkö-Suomea tavalla, jota ei ole kyllä aikaisemmin tässä maassa nähty, se pitää meidän kaikkien tunnustaa, ja se on hyvä juttu.

Ministeri Rehn korosti oikein, että ei pidä asettaa vastakkain tässä vaiheessa eikä lähi-vuosinakaan biopolttoaineita ja sähköautoja, molempia tarvitaan. Tämä jälkimmäinen on tietenkin tulevaisuuden suunta, mutta molempia tarvitaan juuri nyt.

Tähän liittyen minulla on kysymys bioöljyinvestoinneista. Herra ministeri, on hyvin todennäköistä, että tähän liittyvät investoinnit tahtovat valua rannikkoalueille tietyistä syistä. Metsävarat ovat siellä missä ne ovat, valtaosaltaan. Minä kysyn: onko, herra ministeri, hallituksella mahdollisuuksia vaikuttaa näitten investointien sijoittumiseen myös vähän siempään Suomeen, mukaan luettuna Itä-Suomemme?

15.42 Johanna Ojala-Niemelä sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! On tärkeää, että meillä pidetään energiapaletti monipuolisena ja ollaan riittävästi omavaraisia, ettei olla liian riippuvaisia tuontisähköstä.

Mutta tähän puun riittävyteen liittyen: Meillä Lapissa sen jälkeen, kun Kemijärven tehdas sulki säppinsä vuonna 2007, kuitu- ja energiapuulle ei ole ollut riittävää kysyntää. Voi sanoa kyllä, että nämä sahojen sivuvirrat eivät käy kaupaksi, niitä ei edes ilmaiseksi huoli kukaan, eli tilanne on lähtökohtaisesti tämä. Sen takia näen kyllä hyvänä, että näitä uusia hankkeita on niin Kemijärvelle kuin Kemiin tämä Kaidin hanke. Kaidin hanke on 900 miljoonan euron investointi, 600 työpaikkaa, ja toivon, että kun liikenteen polttoaineitten kysynnän on arvioitu olevan huipussaan 2020, niin tämä tehdas olisi toiminnassa. Tämä biopolttoaineiden käytön lisääminen liikenteessä auttaa kyllä tämän tavoitteen saavuttamisessa. Meillä sodan jälkeen kylvettyä metsää tulee Lapissa hakkuuikään, (Puhemies koputtaa) ja sen vuoksi näen kyllä, että tässä on mahdollisuuksia.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Vielä vastauspuheenvuoro edustaja Kasville ja edustaja Paloniemelle, ja sen jälkeen ministeri Bernerin puheenvuoro.

15.44 Jyrki Kasvi vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Älykkäät sähköverkot tasaavat sähkön kulutushuippuja ja siirtävät valtaa energiankulutuksessa sähköyhtiöiltä kuluttajille. Älykkäitä sähköverkkoja kutsutaankin usein energian internetiksi. Ei siis ihme, että jo Kataisen hallituksen ohjelmassa luvattiin kolmeen eri otteeseen edistää älykkäiden sähköverkkojen kehittämistä. Sen jälkeen ei ole kuitenkaan tapahtunut juuri mitään, ja tässäkin strategiassa älykkäät sähköverkot sivuutetaan maininnalla. Ihmettelenkin, miksi tämän älykkään sähköverkon rakentaminen on Suomessa näin vaikeaa. Onko se tahdon

Pöytäkirjan asiakohta PTK 123/2016 vp

puutteesta kiinni, vai kuuntelemmeko liikaa sähköyhtiöitä, joiden intressissä on jarruttaa sen etenemistä? Tätä menoa me päädyimme kyllä älykkään sähkötekniikan tuojiksi viejien asemasta.

15.45 Aila Paloniemi kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tällä ohjelmalla Suomi osoittaa todellakin edelläkävijyyttä. Me vähennämme selvästi riippuvuutta tuonti-öljystä, mikä on erittäin tärkeä asia. Me kannamme vastuuta kansainvälisesti tästä tärkeästä asiasta, ilmastomuutoksen hillitsemisestä, ja samalla luomme bio- ja kiertotaloutta edistämällä puhtaita ratkaisuja, työpaikkoja suomalaisille ja toimeentuloa koko maahan — erinomaisia asioita kaikki. Hallitus vastaa mielestäni nopeasti Pariisin ilmastositoumuksen tavoitteisiin konkreettisilla teoilla. Metsien käyttö tulee lisääntymään kestävästi, ja se merkitsee lisää työtä suomalaisille. Sitä kai me kaikki nyt toivomme. Jatkossakin tukkipuu menee jalostukseen ja sivuvirrat, kuten esimerkiksi kuoresta, hakkuutähteistä ja niin edelleen, käytetään energiantuotantoon. Ja hakkuutavoitteet — täällä on jo moneen kertaan puhuttu aiheesta — tulevat mahtumaan kansallisen metsästrategian mukaisiin raameihin. Onnittelemme hallitusta hyvästä strategiasta.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Nyt myönnän ministeri Bernerille 3 minuutin puheenvuoron. Sen jälkeen jatketaan hetki, ja sen jälkeen ministeri Rehn sitten saattaa saada puheenvuoron. (Naurua)

15.46 Liikenne- ja viestintäministeri Anne Berner: Arvoisa puheenjohtaja! Meillä on Suomessa autokanta, joka oli 11,7 vuotta vanha vuonna 2015, ja meillä on 13 vuotta aikaa saavuttaa tämä liikenteelle asetettu päästövähennystavoite, 3,6 miljoonaa tonnia. Me halusimme, että meidän esityksemme perustuu laskelmiin, jotka ovat varmasti toteuttavissa, ja että me myöskin perustamme esityksen sellaisiin kustannusarvioihin, joita pystymme kantamaan yhteiskuntana. Siksi haimme kolme keskeistä ratkaisua:

Yksi on se, että me pystymme vaikuttamaan maankäyttö- ja liikennejärjestelmän yhteensovittamiseen, pyöräilyn ja kävelyn edistämiseen ja myöskin joukkoliikenteen edistämiseen, ja tämän pitäisi vastata yhdestä neljäsosesta koko päästövähennystavoitteesta.

Toinen on ajoneuvojen käyttövoiman uudistaminen eli sähköisen liikenteen edistäminen, jossa laskelmien mukaan me pääsemme 250 000 ajoneuvoon ja pystymme sen tekemään. Yhteiskunnalle se kustantaa noin 100 miljoonaa euroa seuraavan neljän vuoden aikana. On selvää, että me haluaisimme kunnianhimoisemman tavoitteen sähköisen liikenteen osalta, mutta tässä kohtaa haluamme varmistaa, että me pääsemme tämän meidän nykyisen autokannan ja sen iän kanssa varmasti saavutettavaan tavoitteeseen.

Kolmas ratkaisu on sitten biopolttoaineet ja biokaasun käyttäminen, joka pystytään osin hyödyntämään myöskin meidän nykyisessä autokannassa ja joka on myöskin välttämätön tavoite raskaan liikenteen pitämiseksi liikenteessä. Tämä vastaa tällä hetkellä puolesta meidän tavoitteestamme.

Me tarvitsemme myöskin lisää tutkimusta ja tietoa, osaamista ja sen kehittämistä. Me olemme myöskin tyytyväisyydellä nähneet, kuinka esimerkiksi sähköbussien kehittyminen on Suomessa edistynyt hyvin, niin VTT:n kuin yksittäisten yritysten hyvällä yhteistyöllä. Tämä esimerkiksi on myöskin asia, joka edistyessään helpottaa sitten myöskin sitä meidän kokonaisvaltaista tavoitettamme.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 123/2016 vp

Samanaikaisesti meidän on katsottava vielä ne konkreettiset keinot. Selonteon yhteydessä on pyritty paperiin, joka kantaa vuoteen 2030, mutta yksittäiset keinot varmasti tulevat elämään näiden seuraavien 13 vuoden aikana, ja siinä tullaan vielä tarvitsemaan meiltä rohkeutta. Liikenteen verotusta pitää uudistaa merkittävästi, jotta päästään entistä kunnianhimoisempiin tavoitteisiin myöskin sähköisen liikenteen osalta. Se on keskustelu, joka käydään vielä kevään aikana: esitykset tehdään kehysriiheen mennessä ja budjettilait sitten ensi syksynä. — Kiitos.

15.49 Eero Heinäluoma sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On hienoa kuulla, että tästä suuresta kehityslinjasta täälläkin vallitsee yksimielisyys, hallitus reagoi Pariisin sopimuksen kiristysiin vaatimuksiin ja myös tähän huoleen ilmastomuutoksen riskeistä. Mutta sitten on kaksi ongelmallista asiaa, jotka ovat tässä jääneet vähemmälle käsittelylle.

Ensimmäinen koskee Yhdysvaltain tulevaa toimintaa. Kun tuleva presidentti Trump on selvästi antanut ymmärtää, että hän de facto haluaa eroon näistä Pariisin ilmastositomuksen tavoitteista, niin se tietysti muodostaa koko tälle maailman yhteiselle tavoitteelle erittäin suuren riskitekijän. Jos tämä, käytännössä irrottautuminen, lähtee toteutumaan, niin sitten myös Euroopan unionin toiminnalla on huomattavasti vähäisempi merkitys.

Mutta toinen pulma on sitten tämän metsien käytön hyväksyttävyys. Meillä tämä bioenergia, metsät ovat todella tärkeässä roolissa, ja on erittäin huolestuttavaa, että Euroopan unionissa tätä ei ole ymmärretty. Tässä meidän pitäisi yhdessä lähteä tekemään ihan toisenlaista valistustyötä kuin tähän mennessä on onnistuttu tekemään.

15.50 Kari Uotila vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vihreään kultaan, metsään, satsaaminen on kyllä järkevää, mutta marssijärjestys on pidettävä kirkkaana, jotta sekä luonnonsuojelu- että luonnon monimuotoisuusarvot voidaan samassa yhteydessä turvata. Silloin on ymmärrettävä se, että ensisijaisesti käytetään vihreä kulta, puu, korkean jalostusarvon tuotteisiin, vaikkapa lääkkeisiin, puutuotteisiin, vaatteisiin, sitten kartonkiin, paperiin, selluloosaan ja sitten biopolttoaineisiin ja niin edelleen eikä varsinaista arvopuuta energiatuotantoon. Tämä on erittäin tärkeää. Jos pystymme hyödyntämään kestäväällä tavalla — nämä luontoarvot ja monimuotoisuusarvot huomioiden — enemmän ja enemmän puuta tekemällä entistä arvokkaampia tuotteita, myöskin biopolttoainetuotteita, niin mikä on tuontiraaka-aineiden rooli tässä yhteydessä? Mehän tuomme nyt sekä haketta että myöskin puuta. Jos pystyisimme paremmin sitä korkeasti jalostamaan, (Puhemies koputtaa) niin miksei voisi myöskin tuoda enemmän?

15.51 Simon Elo ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä strategiassa hallitus on hakenut tasapainoa ympäristönsuojelun ja suomalaisten veronmaksajien työpaikkojen suojelun välillä ja minun mielestäni löytänyt sen varsin hyvin. Kun kuuntelin täällä vihreiden esitystä asiasta tai vasemmistoliiton edustaja Modigin esitystä hiiliverosta, niin olen kyllä hyvin tyytyväinen, että nimenomaan tietyt puolueet ovat hallituksessa eivätkä ne, jotka ovat oppositiossa.

Jos ajatellaan sitten sitä, mihin suuntaan tässä pitäisi mennä, niin edustaja Mölsä perussuomalaisten ryhmäpuheenvuorossa hyvin toi esille sen, että energiatuotannon kotimaisuusasteen tuntuva nostaminen voi tuoda jopa kymmeniätuhansia työpaikkoja Suomeen. Nämä työpaikat syntyvät nimenomaan pääasiassa haja-asutusalueille, juuri niille alueille, jotka tämän hallituksen on tärkeää pitää elinvoimaisina, vireinä. Kuten tunnettua on, pe-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 123/2016 vp

russuomalaiset näkevät, että on tärkeää, että pitkospuiden päässä pystyy elämään ja on työpaikkoja tarjolla. (Puhemies koputtaa) Erittäin tasapainoinen kokonaisuus.

15.52 Markku Eestilä kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä puhuttiin, että älykkäistä sähköverkoista ei ole mainintaa. Itse asiassa älykkäät sähköverkot etenevät markkinaehtoisesti. Tälläkin hetkellä Fortumilla on menossa hanke, jossa tuhat vesivaraajaa kytketään ikään kuin yhteen ja sillä tavalla pystytään ottamaan pois käytöstä ja sitä kautta säätelemään koko verkkoa. Alueellinen sähköverkko ja pistemäinen energiatuotanto etenevät, ja tulevaisuudessa tämä käyrä ei tule olemaan semmoinen tuntikohtainen kuin se nyt on, että se hyppii ylös ja edestakaisin ja hinnat pomppivat. Me menemme kohti tasaista käyrää.

Mutta varsinainen kysymys kohdistuu ministeri Rehnille. Kun puhuttiin täällä, kuinka sähköteho riittää, niin ainakin Fingridin mukaan meillä edelleen tehovajetta on 3 400 megawattia ja Energiavirasto ikään kuin tarjouskilpailun perusteella ostaa 600 megawattia. Tässä on aikamoinen ero, ja tällä hetkellä hydrobalanssi on aika lailla negatiivisella tasolla, 22 terawattituntia. Mitä mahdollisesti tammikuun pakkasilla tapahtuu, (Puhemies koputtaa) jos tämä tilanne jatkuu?

15.54 Markus Lohi kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Minusta tämä hallituksen ilmasto- ja energiastrategia on historiallinen. Se on historiallinen kahdessakin mielessä. Ensimmäinen seikka on mielestäni se, että tämä liikenteen polttonesteiden sekoitetelevollisuus nostetaan 30 prosenttiin. Tämähän on se, joka luo pohjaa sille, että näitä uusia investointeja tälle sektorille voi syntyä. Esimerkiksi täällä mainittu Kemin kaivinhanke ilman tätä linjausta olisi varmasti kaatunut, mutta tämä luo nyt pohjan. Se on lähes miljardin hanke, ja se luo työllisyyttä tuonne pohjoiseen. Ja kun on kannettu huolta siitä, riittävätkö nämä meidän metsävarat tai käytetäänkö niitä kestävästi, niin haluan senkin todeta, että meillähan vaihtelee alueittain aika paljon näitten metsävarojen kestävä käyttö, ja vaikka Lapin pinta-alasta kolmasosa on suojeltu, niin silti siitä metsän vuotuisesta kasvusta, mikä on hyödynnettävissä, noin puolet jää tällä hetkellä hyödyntämättä. Sen takia tarvitaan näitä isoja metsää käyttäviä yksiköitä tänne Suomeen.

15.55 Kimmo Kivelä ps (vastauspuheenvuoro): Puhemies! Energiapolitiikka on kansallinen keihäänkärki. On hieno asia, että siitä on edes tässä laajuudessa laajaa yksimielisyyttä, vastuullisesti puhutaan kestävästä energiataloudesta.

Meillä on suomalaisina kaikki edellytykset tulla cleantechin suurvallaksi. Meillä on monenlaista osaamista, resursseja ja niin edelleen. On kuitenkin oltava vakavasti huolissaan, säilyykö meillä osaamispotentiali. Kysynkin, voiko ministeri vastata, miten erilaisten energia-alan koulutusten resurssit turvataan ja monipuolistetaan. Tämä pitää sisällään myös erilaiset täydennys- ja erikoistumiskoulutukset.

15.56 Sanna Marin sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pariisin ilmastopidatus astui voimaan marraskuun alussa, ja eduskunta ja Suomi ovat sitoutuneet tähän ilmastopidatukseen. Sen vuoksi nyt onkin oikea aika kysyä sitä, vastaako tämä energia- ja ilmastostrategia niihin tavoitteisiin, joita ilmastopidatuksessa ollaan päätetty ja joihin me olemme sitoutuneet. Tässä strategiassa on hyviä elementtejä, muun muassa kivihiilestä luopuminen. Mutta toisaalta, jos kivihiiltä pyritään korvaamaan turpeella, kotimaisella ki-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 123/2016 vp

viihilellä, ei se ole näiden tavoitteiden mukaista. Toinen ongelma on tämä metsien käyttö ja suunnitelmat siihen liittyen. Eri järjestöt ja tahot ovat olleet syystä huolissaan metsien lisääntyvistä hakkuista ja käytön lisäämisestä. Haluankin kysyä ministeriltä: miksi turpeen päästöjä ja metsien käytön lisäämistä ei huomioida energia- ja ilmastostrategiassa ilmastopöytäkirjan velvoitteiden ja tavoitteiden näkökulmasta?

15.57 Jari Leppä kesk (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Tämä hallituksen energia- ja ilmastostrategia on käänteentekevä monessa mielessä. Se on sitä energiamielessä, se on sitä toimintatapamielessä. Se on käänteentekevä myöskin siinä mielessä, että me haluamme nyt selkeästi päästä fossiilitaloudesta eroon kohti biotaloutta entistä vahvemmin. Sen lisäksi se on hyvä kokonaisuus, joka ottaa huomioon Suomen pohjoisen sijainnin, meidän ilmasto-olosuhteemme, meidän huoltovarmuutemme, työllisyysnäkökulmat, kauppa- ja vaihtotaseet ja niin edelleen. Ja kaiken kukkuraksi me tällä strategialla merkittävällä tavalla pystymme osallistumaan eturintamassa ilmastomuutoksen torjuntaan, teknologiaa edistetään ja niin edelleen. Tämä on erittäin hyvä.

Metsänieluasua on kipeä asia ja tärkeä asia Suomelle. Ainoa oikea laskentatapa on luonnontieteellinen nielu. Me olemme inventoineet meidän metsiämme yli sata vuotta, meillä on dataa yli sadan vuoden ajalta meidän metsiemme inventoinnista, ja mitä on tapahtunut? Kasvu on koko ajan lisääntynyt, samalla hiilensidontakyky, jotenka meillä on merkittävä määrä myöskin lisää hakkuumahdollisuuksia, kun hakkuut tehdään järkevästi, niin kuin tässä strategiassa (Puhemies koputtaa) on.

15.58 Krista Mikkonen vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puheenjohtaja! Energia- ja ilmastostrategia on askel oikeaan suuntaan. On aivan välttämätöntä, että mietimme niitä keinoja, miten pystymme vastaamaan ilmastomuutokseen. On kuitenkin harhaanjohtavaa sanoa, että tämä olisi erityisen kunnianhimoisin. Kyllä me tarvitsemme lisää sekä vauhtia että kunnianhimoa, jotta pystymme vastaamaan siihen haasteeseen, mitä Pariisin sitoumuksetkin meiltä edellyttävät.

Haluan nostaa esiin täältä yhden kohdan, ja se on energiatehokkuus, joka on kyllä mainittu, mutta sen mahdollisuudet on aika lailla sivuutettu. Strategiassa odotetaan primäärienergiankulutuksen kasvavan 46 terawattitunnin verran, vaikka tiedämme, että uudet ratkaisut tarjoavat pikemminkin mahdollisuuden primäärienergiankulutuksen leikkauksiin. Se on myös teknologia, jolla on kysyntää maailmalla valtavasti, ja siksi meidän tulisi panostaa siihen.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Myönnän vielä vastauspuheenvuoron edustaja Mäkipäälle ja sen jälkeen ministerille semmoisen 3 minuutin puheenvuoron. — Edustaja Mäkipää.

15.59 Lea Mäkipää ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Maapallo on meidän yhteinen asiamme, ja siitä ja hyvinvoinnista huolehtiminen on myös yhteinen asia. Tänään komissio on julkaissut semmoisen tuhatsivuisen lain, päätöksen, lainsäädännön, ja siellä mainitaan myös, että suomalaisen biomassatuotannon katsotaan olevan kestäväällä pohjalalla, ja näin komission energiapaketti tukee nyt käytävää hallituksen energia- ja ilmastostrategiaa. Tästä on hyvä jatkaa, ja tiedämme, että energiapolitiikkaa ei muuteta kuukaudessa eikä vielä puolessakaan vuodessa. On hyvä, niin kuin täällä on puhuttu, että kivihiiilestä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 123/2016 vp

luovutaan. Mutta on myös tärkeää, että meillä on energiaomavaraisuus ja huoltovarmuus, ja jos ajatellaan juuri sitä turvetuotantoa, niin tähän työllistää, luo tuhansia ja tuhansia työpaikkoja siellä kaukana korvessa. Siinä mielessä on hyvä käydä tätä juttua eteenpäin, ja tuntuu, että meillä on aika lailla yhteinen tavoite, (Puhemies koputtaa) että me teemme osamme, että me olemme sellainen pieni hiekkakasa tuolla (Puhemies koputtaa) Saharan autiomaassa. Kun muut tekevät osansa, niin me varmaan olemme edelläkävijöitä.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Kiitoksia. Ja nyt ministeri Rehni, 3 minuuttia, sopivalta paikalta.

16.01 Elinkeinoministeri Olli Rehn: Arvoisa puhemies! Olen iloinen, ettette kuitenkaan todennut, että ministeri Reini, ettei sekoiteta Jorma Reiniin ja 70-luvun sähkölakkoon, joka koettiin aikoinaan. — Yhtä kaikki, kiitoksia, arvoiset edustajat, tästä keskustelusta, ja vastaan niin moneen kysymykseen kuin ehdin, ja otetaan loput sitten valiokunnissa tuossa joulukuun mittaan.

Edustaja Hassi viittasi, että olisin sanonut, että sähköautostrategiamme on maailman kunnianhimoisin. En sanonut näin. Sanoin, että se on erittäin kunnianhimoinen ottaen huomioon sen suhteellisen alhaisen lähtötason, mikä meillä on vanhojen hallitusten jäljiltä tällä hetkellä.

Edustaja Hassi peräänkuulutti myös nopeampaa etenemistä kohti hiilineutraalia yhteiskuntaa, edustaja Niinistö peräänkuulutti konkreettisia toimia, ja edustaja Tanus viittasi pääkaupunkiseutuun. Nämä kun yhdistää, niin päätyy siihen, että me tarvitsemme konkreettisia toimia kivihiilestä luopumiseksi, erityisesti pääkaupunkiseudulla. Tästä tulee mieleen kysyä oikeastaan edustaja Hassilta ja edustaja Niinistöltä: Teidän puolueennehan, vihreät, nousi jo vuonna 2000 Helsingin kakkospuolueeksi, taisin olla Lepakossa silloin kuukimassa, juhlimassa. Vihreillä onkin ollut todella vaikutusvaltainen asema pääkaupungissamme, sen päätöksenteossa, sen jälkeen koko ajan tämän viimeiset 16 vuotta. Joku voisi silti ihmetellä, mihin te olette vaikutusvaltaanne käyttäneet, kun Helsingin lämmöstä edelleen tuotetaan peräti 40 prosenttia kivihiilellä. (Hälinää) Näin helsinkiläisenä kysyn, että olisi kai jo muutoksen aika pois hiilenmustasta energiapolitiikasta kohti realovihreää energiapolitiikkaa myös Stadissa. (Hälinää) Tämän strategian hengessä, tässä valossa, ojennan yhteistyön kättä, jotta teemme konkreettisia toimia kivihiilestä irtautumiseksi myös Helsingissä ja siirrymme hiilettömään Helsinkiin.

Edustaja Kääriäinen viittasi siihen, että me teemme rauhanomaista vallankumousta. Niin teemme. Edustaja Zyskiewicz oli huolissaan siitä, että puhutaan vallankumouksesta. Korostan sitä ja panin merkille, että myös edustaja Jaskari viittasi tähän sanaan tämän energiatalouden muutoksen yhteydessä.

Edustaja Kääriäiselle vastaisin, että sekoitevelvoite tulee merkitsemään lisääntyvää kysyntää biopolttoaineiden saralla, ja se taas tietysti vaikuttaa varsinkin siellä, missä raaka-ainetta on, ja se heijastuu varmasti Itä-Suomeen. Tämän lisäksi kärkihanke- ja energiatuella — joka tänä vuonna tarkoittaa 40:tä miljoonaa euroa lisää, itse asiassa 75:tä miljoonaa yhteensä nämä kaksi yhteen laskien — kilpailuttamalla tulemme käynnistämään useita merkittäviä bioenergiahankkeita, ja niistä varmasti monet sijaitsevat myös Itä-Suomessa sen mukaan, miten kilpailukykyisiä, innovatiivisia ja merkittäviä bioenergiahankkeita Itä-Suomesta tulee olemaan tarjolla. — Kiitos.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 123/2016 vp

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Jatketaanpa sitten vielä jonkin aikaa.

16.04 Satu Hassi vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ministeri Rehn varmaankin tietää, että Helsingissä on päätetty sulkea Hanasaaren kivihiilivoimala, mikä on käänteentekevä päätös, ja sitä vihreät ovat Helsingissä olleet ajamassa. Hallituksen linjaus kivihiilen kieltämisestä lailla on tervetullut, kuten ryhmäpuheenvuorossani totesin, ja vihreät saavat siitä Helsingissä hyvän selkänöjan myöskin Salmisaaren hiilivoimalan sulke-
miselle.

Haluaisin hiukan kommentoida tätä sekasotkua tieteestä ja metsien hiilinieluista. Suomi-
mihan on EU:ssa ajanut sellaista laskentatapaa, jossa maa ei joudu muilla päästövähennyk-
sillä hyvittämään sitä, jos metsien sisältämä hiilinielu pienenee, (Teuvo Hakkarainen: Se-
hän suurenee koko ajan!) ja tämä on epärehellistä. Tästä ovat muun muassa Suomen ym-
päristökeskus ja Suomen asiantuntijapaneeli, ilmastopaneeli, meitä päättäjiä varoittaneet.
Maa- ja metsätalousvaliokunnalle ja ympäristövaliokunnallekin on tästä seikkaperäiset tut-
kimusraportit esitelty.

16.06 Sari Tanus kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olisin halunnut vielä
esittää arvon ministerille uudelleen kysymyksen hajautettujen pienten biokaasulaitosten
rakentamisen edistämisestä. Se toisi kuitenkin uutta mahdollisuutta ja monipuolista
maaseudulla hyvin monilla alueilla elinkeinoelämää ja parempaa toimeentuloa ja antaisi
monenlaisia mahdollisuuksia. Voisiko ministeri avata tätä asiaa?

16.06 Markku Pakkanen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ministeri
Rehn otti tärkeän asian äsken tuossa puheenvuorossaan esiin, sekoitevelvoitteen lisäämi-
sen biopolttoaineisiin, koska mielestäni se on sellainen nopean ajan ratkaisu, millä tämä
suomalainen asia voitaisiin hoitaa eteenpäin. 10 prosentin lisäys sekoitevelvoitteeseen ny-
kytasosta vähentää päästöjä 1 miljoona tonnia, ja jotta samaan päästövähennykseen pääs-
täisiin sähköautolla, se tarvitsisi noin 500 000 sähköautoa, eli tämä on se mittasuhte,
missä tässä realistisesti mennään. Siksi, jos nopeasti halutaan näihin päästöihin päästä, bio-
polttoaineen kehittäminen ja sekoitevelvoitteen lisääminen olisi se oleellinen kysymys. Jos
tämä hallituksen koko tavoite, 3,6 miljoonan tonnin kokonaistavoite, halutaan polttoaineil-
la ratkaista, niin 36 prosenttia biopolttoaineen sekoitevelvoitetta lisää nykytasoon olisi se,
millä päästäisiin samaan lopputulokseen. Silloin oltaisiin (Puhemies koputtaa) minusta
työllisyyden kannalta... [Puhemies keskeytti puheenvuoron puheajan ylityttyä.]

16.07 Joakim Strand r (vastauspuheenvuoro): Värderade talman! Vaikka olisi kuinka
hyvät naapurit, kannattaa kytin pitää mahdollisimman lähellä itseään talvipakkasilla ja
kriisitilanteissa. Kysyisin uudelleen, arvoisa ministeri, voisitteko vielä hieman avata aja-
tuksianne pakkaspäivien tehoriskistä ja siitä, miten uudet siirtoyhteydet Suomen ja Ruot-
sin välillä etenevät.

16.08 Kari Uotila vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vaikka olen Espoosta
enkä Helsingistä, niin olen ajanut pitkään sitä, että näiden kuntien pitäisi olla yhtä kaupun-
kia, ja uskallan vähän puolustaa pääkaupunkiseutua. Kun on näin iso metropolialue, niin
olen aivan samaa mieltä, että hiilikasan pitää poistua niin Salmisaaresta kuin myöskin Suo-
menojalta ja Vantaan puoleltakin. Mutta on kyllä — ja ministeri sen varmaan aivan hyvin

Pöytäkirjan asiakohta PTK 123/2016 vp

tietää — esimerkiksi yhdistetyn lämmön- ja sähköntuotannon haaste pikkasen erilainen miljoonan asukkaan metropolialueella kuin turvesuon reunassa tai metsien keskellä pienen kirkonkylän tai pienen kaupungin energiantuotannon turvaaminen.

16.08 Harri Jaskari kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Oleellista tässä strategiassa minun mielestäni on tällä hetkellä se, että me haluamme toimia edelläkävijöinä mieluummin kuin reagoida siihen, mitä EU:sta on tulossa. Ja yksi aivan oleellinen seikka ovat juuri nämä sähkön älyverkot. Meillä on samanlainen mahdollisuus nyt olla eturintamassa näissä sähkön älyverkoissa kuin oli 90-luvun alussa ja 80-luvun lopussa teleliikenteessä. Silloin kysynkin arvoisalta ministeriltä: Puhutaan aika paljon esimerkiksi virtuaalivoimaloista, pienistä yksiköistä, jotka voisivat toimia sähkön varastoina ja luovuttaa sitä pois sitten, kun on korkea hinta, tai toimia säätövoimana. Miten edetään tässä asiassa, joka näyttää olevan aika huikea mahdollisuus Suomelle tulevaisuudessa?

16.09 Ville Niinistö vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hiukan harmittaa, että tämän hallituksen ministerit usein tekevät vaikeaksi asiallisen debatin: kun täältä suunnasta sitä yrittää tarjota, niin takaisin tulee puheenvuoroja, jotka eivät perustu tosiasioihin. Kolme vuotta sitten en olisi uskonut vielä edellisten kuntavaalien aikoihin, että vihreät saavat Helsingissä vietyä läpi strategian, jossa panostetaan hajautettuun uusiutuvaan energiaan, aurinkolämpöön, maalämpöön ja suljetaan Hanasaaren kivihiihtivoimala, koska kaikki muut puolueet Helsingissä silloin vielä vastustivat sitä. Ensin SDP alkoi muuttaa linjaa, lopulta kokoomus ja perussuomalaisetkin suostuivat, jotka alun perin sitä vastustivat. Vihreät ajoivat Helsingissä läpi aika ison murroksen. (Kari Uotilan välihuuto) — Ja vasemmistoliitto tuki tätä linjaa ensimmäisenä, se on totta, sen unohdin sanoa. — Se on todella iso murros Helsingissä, ja se vie Helsinkiä kohti vihreän energian pääkaupungin asemaa. Samaan aikaan tehdään valtavia panostuksia joukkoliikenteeseen ja päästöjen vähentämiseen. Että Helsingissä on tehty todella paljon tätä työtä, ja toivoisin, että ministeri kunnioittaisi meidän pääkaupungin Helsingin tekemää työtä eikä täällä puoluepoliittisista syistä vääristelisi (Puhemies koputtaa) faktoja.

16.10 Riitta Myller sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minäkin haluaisin tiedustella sitä, millä tavalla hajautettua energiantuotantoa ja -kulutusta tuetaan, koska siitä ei juurikaan tässä hallituksen selonteossa ole esimerkkejä. Esimerkiksi asumisen suhteen meillä on täällä eduskunnassa käsiteltävänä lähes nollaenergiarakentaminen. Teimme siihen ponsiehdotuksen, jolla olisi seurattu sitä, viekö tämä lainsäädäntö todella parempaan tilanteeseen Suomessa, mutta hallituspuolueet eivät halunneet sitä hyväksyä. Monista isoista kaupungeista on hyviä esimerkkejä esimerkiksi siitä, miten erilaista kasvustoa käytetään siinä hyväksi, että se sitoo hiilidioksidia ja muita ilman epäpuhtauksia kaupunkialueilla. Eli tällaista hyvin käytännönläheistä, ihmisläheistä toimintaa olisi hyvä myös saada mukaan tähän strategiaan.

16.11 Teuvo Hakkarainen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt tulee Suomeen suuria ja merkittäviä metsäteollisuuden investointeja, muun muassa Äänekoskelle ja Kemiin. Niiden johdosta vapautuu tukkipuuta 2—3 miljoonaa kuutiota markkinoille. Sahoilla on tässä huomattava osa maksumiehenä, muun muassa 70 prosenttia kantohinnasta sahat maksavat. Kuitenkin sinne jää puru ja kuori, joita ei tueta — taikka nyt se CHP-voi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 123/2016 vp

malan kautta tulee tulevaisuudessa. Miten on: hypätäänkö samalta viivalta metsähakkeen kanssa, koska esimerkiksi Keljon lämpökeskukseen tulee tuettua metsähaketta mutta sahoille jää pihoihin kuori ja hake mätänemään, koska ei saa suoraa (Puhemies koputtaa) tukea?

16.12 Hannakaisa Heikkinen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Oppositio mitätöi upeaa strategiaa sanomalla, että se on askel oikeaan suuntaan. Mielestäni tämä on jättילוikka ylisukupolvisen vastuuseen ympäristöstä, ilmastosta ja kestävästä kehityksestä. Täällä strategiassa linjataan biokaasun tuotantoa ja käyttöä todeten, että biokaasupotentiaalista valtaosa on sidoksissa maatalouteen. Todellakin maatilat voisivat antaa nykyistä suuremman panoksen pienimuotoiseen hajautettuun sähkön- ja energiantuotantoon ja olla tärkeä osa huoltovarmuutta ja pyrkimystä luoda työtä ja elinvoimaa kaikialle Suomeen. Paperissa linjataan, että on tärkeää, että vaikutamme kansallisiin säännöksiin, lupamenettelyihin ja byrokratiaan niin, että selkeytetään biokaasun tuotannon ja käytön edistämistä. Kysyisin ministeriltä: kun täällä on jo otettu esille se, että EU on tärkeässä roolissa tässä, mitkä ovat suurimmat uhkat siellä, että seuraavalla ohjelmakaudella emme voisi toteuttaa tätä strategiaa?

16.14 Sami Savio ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Uuden teknologian käyttöönotto on luonnollisesti kannatettava periaate myös energiaratkaisujen osalta. Uuden teknologian tulee kuitenkin olla kustannuksiltaan kilpailukykyistä, ja valitettava esimerkiksi epäonnistuneesta tukimuodosta on vuonna 2011 käyttöön otettu tuulivoiman syöttötariffijärjestelmä, joka on aiheuttanut ja tulee aiheuttamaan veronmaksajille vuosien myötä miljardien eurojen lisäkustannukset. Syöttötariffijärjestelmää on mahdotonta purkaa pikaisella aikataululla, koska perustuslakivaliokunnan vuonna 2010 antaman tulokinnan mukaan sen piiriin päässeitä investointeja koskee perustuslaillinen omaisuudensuoja. Järjestelmän piiriin kuuluvien voimaloiden yhteinen nimellisteho on kuitenkin hallituksen päätöksellä rajattu 2 500 megavolttiampeeriin. Siten uudet tuulivoimantuottajat eivät voi enää hakea ylikalliin järjestelmän piiriin, mikä on ehdottomasti (Puhemies koputtaa) kansalaisten ja veronmaksajien etu.

16.15 Mirja Vehkaperä kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edessämme on hallituksen syvänvihreä energia- ja ilmastopoliittinen strategia. Se on monella tapaa historiallinen linjaus, koska me menemme kohti fossiilitonta yhteiskuntaa ja kivihiiilestä haluamme luopua vuoteen 2030 mennessä. Niin Espoo kuin Helsinki lämpiää tällä hetkellä tuontifossiilisilla polttoaineilla, ja me tarvitsemme sekä kansallisia että paikallisia ratkaisuja siihen, että uusiutuvia energiamuotoja lisätään poliittisilla päätöksillä.

Mitä tulee turpeeseen, niin takki ei voi, hyvät vihreät, kääntyä joka vaalikausi. Me kaikki, niin te kuin keskusta, olemme siihen parlamentaarisen työryhmän linjaukseen turpeen osalta sitoutuneet, että turpeen hyötyjen vuoksi on tärkeää varmistaa, että siitä luovutaan vasta viimeisessä vaiheessa, kun fossiilisista polttoaineista luovutaan kokonaisuudessaan. Ja sitä kohti me olemme menossa.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Myönnän vielä vastauspuheenvuorot edustajille Adlercreutz ja Niinistö ja sen jälkeen myönnän puheenvuoron ministerille. Sit-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 123/2016 vp

ten vielä hetki jatketaan debattia, tavoitteena tämän debattiosuuden päättäminen noin 16.30.

16.16 Anders Adlercreutz r (vastauspuheenvuoro): Värderade talman! Toistan vielä aikaisemman kysymykseni ja yritän muotoilla sen yksinkertaisemmin, jos mahdollista.

Eli jos taloyhtiö perustaa vaikka aurinkovoimalaitoksen samalle tontille, se voi laskea sen hyväksi energiatodistuksessa ja myöskin käyttää sitä energiaa varsin edulliseen hintaan. Jos perustaa saman voimalaitoksen omistamalleen toiselle tontille, niin sitä ei voi laskea energiatodistuksessa kiinteistön hyväksi ja sähkön hinta kolminkertaistuu. Tämä on este pientuotannon yleistymiselle. Se olisi ratkaistavissa vaikka virtuaalimittaroinnilla. Onko hallituksella mitään hanketta, mitään ajatusta siitä, miten tämä este voitaisiin poistaa?

16.17 Ville Niinistö vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Turve ja sen ilmastopäästöt ja vesistöpäästöt ovat tämän hallituksen sokea piste, ja sen tulisi avoimesti se myöntää. Viime hallituskaudella hyväksytty ilmasto- ja energiastrategia tavoitteli turpeen käytön vähentämistä suunnitelmallisesti kolmanneksella vuoteen 2025 mennessä. Nyt tämä hallitus tavoittelee sen käytön lisäämistä vuoteen 2020 asti, jonka jälkeen... (Mirja Vehkaperän välihuuto) — Siellä se lukee taustaluvuissa: lisätään käyttöä vuoteen 2020 asti, jonka jälkeen pikkuhiljaa aletaan sitä vähentämään. — Minä hyväksyn sen, että sen takia, että kyse on kotimaisesta polttoaineesta, ensin ajetaan alas kivihiili, mutta kun turpeella on kivihiileen verrattuna samat ilmastopäästöt, sen roolia sivupolttoaineena pitäisi hallitusti vähentää. Ei ole myöskään taloudellisesti mitään järkeä kannustaa maakuntien voimalaitoksia investoimaan turvekattiloihin, (Puhemies koputtaa) vaan koko ajan peruskorjausten yhteydessä turpeen käytön tarvetta pitää vähentää ja puunkäytön tarvetta lisätä, koska kymmenen vuoden päästä ei ole taloudellisesti enää edes kannattavaa (Puhemies koputtaa) käyttää turvetta, kun päästöoikeuksien hinta nousee.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Arvoisat edustajat, alun perin vastauspuheenvuoron pyytäneistä edustajista on täällä vielä paikalla meidän nähdäksemme — täällä yhteisen arvion mukaan — edustaja Torniainen. Tästä syystä myönnän vielä hänelle vastauspuheenvuoron. (Eduskunnasta: Ja Parviainen!) — Ja Parviainen, anteeksi. — Edustajille Torniainen ja Parviainen myönnän tästä syystä vielä vastauspuheenvuorot, ja sitten ministeri Rehn.

16.18 Ari Torniainen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Sitkeys palokitaan, kiitos siitä. Suomi ansaitsee aidon, terveen ja kestävä luontosuhteen, ja se nykyisellä hallituksella on, se on meidän kaikkien todettava. Se tulee esille myöskin tässä ilmastostrategiassa.

Liikenne tuottaa noin 40 prosenttia päästöistä ja muodostaa sen vuoksi erittäin ison osan päästöjä vähentämistavoitteista. Suomessa on paljon osaamista biopolttoaineista, ja esimerkiksi vaikkapa UPM Kaukaan nykyaikainen biojalostamo Lappeenrannassa on aivan maailman kärkeä alalla. Arvoisa ministeri, kysyn: kuinka monta tällaista tehdasta esimerkiksi tämän strategian mukaan tarvitaan Suomeen, jotta tavoitteet toteutuvat?

Toiseksi otan esimerkin vielä sähköautoista. Se on kunnianhimoinen tavoite tässä strategiassa. Mutta pitää muistaa myöskin, että se vaatii myöskin maan kattavan latausverkos-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 123/2016 vp

ton, joka ei myöskään ole ihan ilmainen. Onko ministerillä näkemystä tähän latausverkon (Puhemies koputtaa) rakentamiseen?

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Vielä edustaja Parviaiselle vastauspuheenvuoro.

16.19 Olli-Poika Parviainen vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Minäkin yhdyin siihen vihreiden yleisnäkemykseen, että tässä strategiassa on paljon hyvää mutta se on sen verran vaatimaton joiltakin osin, että me joudumme varmasti tarkistamaan sitä uudelleen, jos me haluamme aidosti pitää kansainvälisistä ilmastotavoitteista Suomessa kiinni.

Mutta, herra puhemies, minä kysyisin ministeri Rehniltä: kun suurin osa ja keskeinen osa arjen ilmastoteoista voidaan tehdä esimerkiksi kaupungeissa, joissa ihmisiä on määrällisesti aika paljon, miten te näette mahdollisuudet jalkauttaa tätä strategiaa Suomen kuntiin ja kaupunkeihin siten, että me voisimme kannustaa myös kunnallista päätöksentekoa nykyistä aktiivisempaan ilmastoystävälliseen politiikkaan?

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Nyt jos ministeri Rehnille 3 minuuttia riittäisi, niin hyvä, ja kohtuullista kuitenkin, jos sitten 4 viimeistään riittäisi.

16.20 Elinkeinoministeri Olli Rehn: Kiitoksia, arvoisa puhemies! — Ensinnäkin edustaja Torniaiselle nopea vastaus: on arvioitu, että tämän strategian mukainen biopolttoaineiden tavoite- ja sekoitevelvoite merkitsisi noin 5—6 Lappeenrannan kokoisen biojalostamon rakentamista Suomeen, jotka tietysti hyödyntäisivät pitkälti ennen kaikkea kehittyneitä biopolttoaineiden raaka-aineita.

Koskien muutamia olennaisia kysymyksiä tässä keskustelussa:

Oli erittäin hyvä, että edustaja Myller selvensi sen, että hän ja SDP:n ryhmä tukevat biotaloutta. Tähän liittyen kuuntelin hyvin tarkasti, mitä edustaja Heinäluoma totesi siitä, että meidän tulee pyrkiä eurooppalaisella kentällä hakemaan sellaisia ratkaisuja, jotka tukevat meidän biotalousstrategiaamme. Se on ihan oikein. Näin teemme, ja nyt tänään hyväksytty komission energiatalvipaketti hyvin pitkälti vastaa Suomen tavoitteita. Tämä osoittaa sen, että louskuttamalla ei saada mitään aikaan, mutta sen sijaan asiallisella ja johdonmukaisella työllä saadaan kyllä tulosta aikaiseksi. Olemme myös tehneet hyvin tiivistä yhteistyötä muun muassa Ruotsin kanssa, monien muidenkin jäsenvaltioiden kanssa, ja tästä eteenpäin painopiste siirtyy varmasti sekä neuvoston että toisaalta sitten parlamenttien suuntaan vaikuttamiseen.

Edustaja Mölsä aikaisemmin kommentoi sitä, vähennetäänkö kasvihuonekaasupäästöjä liian nopeaan tahtiin Suomen osalta. Tältä osin voi todeta, että komission ehdottama velvoittava päästövähennys niin sanotulla taakanjakosektorilla on Suomelle 39 prosenttia. Tästä 2 prosenttiyksikköä suunnitellaan katettavaksi niin sanotun kertaluontoisen jouston avulla eli päästökauppasektorin huutokaupattavilla päästöoikeuksilla. Jäljelle jäävän, jo sinänsä vaativan, 37 prosentin tavoitteen saavuttamiseksi on strategiassa linjattu keskeisiä toimia, jotka koskevat varsinkin liikenteen käyttövoimia, autokantaa ja niin edelleen.

Älyverkkojen osalta TEM on asettanut jokin aika sitten työryhmän, joka miettii konkreettisia toimia, ja se käy läpi muun muassa kysyntäjoustop, akku- ja varastointitekno-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 123/2016 vp

gian kehittymisen ja sen, miten muuten kyetään vahvistamaan hintasignaaleja, jotta muun muassa saadaan paremmin energian pientuotanto mukaan tähän.

Edustaja Niinistölle totean vain sen, että kun te peräänkuulutitte konkreettisia toimia, vastasin faktoilla ja korostan, että on ehdottoman myönteistä, että Helsinki on tehnyt päätöksen Hanasaaren voimalan sulkemisesta ja Salmisaarta koskevaa päätöstä odotetaan. On hyvin tärkeää, että Helsinki osaltaan irtautuu kivihiilestä. Olen varma siitä, että jos se on pitkälti onnistunut Tukholmassa, niin se onnistuu myöskin täällä meidän pikkasen pienemmällä metropolialueella.

Vielä päätteeksi edustaja Kalli ja monet muut täällä kysivät, riittääkö puu ja miten EU-säännöt vaikuttavat. Hakkuut lisääntyvät tästä strategiasta riippumatta metsäteollisuuden puunkysynnän kautta. Vuoden 2030 tienoilla hakkuukertymä voi olla keskimäärin noin 80 miljoonaa kuutiometriä vuodessa — se on nyt noin 65 miljoonaa. Runkopuun käyttö perustuu jatkossakin pitkälti teollisuuden tarpeisiin. Sitä varten puuta Suomessa kasvatetaan, ei ensi sijassa energiatuotantoon, mutta puupohjoisen bioenergian lisääminen perustuu varsinkin metsäteollisuuden sivuvirtoihin sekä päätehakkuiden ja metsänhoidon tähteisiin ja sivutuotteisiin. Nämä strategian toimet lisäävät jonkin verran metsähakkeen käyttöä, metsien puuvarat riittävät tähän. (Puhemies koputtaa) On erittäin tärkeää, että me jatkamme (Puhemies koputtaa) kestävä metsätaloutta, kestävä metsänhoitoa.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Jatketaan vielä hetki debattia.

16.25 Hanna Kosonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä on käyty hyvää keskustelua tämän strategian tasosta ja niistä linjauksista, jotka tästä löytyvät, ja kyllä vain, tästä strategiasta löytyvät aika lailla kaikki ne ehdotukset, mitä myös oppositio on antanut meille niin sanotusti lisäehdotuksina.

Marrakechin ilmastokokouksessa toissa viikolla juttelin muun muassa norjalaisen kollegani kanssa, ja hän ihmetteli sitä, että Suomella jo nyt on valmis energia- ja ilmastostrategia, joka vastaa pääosin Pariisin sopimuksen vaatimuksiin. Me voimme täällä kyllä olla tästä hyvin ylpeitä, että Suomi on jo näin pitkällä, koska vasta 2018 näiden toimenpiteiden täytyy olla valmiina, mutta meillä ne jo ovat.

Mitä tähän edistyskäsitykseen vielä tulee, niin se on aivan selvä, että maailman muutos on niin nopeaa, että voi olla, että kolmen vuoden päästä tämä strategia tuntuu jo hieman (Puhemies koputtaa) vanhanaikaiselta.

16.26 Hanna Sarkkinen vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kysyntäjousto ja älykkäät sähköverkot sekä toimivat eurooppalaiset sähkömarkkinat ovat olennainen tekijä energiajärjestelmän kysyntähuippujen tasaamisessa. Kuitenkin vielä tulevana vuosina tarvitaan varavoimakapasiteettia. Näitä on nyt kuitenkin halvan sähkön aikana ajettu alas. Haluaisin kysyä ministeriltä: miten huoltovarmuuden kannalta tärkeiden varavoimailaitosten toimintakyky ja säilyminen järjestelmän osana turvataan lähivuosina?

Täällä on nyt vakuutettu monta kertaa, että korkean arvonlisän teollisuuden käyttöön soveltuvaa puuta ei ohjata energiapolttoon. Kuitenkin strategian sivulla 20 todetaan tukki- ja kuitupuusta valmistettua haketta tuettavan jatkossakin, joskin 40 prosenttia alemmalla tukitasolla. Haluaisin kuitenkin kysyä, kannattaako ylipäättään teollisuuden raaka-aine- ja energiakäyttöä tukea. Eikö se vääristä raaka-aineen ohjautumista korkean arvonlisän työllistävään teollisuuteen?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 123/2016 vp

16.27 Riitta Myller sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hyvä, ettei ministerille jäänyt väärää käsitystä sosialidemokraattien kannoista biotalouteen. Haluan vielä tähdentää sitä, että biotalous on Suomen kannalta, ja erityisesti itäisen Suomen kannalta, äärimmäisen tärkeä asia mutta samalla meidän pitää pitää huoli siitä, että metsäteollisuus kaikkineen, kaikki ne mahdollisuudet, mitä puulla on tulevaisuudessa, käytetään täysimääräisesti hyväksi ja vain näistä sivuvirroista ja tähteistä sitten tehdään energiaa. Jo tällä hetkellä lähin Suomen sahoilla on hyvin vaikea tilanne. Siellä on purua ja kuorta ja muuta tähdettä, joka ei lähde liikkeelle. Tämä pitäisi saada ratkaistua. Haluan myöskin perätä sitä, tarvitseeko tukki, jos se haketetaan, tukea.

16.28 Antti Rantakangas kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On todella tärkeää, että tämä strategia linjattiin nyt esitetyllä tavalla. Monissa kaupungeissa on investointipäätöstä valmisteltu, esimerkiksi Oulussa, ja siellä ratkaistaan se, tuotetaanko pelkkää lämpöä vai lämmön ja sähkön yhteistuotantoa. Tässä mielessä oli tärkeä turpeestakin tämä linjaus, että sitä voidaan käyttää edelleen seospolttoaineena, osana tätä kokonaisuutta. Elikkä minä uskon, että tämä tuo investointeja, työpaikkoja sitten jo konkreettisesti maakuntiin — erinomainen asia.

Täällä ministeri Rehn tosiaan kertoi ne faktat, mikä on ollut hiilenmustan politiikan tausta Helsingissä. Ei se ollut mitään vääristelyä, se oli fakta ja tosiasia. Ymmärrettävästi se on nyt se vähän hankalaa vihreitten kannalta, kun on toimittu toisin kuin on puhuttu. On ajateltu, että maakunnissa voidaan ajaa turvetta alas mutta Helsingissä poltetaan kivihiiltä. Mutta näin se on, ja mennään nyt eteenpäin ja toteutetaan yhdessä tätä hyvää strategiaa.

Lopuksi (Puhemies koputtaa) kiitoksia vielä ministeri Rehnille. Olette antanut erinomaisen taidonnäytteen työstänne, ja ei muuta kuin menestystä uusiin haasteisiin.

16.29 Satu Hassi vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Puusta vielä haluaisin todeta sen, että puuhan on tietysti Suomelle taloudellisesti hyvin tärkeää, mutta sekä ilmaston että talouden kannalta järkevää on suunnata puunkäyttöä ensinnäkin tuotteisiin, joissa puun sisältämä hiili säilyy pitkään, esimerkiksi puurakentamiseen, ja toiseksi uusiin tuotteisiin, joiden kilohinta on hyvin paljon korkeampi kuin perinteisen paperin ja sellun.

Mutta oikeastaan alun perin halusin kommentoida sitä, kun edustaja Eestilä totesi, että älysähköverkko etenee markkinaehtoisesti: Näin ei nyt välttämättä ole, koska energiamarkkinoilla on paljon vanhoja, isoja toimijoita, jotka eivät kaikkea sitä, mikä on ilmaston ja työllisyyden kannalta hyvä, katso myönteisesti. Yksi esimerkki tästä on Fingridin ehdotus, joka tarkoittaisi sitä, että esimerkiksi sähköautojen akut ja aurinkotalojen akut (Puhemies koputtaa) suljettaisiin älysähköverkkomyyntiin ulkopuolelle. Tästä haluaisin (Puhemies koputtaa) ministeri Rehniltä lisätietoja.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Pidetään kiinni tästä minuutin puheajasta. — Edustaja Jaskari.

16.30 Harri Jaskari kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Olisin todella kysynyt vähän edellisten puhujien tapaan siitä, miten arvoisa ministeri näkee sen, että myöskin kuluttajat saadaan mukaan tähän energiajärjestelmään. Yksi näkökulmahan olisi se, että myöskin olisi voimakkaampia hintasignaaleja silloin, kun sähkön hinta on kallis, ja kuluttajathan pystyvät suojautumaan jopa automaattisesti siltä. Toinen näkökulma on pien-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 123/2016 vp

ten sähköntuotantoyksiköiden ottaminen mukaan tähän markkinaaan. Kolmantena on edustaja Adlercreutzin esitys, että olisi virtuaalivoimaloita, jotka menisivät tonttien yli myöskin, ja voitaisiin käyttää aidosti moderneja verkkoja sitten. Yksi näkökulma voisi olla maksu energian sijasta tehosta: Silloin kun käyttää enempi tehoa, niin siitä maksaa, ja taas energian hinnan osalta olisi prosentuaalinen verotus sitten, ja jos käyttää vähän energiaa, olisi myöskin pienempi energiaveron tai sähköveron prosentti. Olisiko näissä jotain ideaa?

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Myönnän vielä vastauspuheenvuorot edustajille Hongisto ja Lohi ja sen jälkeen ministerille puheenvuoron, ja sen jälkeen puhujalistaan.

16.31 Reijo Hongisto ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä on muutamissa puheenvuoroissa kannettu huolta siitä, että tukkipuuta haketetaan ja poltetaan. Pohdiskelin sitä, kuinka moni näistä sanojista on käynyt puukauppaa. Omasta puukaupastani on pitkä aika, mutta selasin netistä pylväsdigrammista vähän puun myyntihintoja ja totesin, että mäntytukki ja kuusitukki uudistushakkuissa ovat noin 55 euroa kuutio — kun se on pylväsdigrammi, niin ihan tarkkaan en pystynyt sanomaan — ja harvennushakkuissa kuutiohintana on muutaman euron halvempi. Mänty-, kuusi- ja koivukuitu ovat sen sijaan huomattavasti alle 20 euroa kuutio; harvennushakkuissa nämäkin ovat muutaman euron halvempia, ja ensiharvennuksessa hinta edelleen putoaa. Totean vain, että kukaan järkevä puunomistaja ei varmaankaan halua hakettaa taikka polttaa arvokasta tukkia, jos ja kun on muitakin mahdollisuuksia sitä käyttää. Se, että puu hyödynnetään kyllä aina parhaalla mahdollisella tavalla, on omistajan etu.

16.32 Markus Lohi kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Haluan vielä palata tähän hallituksen linjaukseen siitä, että kivihiilen käytöstä luovutaan kokonaan vuoteen 2030 mennessä, joka on erittäin kova päätös mutta hyvä päätös. Kun täällä on kysytty, miksi jatketaan sitten turpeen käyttöä, joka päästää laskennallisesti yhtä paljon, niin sillähän on ihan selkeä syy: se on kotimainen polttoaine, se työllistää täällä tuhansia suomalaisia. Tämä marssijärjestys, mikä on valittu, että kun fossiilisista luovutaan, niin kotimaiset tulevat, työllistävät tulevat, sitten viimeisenä, on aivan oikea linja hallitukselta.

Haluan todeta vielä, että tämä hallituksen ilmasto- ja energiastrategiapäivitys on erinomainen. Se ottaa suuria askeleita oikeaan suuntaan ja toteuttaa kansainvälisiä ilmastositoumuksia. Mutta sekin tietenkin pitää muistaa, että hyvä strategia on vain hyvä alku ja toteutus ratkaisee. Tämä on hyvä meidän kaikkien muistaa. Toivonkin hallitukselle voimia, että saataisiin nopeasti (Puhemies koputtaa) myös konkreettisia askelia eteenpäin.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Nyt ministeri Rehn, 5 minuuttia.

16.34 Elinkeinoministeri Olli Rehn: Arvoisa puhemies! Kiitos näistä puheenvuoroista.

Liittyen siihen, mitä edustajat Kosonen ja Rantakangas korostivat, että me olemme tässä edelläkävijöitä, kun teemme hyvin aikaisessa vaiheessa tämän Pariisin ja EU:n 2030-linjausten mukaisen energiastrategian: Asia on juuri näin, eli sillä on monia myönteisiä puolia. Ensinnäkin se, että me olemme kansainvälinen edelläkävijä, me näytämme suuntaa muulle maailmalle muun muassa luopumalla kivihiilen energiakäytöstä ensi vuosikymmenellä. Tämän lisäksi me pystymme nyt entistä paremmin vaikuttamaan myöskin EU:n päätöksiin, koska nyt käsillä on vasta komission esitys ja käsittely neuvostossa ja parlamentis-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 123/2016 vp

sa vasta alkaa ja se tulee kestämaan aika pitkään. On hyvä, että meillä on pohdittu linja, joka, uskon niin, täällä eduskunnassa tulee vielä vankistumaan, ja sitä kautta saamme vahvemman pohjan lähteä näihin jatkoneuvotteluihin Euroopan unionin sisällä. Tämän lisäksi, kuten edustaja Rantakangas totesi, tämä selkeyttää yritysten toimintaympäristöä. On hyvin tärkeää, että yritykset tietävät, minkälaisilla ehdoilla voi uusiutuvaan energiaan investoida, mikä on se näköala siellä, kun puhutaan vaikka metsähakkeesta tai muusta bioenergiasta. Samalla tavalla sekoitevelvoite tulee vahvistamaan kannustimia tehdä niitä mittavia investointeja biojalostamoihin eri puolilla Suomea, mikä taas on tässä vihreän kullan maassa hyvin tärkeää.

Tähän liittyen edustaja Myller ja edustaja Hongisto ja useat muut edustajat viittasivat biotalouteen ja metsätalouteen. Tältä osin esimerkiksi kun puhutaan kehittyvistä biopolttoaineista, jotka ovat nyt komission tänään tekemässä esityksessä tavallaan ytimessä liikenteen siirtämisessä uusiutuvan energian hyödyntämiseen, totta kai sähköautojen ohella, on hyvin tärkeää korostaa sitä, että energialähteet ovat lähinnä kehittyneitä biopolttoaineita, eivät siis niin sanottuja ensimmäisen sukupolven polttoaineita vaan jätteitä ja metsätellisuuden sivuvirtoja, kuten edustaja Myller täällä osaltaan totesi.

Edustaja Jaskari ja edustaja Adlercreutz ja edustaja Strand viittasivat energian huoltovarmuuteen ja sähkömarkkinoiden toimivuuteen. Nämä liittyvät hyvin pitkälti toisiinsa, ja kun edustaja Jaskari peräänkuulutti, samoin kuin edustaja Hassi, sitä, miten saamme kuluttajat mukaan voimakkaammilla hintasignaaleilla ja myöskin pientuotantoa vetämällä mukaan, niin kyllä asia on juuri näin, ja sen takia, niin kuin äsken totesin, olemme asettaneet tämän älyverkkotyöryhmän, joka tulee tekemään konkreettisempia esityksiä siitä, millä tavalla tällä kentällä päästään tosiaankin jatkossa eteenpäin rinnan tämän muun strategian toteuttamisen osalta.

No sitten kysymykseen, jonka muun muassa edustaja Strand esitti ainakin kahteen tai kolmeen otteeseen, että loppuuko sähkö talvella, miten sähkömarkkinoita kehitetään. Hyvin keskeistä on se, että riittävien ja oikeantyyppisten investointien aikaansaamiseksi on tarpeen kehittää sekä alueellisia sähkömarkkinoita että eurooppalaisia markkinoita. Pohjoismaainen sähkömarkkina on esimerkki, benchmark, muulle Euroopalle, mutta me tiedämme, että siinä on puutteita, ja sen takia me haluamme kehittää sitä hyvin pitkälle eteenpäin, ja tähän me panostimme viime viikolla, kun tapasimme pohjoismaisten energiaministerien kanssa. Samalla on tärkeää, että kun tätä kehitetään, niin Suomen ja Ruotsin välistä kolmatta vaihtosähköyhteyttä valmistellaan muun muassa toimitusvarmuuden parantamiseksi ja koko tämän pohjoismaisen sähkömarkkinan paremman toiminnan varmistamiseksi. Tällä hetkellä hintaerot ovat aika merkittäviä pohjoisen Suomen ja Ruotsin välillä, ja se kertoo siitä, että siirtoyhteydet eivät toimi tyydyttävällä tavalla.

Kulutuksen ja tuotannon joustavuuden lisääminen on tietenkin energiatehokkuuden kannalta ja koko järjestelmän tehokkuuden kannalta valtavan tärkeää, ja tässä suhteessa älyverkkojen kehittäminen on välttämättömyys markkinoilla, joilla tuotanto vaihtelee suuresti. Suomessa se vaihtelee myöskin vuodenaikojen takia ja niiden vaatimien energiantuotannon tasausten takia. Tätä edesauttaa myös Fingridin datahub, jota koskien valmistellaan lainsäädäntöä, joka osaltaan varmistaa sen, (Puhemies koputtaa) että meillä on tehokkaasti toimivat älyverkot ja niillä myöskin varma pohja. Myös tehoreserviä kehitetään kovimpia pakkasia silmällä pitäen, ja Energiavirasto on jo päättänyt laajentaa sitä yhteistyössä TEMin kanssa 300:sta 600 megawattiin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 123/2016 vp

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Sitten me aloitamme puhujalistan.

16.39 Anders Adlercreutz r: Värderade talman, arvoisa puhemies! Det råder ingen brist på strategipapper. Somliga tas i beaktande, andra läggs längst ner på hyllan för att samla damm. Somliga är viktiga, andra försumbara.

Värderade talman! Denna strategi hör till den förra kategorin. Klimat och energi om något är av helt avgörande betydelse när vi diskuterar framtidens utmaningar, och det här är ett dokument som vi i stort sett kan vara nöjda med.

Arvoisa puhemies! On hienoa, että meillä on käsissämme ilmasto- ja energiastrategia, ja on hienoa, että se on näinkin kunnianhimoinen. On se toki ajastakin kiinni — olemme kaikki heränneet tämän kysymyksen tärkeyteen — mutta samalla on kiitettävä hallitusta siitä, että se menee näin pitkälle kunnianhimossa. Tämä dokumentti antaa selkeät suuntaviivat ja avaa monelta osin yksityiskohtaisesti ne toimenpiteet ja vaihtoehdot, joita matkalla on. Samalla on todettava, että toki tässä näkyy välillä liiankin selvästi hallituksen poliittiset lempilapset, mutta kuitenkin kiitos tästä.

No, asiaan. Haasteet ovat isot, ja energiakysymys on siinä keskiössä: miten tuotamme puhdasta energiaa tulevaisuudessa. Tässä kohtaa strategian johdonmukaisuus sitten hie- man lipsuu. Tuulivoimaa kritisoidaan siksi, että sitä syöttötariffien muodossa tuetaan. Mut- ta ei se pelikenttä ihan neutraali ole muutenkaan. Turvetta verotetaan juuri sen verran, että se on kivihiiltä edullisempi. Puuhaketta tuetaan juuri sen verran, että se on turvetta halvem- pi. Ja tuulivoimaa tutkitaan juuri sen verran, että perussuomalaiset ovat tyytyväisiä. (Satu Hassi: Juuri niin!)

Arvoisa puhemies! Kivihiilen polton jatkamiselle tehdään varaus. Turvetta poltetaan, vaikka sen ilmastolliset vaikutukset ovat kivihiiltä pahemmat, samalla kun pomminvar- masti puhdasta tuulivoimaa jarrutellaan poliittisista syistä. Turve on toki suomalaista, ja ymmärrän sen suosimisen siitä näkökulmasta, mutta ei se ole ilmastollisesti järkevää, eikä sen varaan kannata strategiaa rakentaa. Maatalouden päästöjen leikkaaminen on päästö- kaupan ulkopuolisen sektorin suurin haaste, ja maataloudessa nimenomaan turvesuot sisäl- tävät suurimman päästöleikkauspotentiaalin tämänkin strategiaperin mukaisesti. Sopii kysyä, kannattaako tässä tilanteessa, kun päästöjen leikkaus on haasteellista, tukea turve- tuotantoa.

Tässä strategiassa on paljon laitettu biotalouden varaan, ja sen voi ymmärtää — Suomi on edelläkävijä biopolttoaineiden tuotannossa, ja siitä on kehittymässä suuri vientituote — mutta sen tuotannolla on rajansa. Moni on huolissaan puuraaka-aineen riittävyydestä, siitä, kajoammeko hiilinieluumme ja sen kautta luonnon monimuotoisuuteen. Huolta ovat kan- taneet niin puuteollisuus kuin luontojärjestökin: hakkuista ei voi loputtomasti lisätä. Kuten strategia aivan oikein toteaa, pitkällä tähtäimellä biopolttoaineet tulevat olemaan lähinnä raskaan liikenteen polttoaine, kevyen liikenteen tulee siirtyä sähköön. Metsävarannoista ei kannata harkitsemattomasti tehdä huonolla hyötysuhteella polttoainetta huonon hyötysuh- teen polttomootoreihin.

Mutta sähköllä toimiva liikenne ei yleisty ilman ponnistuksia. Se vaatii verotuksellisia toimenpiteitä mutta myös infraa ja lainsäädäntöä. Miten saamme rakennettua maan katta- van latausverkon? Miten sallimme sähköajoneuvojen käyttämisen kulutushuippujen tasaa- jina? Pitäisikö autovero rakentaa uusia, jotta saisimme autokantaa uusittua? Missä mää-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 123/2016 vp

rin tulemme tulevaisuudessa edes omistamaan omia kulkuvälineitä? Liikennepalkin jatkokehittely tarjoaa toivottavasti joihinkin näihin kysymyksiin vastauksen.

Värderade talman! Det här är ett bra dokument som på många sätt går längre än någonting vi tidigare haft. Det ska regeringen ha tack för. Den ideologiska läsidan till trots är det här någonting vi kan bygga vidare på. Jag tackar för ett gott arbete.

Kiitän hallitusta varsin tasapainoisesta energia- ja ilmastostrategiasta.

16.44 Ville Niinistö vihr: Arvoisa puhemies! Ilmastonmuutoksen torjuminen ja ilmaston lämpenemisen rajoittaminen alle 2 asteeseen ei anna aikaa odottaa. Pariisin ilmastopöytäkirja oli kansainväliseltä yhteisöltä iso saavutus, mutta me tiedämme jo kansainvälisen tiedeyhteisön näkemysten pohjalta, että siellä annetut sitoumukset eivät tule riittämään, EU:n antama 40 prosentin päästövähennystavoite vuodelle 2030 ei tule riittämään. Näin ollen se, että Suomen hallitus tekee sen minimin, mitä EU meiltä edellyttää ja mihin me olemme EU:ssa lakisääteisesti sitoutumassa, ei riitä — me tiedämme tämän jo nyt — jos me välitämme tämän maapallon tulevaisuudesta ja ilmaston lämpenemisen rajoittamisesta niin, että katastrofaaliset seuraukset vältetään. Jos Pariisin sopimuksen päästösitoumukset toteutuvat sellaisinaan, niin yksinään Yhdysvaltain, Kiinan ja EU-maiden päästöt täyttävät 20 vuoden kuluessa koko maailman päästömahdollisuudet, jos me pysymme 2 asteen rajoissa. Yhtälö ei mene yhteen, me tiedämme tämän. Siksi ihmettelen, että eduskunnassa on yhä niitä edustajia, jotka eivät tunnista, että eihän tämä ohjelma ole kunnianhimoinen, tämä on löysä, löperö, joka ei esitä mitään sen päälle kuin mitä minimissään olemme EU:ssa sitoutuneet tekemään.

Se on toki hyvä, että hallitus on etsimässä siihen keinoja, ja niiden joukossa on hyviä keinoja. En halua sanoa sitä, etteikö ohjelma sisällä myös hyvää työtä, erityisesti skenaario- ja strategiatyöskentelyssä on tehty hyvää taustatyötä, mutta jos me haluamme olla kestävä talouden rakentamisen edelläkävijöitä, niin tämä pelikenttä siirtyy tosi nopeasti. Siinä ei riitä vain se, että tekee sen, mitä Ruotsi, Norja ja Saksa tekivät jo kaksi vuotta sitten. Jos me haluamme, että me saamme ne työpaikat, jos me haluamme, että meidän teollisuutemme on se, joka rakentaa ne uusiutuvan energian ratkaisut, niin meidän täytyy tehdä enemmän kuin muut tekevät, ei pari vuotta myöhemmin sitä, mitä ne tekevät nyt.

On yksi sektori, millä Suomi on tavallaan edellä muita, mutta sekin on riskialtis sektori, ja se liittyy tietysti metsäbioenergian käyttöön. Toivoisin, että tässä nyt kiinnitetään jatko-työssä sitten huomiota siihen, minkä ministeri kyllä — tässä asiassa täytyy kiittää ministeri Rehniä — toi esille, että metsäbioenergian hyödyntämisessä pitää huomioida kiertotalouden kokonaisuus ja se, että mahdollisimman korkealla jalostusarvolla hyödynnetään se, mitä metsistä hyödynnetään. Samalla hallituksen pitäisi myös muistaa se, että metsien kestävä käyttö edellyttää myös määrärahoja metsien luonnonsuojeluun ja arvokkaan luonnon monimuotoisuuden suojeluun, ja niitä rahoja hallitus on samaan aikaan leikannut. Meidän on vaikea sekä ylläpitää kohtuullisia hiilinieluja, lisätä hakkuita että ylläpitää luonnon monimuotoisuutta, jos luonnonsuojelun puolella on leikattu valtaosa määrärahoista pois.

Arvoisa puhemies! Sitten kun mietitään, mitä kaikkea pitäisi tehdä, niin tässähän on kysymys koko talousjärjestelmän muuttamisesta, siitä, miten liikennejärjestelmä muutetaan, miten muutetaan koko se lähtökohta, koska, miksi, kuinka ihmisten täytyy liikkua. Voidaan käyttää yhä enemmän digitaalisia palveluita — tässä hallitus etenee, se on hyvä asia.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 123/2016 vp

Meidän pitää käyttää yhä enemmän joukkoliikennettä, robottiautot tulevat jollain aikataululla. Kun Saksa ja Norja harkitsevat polttomoottoriautojen kieltämistä jo 2020-luvun kuлуessa tai 2030:een mennessä, niin silloin meidän myös pitää miettiä sitä, että meidänkin pitää edetä sillä saralla, millä muut etenevät. Näin ollen pidän sinällään biopolttoaineen sekoitevelvoitteen nostamista 30 prosenttiin perusteltuna, mutta se ei yksinään riitä, koska meidän täytyy olla myös kehittämässä niitä uudenlaisia autoja.

Joukkoliikenteen osalta ehkä liikennepuolella moittisin hallituksen ohjelmaa eniten. On selvää, että edes merkittävät panostukset sähköautoihin ja biopolttoaineiden käytön lisäämiseen eivät tule ratkaisemaan sitä liikenteen päästöjen vähentämisen tarvetta, mikä meillä on, ilman merkittävää joukkoliikenteen käytön lisäämistä meidän kaupunkiseuduillamme ja myös kaupunkiseutujen välisessä liikenteessä. Maaseudulla sitten on mahdollista sähköautoilua, biokaasua ja puhtaita kotimaisia vaihtoehtoja edistämällä varmistaa, että siellä autoilun kustannukset jatkossa ovat kohtuullisia ja menetelmät puhtaita. Mutta kaupunkiseuduilla yhä enemmän on mahdollista siirtyä täysin joukkoliikennevaltaiseen järjestelmään. Sellainen suurkaupunki, jonka keskustassa ei tarvitse autoa, ei ole kaupunki, joka rajoittaa liikkumista vaan vapauttaa liikkumista. Ajattelutavan pitäisi tässä mielessä muuttua, ja mielestäni Helsinki on jo tässä muuttamassa suuntaa, ja hallituksen politiikan pitäisi sitä tukea.

Muutama konkreettinen asia, arvoisa puhemies, tähän loppuun. Kivihiilen kieltäminen on hyvä asia. Viime energiastategiassa itse asiassa todettiin, että kivihiilestä pyritään eroon pääosin jo vuoteen 2025 mennessä. Nyt otetaan viisi vuotta lisää aikaa mutta pyritään lailla kieltämään se, jolloin konkretia lisääntyy. Ehdotukseni on se, että tämä toteutettaisiin luomalla ympäristölupamenettelyyn hiilidioksidipäästökattojärjestelmä, (Puhemies: Huomautan, että suositusaika on täynnä!) jolloin se auttaisi myös vähentämään muiden merkittäviä päästöjä aiheuttavien energiamuotojen käyttöä.

16.50 Jari Leppä kesk (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Edustaja Niinistö aivan oikein sanoi, että kysymyksessä on järjestelmän muutos, ja niin se on. Se on osa sitä kun nianhimoa, joka tähän strategiaan sisältyy. Hän myöskin sanoi, että ei pidä tehdä vuosia muiden jäljessä. Ihan sama koskee Helsinkiä. Tukholma on tehnyt nämä ratkaisut uusiutuvan energian osalta ajat päivät sitten, ja sekin on tietääkseni aika iso kaupunki. Hyvä, että Helsinki nyt tulee perässä.

Samoin, puhemies, haluan vielä kerran tähän metsien hiilensidontakykyyn liittyen sanoa, että kun äsken totesin, että yli sata vuotta meillä on mitattu tätä, se on koko ajan lisääntynyt — sekä kasvun että puun määrä ovat lisääntyneet — ja se todistaa sen, että pinta-alalla ei ole merkitystä vaan kasvulla on merkitystä. Vain se vihreä on se, joka yhteyttää, joka vetää sitten puoleensa niitä haitallisia kasvihuonekaasupäästöjä. Eli siinäkin mielessä siihen luonnontieteelliseen nieluun verrattuna se, mitä komissio alun alkaen esittää, on täysin virheellinen, ja siksi on erittäin hyvä, että tänään on tullut hyviä uutisia siihen liittyen, että ensimmäinen erä on nyt voitettu tuonne EU-suuntaan, mutta töitä on vielä (Puhemies koputtaa) ministeri Rehnin jatkajalla jatkossakin.

16.51 Ville Niinistö vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Leppä toi ihan asiallisia pointteja esille — jatkaisin tästä.

Kun mietitään, mistä ne päästöt meillä tulevat, niin siinä ovat keskeisiä tekijöitä siis asuminen, liikenne ja ruoantuotanto. Nämä ovat ne kolme merkittävää päästöjen aiheuttajaa

Pöytäkirjan asiakohta PTK 123/2016 vp

tavallaan siellä kulutuspäässä, ja energiantuotanto on vain väline näiden toteuttamiseen, ja sitten taas nielupuolella metsät niitä sitovat. Olisi hienoa, jos me löytäisimme Suomessa semmoisen kansallisen näkemyksen, miten me voisimme myös esimerkiksi maataloustuotannossa lisätä tukijärjestelmässä kannustavuutta siihen, että maataloustuotanto lisäisi hiilen sitovuutta maaperään, saada sellaisia kuluttajatuotteita, joilla on kansainvälistä kysyntää, ja että me emme vain mieti sitä, että ilmastonsuojelu on kustannus esimerkiksi maataloudelle tai metsätaloudelle, vaan koko maa- ja metsätalouden kokonaisuus mietitään siitä näkökulmasta, että ilmasto kiittää, työpaikat kiittävät ja saadaan uusia tuotteita. Tämä jalostusarvokysymys koskee myös maataloutta, ja se koskee myös metsätaloutta, ja tässä toivon avointa mieltä kaikilta. Uskon, että se on meidän yhteinen etu.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Tässä oli varsin pitkä debatti, mutta annan vielä tähän yhteyteen vastauspuheenvuoron edustajille Jaskari ja Leppä, ja jos debatin käynnistänyt edustaja Niinistö haluaa, niin hänelle puheenvuoron, ja sen jälkeen puhujalistaan.

16.52 Harri Jaskari kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ihan mielenkiintoinen näkökulma tähän maatalouden päästöjuttuun on se, mitä tietyt teollisuuden edustajat, esimerkiksi Raison toimitusjohtaja, ovat sanoneet, että voisi löytyä yllättävänkin paljon päästövähennyksiä, jos mietitään tietyllä tavalla uusilla konsepteilla, ja sen takia minä olen samaa mieltä, että pitäisi tätä hyvin avoimesti tehdä.

Mutta olisin tähän yhteyteen myöskin arvoisalta ministeriltä kysynyt: Nyt meillä on juuri hankintalaki loppusuoralla, ja siinä yksi erittäin iso seikka on nämä energia- ja kiertotaloussysteemit ja myöskin elinkaarinäkökulmat. Miten arvoisa ministeri meinaa hankintalain ja niitten isojen julkisten hankintojen puolella promotoida myöskin tätä energiatehokasta yhteiskuntaa?

16.53 Jari Leppä kesk (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! On aivan päivänselvää, että myös ruoantuotannossa nämä äsken mainitut asiat ovat äärimmäisen tärkeitä. Siellä teknologia edistyy koko ajan, ja pitää erottaa kaksi asiaa: puhutaan tehotuotannosta ja puhutaan tehokkaasta tuotannosta. Varmaan, edustaja Niinistö, tarkoittatte tehokasta tuotantoa, jota pitää olla, jotta pystytään myöskin saavuttamaan nuo teidän mainitsemanne asiat — jotka ovat hyviä, ne ovat oikein hyviä, ja näin pitää toimia. Ja tässä muuten Suomi on tosi hyvä. Suomi on muuten jo nyt tosi hyvä.

Sitten haluan muistuttaa ruoan osalta, niin kuin energiankin osalta, että ne ovat muuten molemmat välttämättömyyshyödykkeitä, ilman näitä kahta asiaa me emme tule täällä toimeen päivääkään. Pohjoinen sijaintimme ynnä muu tietenkin vielä korostavat tätä, ja siksi on hyvä, että näitä arvioidaan myös siitä näkökulmasta, mikä on välttämättömyyshyödykkeen tarve meillä, mutta tietenkin myöskin tästä ilmasto- ja energianäkökulmasta ja vaihtotaseinäkökulmasta ja monesta muusta.

16.54 Ville Niinistö vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tuon konkreettisia esimerkkejä, mitä se tarkoittaa: Tosiaan Raisiolla on hyviä tuotteita, joissa hiilijalanjälkeä mitataan, ja niitä myydään sillä myös kuluttajille. Ja kun on tämä voimakkaasti kasvanut kuluttajakysyntä myös kasvisruoka-, vegaaniruokavaliossa, niin meillä on kotimaista tiedettä, elintarviketeollisuutta, ruoantuotantoa, kotimaisia raaka-aineita mahdollista yhdistää täysin uusiin tuotteisiin, joilla on vientinäkymiä, niin kuin esimerkkinä Nyhtökaura,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 123/2016 vp

Härkis ja tämäntyyppiset tuotteet. Mutta jännä juttu oli, että kun minä puhuin näitten kehittäjien kanssa, niin he sanoivat, että Suomessa kasviproteiinin jatkojalostusta ei ole vielä olemassa eli osa näistä kasviproteiineista, herne- ja härkäpapuproteiineista, joudutaan tuomaan ulkomailta, koska meiltä se jatkojalostusketju vielä puuttuu. Eli tässä on paljon tehtävissä eri saroilla, jolloin tämä päästöjen vähentäminen — koko yhteiskunnan muuttaminen vähäpäästöiseksi mutta myös talouden uuden kannattavuuslogiikan luominen eri elinkeinoihin — olisi meidän yhteinen haasteemme, jossa tavallaan pitäisi nähdä asia niin, että mitä enemmän tekee, sitä enemmän (Puhemies koputtaa) kaikki voittavat.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Sitten puhujalistaan.

16.55 Olli-Poika Parviainen vihr: Arvoisa herra puhemies! Tämä hallituksen energia- ja ilmastostrategia on kaikkine puutteineenkin yksi vaalikauden tärkeimmistä asiakirjoista. Minun on kuitenkin vaikea nähdä tätä strategiaa niin kunnianhimoisena, että voisin aidosti sanoa Suomen tekevän parhaansa. Kun tulevat sukupolvet kysyvät meiltä, ymmärsimmekö me nyt päätöksiä tekevät ilmastonmuutoksen vakavuuden ja merkityksen vai ajattelimme me nyt tehtäviä päätöksiä ennen kaikkea itsemme näkökulmasta, joutuisin kakistelemaan, jos olisin enää tuleville sukupolville vastaamassa. Lastemme vuoksi meidän onkin kirittävä enemmän, pystyttävä parempaan, juostava nopeammin.

Energia- ja ilmastostrategia täyttää suurin piirtein nykyisten EU-ilmastotavoitteiden Suomen osuuden. Tilanne on kuitenkin se, että EU:nkin pitäisi kyetä parempaan, ja esimerkiksi Pariisin sitoumuksiin nähden EU:n tavoitteet ovat melko löyhiä. Hiilineutraaliuteen pitäisikin päästä jo 2030-luvulla, ja jotta tähän päästäisiin, pitäisi meidänkin tavoitteidemme olla jo nyt tiukemmat.

Kivihiiilestä luopuminen on tärkeä tavoite. Hyvä, että se on tässä strategiassa mukana. Hallituksen tavoite lopettaa kivihiiilen käyttö ensi vuosikymmenen kuluessa on siis tavoitteena hyvä, mutta minä pidän sitä kuitenkin aikataulultaan vaatimattomana. Toisaalta siinä on varmasti mukana käytännön syitä, miksi tämä pieni aikalisä on päätetty ottaa, etenkin kun hallitus pitää samaan aikaan tiukasti kiinni Suomen turvepolitiikasta ja takertuu turpeeseen, vaikka se on ilmaston kannalta jopa vielä kivihiihtäkin huonompi vaihtoehto. Toki asiaan liittyy huoltovarmuuskysymyksiä, mutta silti. Me tarvitsemme selkeitä ja nopeasti vaikuttavia uusia lainsäädännöllisiä ohjauskeinoja ja askelmerkkejä, jotka auttavat vähentämään paitsi hiilenpolttoa myös turpeenkäyttöä jatkossa. Täällä on mainittu, että turve säilyy käytössä, kunnes olemme kivihiihivapaa yhteiskunta, ja sitten siirrymme pikkuhiljaa vähentämään sitä turvetta. Minä näkisin, että se tiekartta olisi tehtävä jo nyt.

Strategian valopilkut — niitäkin onneksi on — löytyvät liikennepolitiikasta. Samalla kun digitalisaatio ja teknologian kehitys tulevat muovaamaan ylipäätään sitä, miten liikumme, on tärkeää helpottaa vähäpäästöisten autojen hankintaa ja käyttöä. Tämä avaa mahdollisuuksia myös teollisuudellemme, sillä esimerkiksi sähköautojen akkuteknologian osalta meidän ilmasto-olosuhteemme ovat oivalliset, kehitystyön kannalta siis. Henkilöautoliikenteen sähköistäminen yhdessä liikennekaaren kanssa avaa uusia hyviä mahdollisuuksia, ja minä tarkastelisinkin liikennekaarta myös päästöjen vähentämisen näkökulmasta. Hallitus pyrkii siihen, että Suomessa olisi vuoteen 30 mennessä vähintään 250 000 sähköautoa ja 50 000 kaasuautoa. Tavoite on aika maltillinen, koska Suomessa myydään vuosittain yli 100 000 uutta autoa. Toisaalta autokantamme on vanhaa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 123/2016 vp

Strategian liikennelinjauksissa korostuu biopolttoaineiden käyttö. Se voi osaltaan tukea kotimaista elinkeinoelämää, mutta ensisijaisesti jatkossa meidän kannattaisi hyödyntää biopolttoaineita niissä tarkoituksissa, joihin ei tunneta tai ole olemassa nähtävissä olevassa tulevaisuudessa niin hyvin muita vaihtoehtoja kuin polttoneste tai kaasu. Puhun siis esimerkiksi laivoista ja työkoneista. Polttomootoriajoneuvoja tulee olemaan joka tapauksessa jatkossakin, ja sitä varten hallituksen tavoite polttoaineiden ekologisemmasta sekoitelvelvoitteesta on toki perusteltu.

Ylipäätään erilaisilla kestäville biomassaratkaisuilla kannattaa olla rooli energiapolitiikassamme, mutta kaiken fossiilisen energian korvaamiseen niistä tuskin on. Jo nyt pohditaan, riittääkö esimerkiksi metsäenergiaa kaikille sille ajatelluille käyttökohteille. Bioenergian käyttö on toteutettava kestävästi ja luontoa kunnioittaen. Hallituksen bioenergiatavoitteet sisältävätkin riskejä ympäristön tilan heikkenemiselle ja metsien hiilinielun vähenemiselle. Ympäristön ja luonnon kannalta tekemämme teknologiset ratkaisut eivät saisi tuottaa uusia ongelmia. Toivon, että hallitus tekee tässä tarkkaa työtä, jotta emme joudu ojasta allikkoon. Tämä liittyy toisaalta myös esimerkiksi ympäristölle haitallisiin tukiin, joihin hallituksella ei ole ollut mielestäni kovinkaan suurta motivaatiota puuttua.

Arvoisa puhemies! Moni päästötavoiteisiimme liittyvä asia ratkaistaan kaupungeissa. Energiatohokkuutta onkin parannettava reippaasti ja hyödyntäen aidosti päästöttömiä energialähteitä, kuten geotermistä energiaa, suuria lämpöpumppuja, kiinteistökohtaisia maa- ja ilmalämpöpumppuja, hukkalämmön talteenottoa, aurinkolämpöä, lämmön kausivarastointia, älykästä kysyntäjoustoa ja älysähköverkkoja. Monet tällaiset asiat voivat olla yhdessä kestävänsä tulevaisuuden osia. Samalla meidän on rakennettava sellaisia kuntia ja kaupunkeja, joissa on helppo liikkua ja asua kestävästi. Näitä päätöksiä tehdään myös kuntatasolla. Lainsäätäjinä meidän kannattaa tehdä laista mahdollistava.

17.00 Lea Mäkipää ps: Arvoisa puhemies! Olen kasvanut metsien ja soiden keskellä, ja siksi arvostan niistä saatavaa energiahyötyä ja teollisuuden kautta uusia investointimahdollisuuksia — puhunkin hyvin suppeasti, lähes metsästä.

Kolmannes Suomen pinta-alasta eli noin 10 miljoonaa hehtaaria on suomaata, ja siitä vain vajaa prosentti on energiaturvekäytössä. Kivihiilen tuotannon loppuessa tulisi turve kotimaisena luontaisena energiana ottaa yhdeksi myönteiseksi vaihtoehdoksi maassamme energiaomavaraisuuden, huoltovarmuuden ja uusien työpaikkojen vuoksi. Myönnän, että Vapolla on ollut näitä erilaisia ongelmia aikanaan, kun on ollut suurimpana turpeen tuottajana, mutta Vapo on kyllä tunnustanut nämä erilaiset ongelmapäästönsä ja nyt tekniikka on parantunut vesien suojelemiseksi.

Suomi on tunnettu metsistään, ja niiden runsaus onkin antanut aiheen puhua vihreän kulan maasta. Suomen metsien kasvu on yli kaksinkertaistunut viimeisen 50 vuoden aikana. Metsämme kasvavat nykyisin puuta enemmän kuin koskaan aikaisemmin itsenäisen Suomen aikana. Metsien kasvuun ovat vaikuttaneet puuvarannon kasvu, nuorten metsien osuuden lisääntyminen, panostus metsänhoitoon ja metsän parannukseen. Puun käyttö kulutuksessa on muuttunut. Vaikka painopaperin kysyntä on vähentynyt, vihreä kultamme on edelleen meille arvokasta. Puun energiakäyttö on kasvanut voimakkaasti, ja puu on tällä hetkellä tärkein energialähteemme. Metsäteollisuus on teollisuuden aloista merkittävin energian kuluttaja ja myös merkittävä energian tuottaja, ja se tuottaa noin puolet kuluttamastaan sähköstä. Energiapuun kertymäärä on voimakkaasti sidoksissa ainespuuhakkui-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 123/2016 vp

den tasoon, koska siitä noin 66 prosenttia kertyy ainespuuhakkuiden hakkuutähteistä ja kannoista.

Biotalous kehittyminen myötä metsäalalle on odotettavissa merkittäviä lisäinvestointeja ja metsien käytön monipuolistumista. Esimerkiksi uudet investoinnit sellun, bioenergian ja nestemäisten biopolttoaineiden tuotantoon tulevat osaltaan lisäämään puunkäyttöä. Metsäala on merkittävä osa suomalaista biotaloutta, jolla Suomeen muodostetaan kestävää talouskasvua. Puuperäisten tuotteiden vienti muodostaa nykyään noin 20 prosenttia maamme tavaraviennin kokonaisarvosta. Metsäbiotalouden tuotannon kansantaloudellinen merkitys korostuu, koska tuotannon tekijät ovat pääosin kotimaisia.

Biomassan energiakäytön tulee pohjautua ennen kaikkea teollisuuden sivuvirtojen, tähteiden ja jätteiden hyödyntämiseen. Myös puunkorjuussa ja metsänhoidossa syntyy energiakäyttöön soveltuvaa puuainesta, joka ei kelpaa tai jolle ei ole riittävästi kysyntää puunjalostuksen raaka-aineeksi. Puuta käyttävän teollisuuden investointihalukkuus on voimistunut, vaikka useilla muilla sektoreilla investointihalukkuus on edelleen heikkoa. Puun hyvä saatavuus on yksi keskeinen edellytys uusien investointien toteutumisessa. Suomessa on suunnitteilla useita puuta jalostavan teollisuuden investointihankkeita, joiden toteutuessa puun nettokäyttö kasvaisi nykytilanteeseen verrattuna noin 6,5 miljoonaa kuutiometriä vuoteen 2020 mennessä.

Suomen metsät kasvavat vuosittain lähes 110 miljoonaa kuutiota runkopuuta, mistä viime vuosina on hyödynnetty noin 60–65 prosenttia. Suomen sahatavaran kulutuksesta noin neljä viidesosaa käytetään rakentamiseen. Suomen kannattaa nyt lisätä puurakentamista ja olla edelläkävijänä kehittämässä uusiutuviin luonnonvaroihin perustuvia ratkaisuja. Uudisrakentamisen puolella puukerrostalot tekevät uutta tulemistaan, ja sitä kehitystä on pyrittävä edistämään kaikin tavoin.

Arvoisa puhemies! Kotimaisena, paikallisena, uusiutuvana ja ympäristöystävällisenä energialähteenä ja rakennusmateriaalina puu tulee olemaan yhä kilpailukykyisempi raaka-aine, jota meillä on käytettävissämme runsaasti. Metsä tuottaa monipuolista raaka-ainetta ja on oiva esimerkki kiertotaloudesta.

17.05 Hanna Sarkkinen vas: Arvoisa puhemies! Arvioitaessa energia- ja ilmastostrategiaa ilmastonmuutoksen pysäyttämisen kannalta ratkaisevaa on se, mikä on Suomen nettopäästövaikutus ilmakehään eli hiilipäästöjen ja -nielujen kokonaissumma. Vaikka strategian aikajänne on vuoteen 2050 asti, niin tosiasialla meidän on saatava päästömme vähenevän radikaalisti jo paljon ennen sitä.

Kuten täällä on jo moneen kertaan todettu, strategian suuri kysymysmerkki liittyy metsien käytön valtaviin paineisiin. On aivan oikein, että metsätalouden sivuvirtoja ja hakkuutähteitä käytetään energiantuotantoon ja liikennepolttoaineisiin, mutta missään nimessä metsiä ei kannata hakata energiakäyttöä silmällä pitäen ja tukki- ja kuitupuuta ei saa ohjata energiakäyttöön. Tämä on olennaista sekä ilmastovaikutuksen että teollisuuden kannalta. Kansantaloutena meillä ei ole varaa ohjata korkeamman jalostusasteen teollisuuden raaka-aineita polttokattilaan eikä meillä ole varaa tehdä hiilinielusta päästölähdettä epäjärkevällä käytöllä. Herääkin kysymys, miksi hallitus haluaa tukea teollisuuden raaka-aineeksi kelpaavan tukki- ja kuitupuun energiahakekäyttöä. Tuki on 40 prosenttia matalampi kuin teollisuudelle kelpaamattomalle puulle, mutta kannattaako teollisuuden raaka-aineen energiakäyttöä tukea jatkossa ollenkaan? Ilmaston ja tehokkuuden kannalta on parasta, että met-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 123/2016 vp

säätteitä ohjataan korvaamaan fossiilisia polttoaineita ja turvetta sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitoksissa. Siten raaka-aineista saadaan irti paras energia- ja ilmastohyöty.

Sen sijaan liikennepolttoaineessa raaka-aineista ei saada irti yhtä hyvää hyötysuhdetta eikä korkean arvonlisän raaka-aineita, kuten mäntyöljyä, kannata ohjata tankkeihin. Pitkällä tähtäimellä onkin tehokkainta ja ympäristöystävällisintä sähköistää liikenne ja ohjata metsäteollisuuden sivuraaka-aineena syntyvä hake sähkön ja lämmön yhteistuotantoon. Liikenteen biopolttoaineet ovat kuitenkin tärkeä siirtymävaiheen ratkaisu, mutta lopulta liikenteen tulevaisuus on todennäköisesti sähkössä.

Sähköautot voivat myös toimia merkittävänä tehoreservinä, sillä me tarvitsemme lisääntyvää kysyntäjoustoa sähkönkulutuksessa. Sähköautojen akut toimivat kysyntää tasaavina elementteinä ja varavirran lähteenä vaihtelevan tuotannon olosuhteissa. Älykkäiden sähköjärjestelmien kautta me voimme saavuttaa merkittävää energiatehokkuutta ja kysyntäpiikkien tasaantumista sekä tasapainottaa vaihtelevaa tuotantoa. Tehoreservinä kannattaisi tukea myös Pyhäsalmen sulkeutuvaan kaivokseen suunnitellun pumppuvoimalaitoshankkeen kaltaisia innovatiivisia sähkönvarastointitapoja. Älykkäistä sähköverkoista ja liikenteen sähköistämisestä puhutaan kyllä strategiassa, mutta konkreettiset uudet toimenpiteet jäävät valitettavasti vähälle. Mutta toivottavasti niitä vielä on tulossa.

Arvoisa puhemies! Liikenteestä puhuttaessa olennaista on myös pyrkiä vähentämään liikennetarvetta ja tehostaa liikennejärjestelmää. Tässä olennaista on lisätä joukkoliikennettä ja kevyttä liikennettä siellä, missä sille on realistiset edellytykset. Valitettavasti tähän ei strategiassa ole paljoa konkretiaa, vaikka tällä tiellä voitaisiin edetä esimerkiksi säättämällä työmatkapyöräilijöille kilometrikorvauksia, tukemalla kuntia ilmastoviisaan infran kehittämisessä, joukkoliikennetuilla tai säättämällä pääkaupunkiseudulle autonkäytön ruuhkamaksuja. Ylipäättään kuntien rooli ilmastomuutoksen torjunnassa ja energiaviisaan tulevaisuuden rakentamisessa on keskeinen. Kunnat tarvitsevat tähän ohjausta, kannustusta ja pakotustakin. On harmi esimerkiksi se, ettei eduskunta viime viikon käsittelyssä hyväksynyt hankintojen energiatehokkuusvaatimusten levittämistä kuntiin.

Asuminen, liikenne ja ravinto ovat keskeiset asiat ilmastopäästöjen kannalta. Erityisesti kylmissä olosuhteissa asumisen rooli korostuu. Tarvitaan konkreettisia toimenpiteitä asumisen energiatehokkuuden parantamiseksi ja kannusteita siihen. Olen esittänyt esimerkiksi, että kotitalousvähennystä pitäisi voida käyttää vanhojen asunto-osakeyhtiöiden energiaremontteihin, sillä vanhassa rakennuskannassa on paljon hyödyntämätöntä energiatehokkuuspotentiaalia. Parasta energiaa on se, jota ei tarvitse edes tuottaa, joten panokset energiatehokkuuteen ovat parhaita ilmastotekoja.

Arvoisa puhemies! EU:n päästökauppa ei toimi riittävällä tavalla. On tärkeää, että Suomi tukee päästökaupan korjaamista, ja jos sitä ei saada korjattua, täytyy käyttöön ottaa hiiliverot. Tilanteessa, jossa Eurooppa vähentää päästöjä mutta osa maailman maista ei tee päästövähennyksiä, on vakavasti harkittava hiilitullin käyttöönottoa EU:ssa. Näin EU voisi hinnoitella ulkomailla tuotetut päästöt ja tasata eurooppalaisten ja muunmaalaisten yritysten välisiä kilpailuolosuhteita ja painostaa muuta maailmaa sitoutumaan päästövähennyksiin. Erityisen ajankohtainen kysymys hiilitullit ovat nyt, kun USA:n presidentti Trump on uhkaillut maan irrottamisella Pariisin ilmastositoumuksesta.

17.11 Lauri Ihalainen sd: Arvoisa puhemies! Tässä vajaa kolme tuntia on käyty minusta hyvin tasokasta keskustelua energia- ja ilmastopolitiikasta, ja teen joitain havaintoja ja reu-nahuomioita tähän keskusteluun liittyen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 123/2016 vp

Nämä asetetut tavoitteet isossa kuvassa ovat sillä tavalla oikeita, että niitä pystyy helposti tukemaan — kunnianhimon tasosta ja tavoitteiden konkretisoimisesta voidaan sitten aina keskustella. Sanon tämän sen vuoksi, että itse asiassa viime hallituskaudella istui parlamentaarinen komitea, joka teki tiekartan energia- ja ilmastopolitiikasta, ja se oli yksimielinen. Sen tiekartan ehdotukset ovat itse asiassa hyvin sisällä tässä hallituksen esityksessä, ja on tietysti johdonmukaista, että kun me demareina olimme siinä tietenkin mukana, niin me voimme sitten myös tukea peruslinjaltaan niitä tavoitteita, jotka nyt tänne on upotettu siitäkkin työstä.

Suomessa käytetystä energiasta puolethan jo nyt tulee päästöttömistä lähteistä, uusiutuvista ja ydinvoimasta. Totta kai nyt tämä strategia nojaa vahvasti puun ja biopolttoaineen käyttöön, ja tässä mielessä, vaikka nyt tuli hyviä uutisia komission talvipaketista, on oltava erittäin tarkkana siitä, että tämä hiilinielulaskenta ja biomassakestävyyskriteerit saadaan tavallaan semmoiseen asentoon, että me tulemme siinä pärjäämään, ja työtä pitää tässä suhteessa jatkaa. Eli nämä toimenpiteet, joita nyt on tehty, eivät tule riittämään. Ja toisaalta meidän kyllä pitää huolehtia siitä, että me varmistamme, että puuraaka-ainetta on käytettävissä korkean jalostusasteen tuotantoon ja vientiin, mukaan lukien esimerkiksi puukerrostalorakentaminen. Hyvää tässä esityksessä on se, että uusiutuvan energiatuotannon tämmöinen määräaikainen uusi tukimalli oltaisiin rakentamassa välille 2018—2020 kilpailutuksen kautta, ja minusta se on hyvä innovaatio tässä aihepiirissä.

Liikenteen haasteet ovat aika suuret, ja on selvää, että se vaatii tämän liikenneverkkojärjestelmän uudistamista. Tämä tavoite, että uusiutuvan osuus on 40 prosenttia ja sekoutusvelvoite nousee 30 prosenttiin, on oikea tavoite sellaisenaan. Se voi tuoda myös uusia jalostamomahdollisuuksia. Mutta se ei tule riittämään, ja siitä seuraa, että tämä älykkään sähköverkoston rakentaminen on erittäin tärkeää — sähköautot, kaasuauto — ja se infra, jota se edellyttää, vaatii meiltä ponnisteluja, jotta se 250 000 sähköautoa tai 50 000 kaasuautoa saadaan aikaan. Itse koen biokaasun merkittävänä asiana meidän energiapalettissanne tulevaisuudessa. Mutta sitten herää se kysymys, ja tämä vaatisi nyt paljon laskelmia siitä, mitä tämä kaikki, tämä rakenneuudistus, merkitsee polttoaineiden hinnoissa huoltoasemilla kuluttajille, elinkeinoelämälle, ja näitä arvioitahan pitäisi kyetä tarkentamaan, jotta ei tule sitten suuria yllätyksiä täällä hintapuolella.

Suomen monipuolisen energiapaketin tai -strategian yksi kulmakivi on ollut ydinvoima: 18 prosenttia energiankulutuksesta tulee ydinvoimasta. Nämä ilmastotavoitteet, joita tässä on asetettu, eivät toteudu ilman tätä ydinvoiman osuutta, joka meillä nyt on. Sen vuoksi herää kysymys, miksi hallitus ujostelee tai kainostelee sanoa tätä asiaa tässä asiakirjassa — siitä ei kovin monta riviä ole. Minä kuitenkin jaksan olettaa, että hallitus ei ole tässä suhteessa muuttanut linjaansa, vaan se ydinvoimakapasiteetti, joka meillä nyt on, ja ne rakennettavat ydinvoimalat ovat edelleenkin osa meidän energiastategiaamme. Muutenhan nämä tavoitteet eivät tule onnistumaankaan.

Sitten ehkä on hyvä vielä todeta se, että Pohjoismaiden ministerineuvosto asetti Jorma Ollilan selvittämään pohjoismaista energiapolitiikkaa ja ennen kaikkea sähkömarkkinoiden toimivuutta, joka on vähän käymistilassa, ja tämän valmistuu vasta ensi vuoden puolella. Miten nämä otetaan huomioon tässä tulevassa työssä, oli kysymys tietysti ministerille, mutta hän ei ole nyt enää täällä paikalla.

Toinen iso asia on se, että EU:n energiaunioni on tietysti vireillä. Se on vielä ehkä hauraassa vaiheessa, mutta on tärkeää, että Suomi valmistautuu myöskin siihen keskusteluun niin kuin ennakoivan edunvalvonnan kannalta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 123/2016 vp

Sitten haluan päättää tämmöiseen positiiviseen asiaan, (Puhemies koputtaa) ja se on siis se, että tästä kaikesta voi seurata meidän viennin kannalta, että me olemme ympäristöteknologiassa, energiatehokkuudessa, vesiensuojelussa, kiertotaloudessa erittäin merkittävä maa ja näistä kaikista voi tulla meille uusia hyviä viennin lähteitä.

17.16 Ville Skinnari sd: Arvoisa puhemies! Kun teemme kansallisia linjauksia, meidän pitää nähdä kauaksikin eli nähdä sitä kehitystä, mitä tapahtuu kansainvälisesti, EU-tasolla, Pohjoismaissa ja meillä kotimaassa. Meidän pitää myös tunnistaa aidosti omat vahvuutemme, heikkoutemme, uhkamme ja mahdollisuutemme.

Kansainvälisesti mielenkiinto kohdistuu nyt Yhdysvaltojen linjauksiin Donald Trumpin valinnan jälkeen. Trump on sanonut suhtautuvansa avoimesti ilmastopöytäkirjaan mutta todennäköisesti panostaa kotimaan investointeihin ja jopa uusiin öljy- ja kaasuhankkeisiin. (Teuvo Hakkarainen: Öljyn hinta laskee!) Trumpin hallinto tulee olemaan kriittinen YK:n ilmastopöytäkirjaan liittyvää rahoitusta kohtaan. Kaikella tällä on vaikutusta myös meille Suomeen. Kiina saattaa yllättää meidät positiivisesti sitoutumalla ilmastopöytäkirjaan ja panostamalla voimakkaasti muun muassa sähköautoihin. Intia on jo tehnyt uusia linjauksia sähköautojen lisäämiseksi ja vanhojen polttomoottoriautojen kieltämiseksi.

Arvoisa puhemies! Täällä Euroopassa EU:n yhteisellä näkemyksellä, EU:n sitoutumisella, lähetämme maailmalle viestin, että me olemme tosissamme ilmastomuutoksen kanssa. Pohjoismaissa olemme jo muuta Eurooppaa edellä, voisi sanoa, noin 20—30 vuotta, etenkin sähkömarkkinoiden kehittämisessä. Nyt meidän pitää viedä Pohjoismaat uudelle tasolle, jotta olemme sitä jatkossakin. Edustaja Ihalainen nosti tässä esille Ollilan työn, Ollilan raportin, ja sitä me odotamme täällä eduskunnassa talousvaliokunnassa, mutta myös muissa Pohjoismaissa meiltä odotetaan nyt paljon siihen liittyen.

Arvoisa puhemies! Suomen kansallista energia- ja ilmastostrategiaa pitää tehdä vahvuudet edellä. Siksi biotaloudessa ja etenkin biopolttoaineissa oleellista on, että saamme kansainvälisesti mahdollisuuden kaupallistaa suomalaisia innovaatioita. Kysymys ei siis ole vain siitä, mitä me teemme täällä kotimaassa. Ja ovatko kotimaankaan investoinnit kotimaisia? Kun katsomme näitä tänäänkin salissa mainittuja investointeja Kemiin, mahdollisesti Kemijärvelle, niin huomaamme, että investoijat tulevat ulkomailta, Kiinasta. Se on suomeksi sitä, että niin katteet, omistaminen kuin osaaminenkin valuvat Kiinaan. Eikö meillä, arvoisa puhemies, löydy näitä pääomia Suomesta? (Teuvo Hakkarainen: Ei löydy!)

Suomessa on paljon tutkimus- ja kehitysosaamista huolimatta siitä, että hallitus on tehnyt parhaansa tämän osaamisen rapauttamiseksi. Meillä on vielä mahdollisuuksia nousta biotaloudessa, biopolttoaineissa, mutta myös sähköisessä liikenteessä maailman huipulle, aivan kuten teimme 90-luvulla mobiiliteknologiassa, telekommunikaatiossa, ja koulutimme samalla ehkä maailman parhaita insinöörejä. Mutta se vaatii uusia panostuksia, panostusta osaamiseen, koulutukseen monilla tasoilla, ei vain yliopistoissa vaan myös laajemmin, ammattikorkeakouluissa ja tutkimushankkeissa. Insinöörejä meillä on, ja valitettavasti heistä moni on tällä hetkellä ilman työtä. Nokia toi kuitenkin heille kokemusta kansainvälistymisestä, he tietävät, mikä se vaatimustaso on esimerkiksi sähköisen liikenteen kehittämisessä Suomesta kansainväliseksi menestystarinaksi.

Arvoisa puhemies! Näin ollen vetoankin hallitukseen, että nyt vihdoinkin suomalaisen tutkimuksen ja kehittämisen panostuksiin todella satsataan ja luodaan pohja sille, että Suomi voi palata maailmankartalle Nokian jälkeenkin. Nyt näille insinööreille pitää saada työtä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 123/2016 vp

17.21 **Sanna Marin sd:** Arvoisa puhemies! Pariisin ilmastopöytäkirja astui voimaan 4. marraskuuta, alle vuosi ilmastokokouksen historiallisen sovun jälkeen. Ilmastopöytäkirja sisältää muun muassa kunnianhimoisen tavoitteen ilmaston lämpenemisen pysäyttämiseksi 1,5 asteeseen, mikä tarkoittaa käytännössä esimerkiksi fossiilisista polttoaineista luopumista kohtuullisen nopeallakin aikataululla. Suomen eduskunta hyväksyi sopimuksen 25. lokakuuta, eli olemme siis sitoutuneet sopimuksen tavoitteisiin ja muihin velvoitteisiin.

Ilmastopöytäkirjan käsittelyn yhteydessä nostin puheenvuorossani esiin useita kysymyksiä, joihin Suomen tulee vastata käytännön toimenpiteillä, jotta sopimuksen tavoitteet on mahdollista saavuttaa. Näitä ovat esimerkiksi energiapolitiikan uudistaminen, ympäristöpolitiikan vahvistaminen, tutkimus- ja innovaatiotoiminnan edistäminen, luonnonvarojen kestävä käyttö ja kiertotalous, maa- ja metsätalous, maankäytön, asumisen ja liikenteen ratkaisut ja kaupunkipolitiikka sekä talouden eri ohjauskeinot. Tarvitsemme siis laajan joukon toimia yhteiskunnan eri osa-alueilla niin valtion, kuntien kuin yritystenkin osalta. Nyt käsittelyssämme on keskeinen työkalu ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi eli energia- ja ilmastostrategia vuoteen 2030 asti. Kysymys kuuluu, onko eduskunnalle esitetty strategia riittävän kunnianhimoisen ilmastopöytäkirjan tavoitteisiin vastaamiseksi.

Energia- ja ilmastostrategia sisältää monia tärkeitä ja kannatettavia tavoitteita ja linjauksia. Strategiassa on kuitenkin myös puutteita ja heikkouksia. Erittelen näistä seuraavaksi muutamia.

Strategian tavoitteet kivihiilestä luopumiseksi ja öljyn käytön vähentämiseksi ovat hyviä. Kivihiiheen osalta aikataulu ei kuitenkaan ole riittävän kunnianhimoisen. Jotta ilmastopöytäkirjan 1,5 asteen tavoite voidaan saavuttaa, tarkoittaa se, että kivihiilestä tulisi luopua globaalisti vuoteen 2025 mennessä. Hallituksen tavoite siitä, että kivihiiheen poltosta luovuttaisiin vuoteen 2030 mennessä, ei siis ole riittävä. Haluankin kysyä, miksi tavoite on asetettu peräti 13 vuoden päähän eikä vuoteen 2025.

Siinä missä kivihiilestä luopuminen on hyvä viesti, on turpeen käytön lisääminen ja sen merkityksen sivuuttaminen ilmastopäästöjen aiheuttajana energia- ja ilmastostrategian keskeisiä heikkouksia. Turve on kivihiiheen verrattava ja jopa pahempi päästöjen aiheuttaja, ja lisäksi se on ympäristöllisesti myös muuten ongelmallinen energianlähde. Jotta päästötavoitteet voidaan saavuttaa, vaatii tämä myös kotimaisesta kivihiiheestä eli turpeesta luopumista siirtymäajan jälkeen. Nyt olisi tärkeää lähettää selkeä viesti siitä, ettei saastuttaviin energiamuotoihin pohjaaville investoinneille tai tuotannolle ole sijaa tulevaisuuden energiapaletissa.

Toinen keskeinen ongelma ilmastotavoitteiden saavuttamisen kannalta on se, että energia- ja ilmastostrategia nojaa vahvasti metsien hakkuiden ja käytön lisäämiseen. Metsät ovat Suomelle merkittävä luonnonvara, ja puun järkevä käyttö on tärkeä resurssi myös kotimaisten elinkeinojen näkökulmasta. Siirtymää uusiutuvaan energiantuotantoon ei kuitenkaan voi tehdä metsiemme eli hiilinielumme kustannuksella, vaan tavoitteena tulee olla puun kestävä käyttö jalostusastetta nostamalla. Metsien käytön merkittävä lisääminen ei yksinkertaisesti ole kestävä tie ilmastotavoitteiden näkökulmasta. Metsien hiilinielua ei saa pienentää, vaan sitä tulee pikemminkin kasvattaa.

On hyvä, että strategiassa on huomioitu liikenteen päästöt ja tavoitteena on uudistaa liikennejärjestelmää ja siirtyä kohti sähköisiä liikenteen muotoja. Myös tässä Suomi voisi kuitenkin olla nyt esitettyä strategiaa kunnianhimoisempi.

Arvoisa puhemies! Aivan kuten edustaja Myller sanoi puheenvuorossaan, on energialaajien muutosten muutos maailmalla jo käynnistynyt ja hyvässä vauhdissa. Myös edustaja Sark-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 123/2016 vp

kinen puhui hyvin muun muassa energiatehokkuuden merkityksestä. Suomen kannattaa olla muutoksessa edelläkävijöiden joukossa. Siirtyminen uusiutuvaan ja päästöttömään energiatuotantoon ja tehokkaampaan energian käyttöön ja myös sen säästämiseen on paitsi ilmastotavoitteiden näkökulmasta olennaista myös taloudellisesti järkevää.

Kuten useassa puheenvuorossa on todettu, on ilmastomuutoksen torjuminen Suomelle mahdollisuus, mutta tämä edellyttää kuitenkin vahvaa panostamista tutkimukseen, innovaatiotoimintaan ja tuotekehitykseen. Hallituksen mittavat leikkaukset koulutuksesta ja tutkimuksesta heikentävät Suomen kilpailukykyä erityisesti osaamisen ja innovaatioiden näkökulmasta. Meidän tuleekin tarkastella kaikkia merkittäviä ratkaisuja ja päätöksiä aina myös ilmastotavoitteiden näkökulmasta. Tämä on velvollisuutemme tulevia sukupolvia kohtaan ja tulevaisuuden menestymisen resepti.

17.26 Markus Lohi kesk: Arvoisa herra puhemies! Heti alkuun pitää todeta, että minusta on hienoa, että kun on tätä keskustelua käyty täällä salissa, niin voi todeta, että varmaan tästä ilmasto- ja energiapolitiikan suuresta linjasta meillä vallitsee aika laaja yhteisymmärrys. Joutuu melkein hakemaan niitä painotuseroja, mutta kyllähän niitä löytyykin, ja yksi tietenkin on se, miten suhtaudutaan esimerkiksi turpeen käytön jatkamiseen. Tiedämme, että osa olisi sitä mieltä, että se pitäisi ajaa alas mahdollisimman nopeasti, mutta sitten on toinen näkökulma se, jota me olemme tuoneet esille, että kysymyksessä on kotimainen polttoaine ja että se työllistää tuhansia suomalaisia. Kun me emme heti pääse eroon kuitenkaan fossiilisista polttoaineista, niin on tärkeää, että se marssijärjestys, mikä hallituksellaikin tässä nyt on, on oikea eli ekana pyrimme eroon niistä fossiilisista polttoaineista, jotka tuodaan tänne maan rajojen ulkopuolelta, ja tämän jälkeen sitten niistä, jotka ovat kotimaisia.

Jos me ajattelemme meidän vaihtotasettamme ja kauppasettamme, niin se on ollut viime vuosina negatiivinen, valitettavasti. Me velkaannumme ulospäin, ja aivan keskeinen rooli siinä on energiahyödykkeillä. Se määrä on vaihdellut, mutta noin 6—8 miljardilla eurolla vuosittain me tuomme enemmän energiahyödykkeitä tänne Suomeen kuin me viemme täältä Suomesta. Tämänkin takia on aivan välttämätöntä, että me löydämme tähän lääkkeet, ja tähän tämä hallituksen ilmasto- ja energiastrategia on antamassa vastauksia.

Yksi vastaus on se, että kun me tiedämme, että meidän liikenteemme tällä hetkellä lähes sataprosenttisesti toimii fossiilisilla, öljypohjaisilla polttoaineilla, bensiinillä ja dieselillä, niin me pystyisimme niitä korvaamaan kotimaisilla biojalosteilla, biopolttoaineilla, mutta myös biokaasulla, jonka käyttöönotto parhaimmillaan voi luoda ympäri maata kyliin työpaikkoja. Maatalouden jätteitä pystytään hyödyntämään biokaasun tuotannossa, ja sitä kautta saamme ei pelkästään tänne Suomen talouteen vaan jopa aluetalouteen sen rahan jäämään kiertämään. Tämä jos joku olisi mielestäni semmoinen, joka vaatisi nyt tämän strategian käsittelyn jälkeen nopeasti konkreettisia toimia valtiolta, jotta me voisimme kannustaa ja tukea tällaisten pilottien syntymistä eri puolille Suomea. Tiedän, että on olemassa se tekniikka, millä nämä voitaisiin tuottaa, se on valmista, meillä on olemassa raaka-aine tämän biokaasun tuottamiseen, meillä on olemassa halukkaita tahoja, jotka olisivat valmiita investoimaan siihen, mutta ainoa, mikä meillä puuttuu, on kysyntä. Kukaan ei uskalla investoida biokaasun tuottamiseen tuolla kyllillä ja ympäri Suomea, jos meillä ei ole varmistusta siitä, että sille biokaasulle olisi sitten siellä kysyntää. Se olisi järkevää tietenkin, että se kysyntä olisi mahdollisimman lähellä, niin että siellä paikallisesti, missä tuotetaan tämä kaasu, voisi olla myös tämmöinen tankkausasema.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 123/2016 vp

Arvoisa puhemies! Haluan vielä nostaa tästä esille tämän metsäkysymyksen, josta täällä on käytetty monta puheenvuoroa. Itsekin olen sitä mieltä, että on totta kai tärkeää, että metsää käytetään kestäväällä tavalla, ja eihän siitä puusta sellaisia jakeita, joita kannattaa hyödyntää mekaanisesti rakentamiseen, sahateollisuuteen, kannata lähteä polttamaan. Ja kun meillä esimerkiksi on siellä suunnitteilla biopolttoainetehdas, Kemiin Kaidin tehdas, niin he ovat todenneet, että ei heidän olisi edes taloudellisesti kannattavaa lähteä hyödyntämään niitä jakeita, jotka on järkevää käyttää muuhun käyttöön, vaan tässä varmasti jo markkinatalous toimii niin, että se ohjaa puun oikeaan käyttöön. Tukkeja ei lähdetä polttamaan eikä jalostamaan biopolttoaineeksi liikenteeseen, se on aivan selvä.

Mutta sekin on selvä, että jos me haluamme kestäväällä tavalla meidän metsiämme hyödyntää, niin meillä on varaa lisätä vielä metsänkäyttöä. Kun metsä kasvaa, niin se samalla sitoo sitä hiilidioksidia, ja senkin takia on järkevää, että me tehokkaalla tavalla hyödynämme metsän kasvua. Kuten tuossa debattikeskustelussa totesin, meillä on hirveän suuria alueellisia eroja. Toisaalla metsälle on valtavasti kysyntää tietyillä alueilla, mutta vaikkapa Pohjois-Suomessa ja Itä-Suomessa, mistä on metsäteollisuus osittain vetäytynyt, on taas tilanne, että metsän kasvusta ja siitä potentiaalista, joka voidaan suojelun jälkeen hyödyntää, jää jopa puolet hyödyntämättä, ja tämä ei ole järkevää. Meidän pitää luoda työpaikkoja, ja tämä hallituksen ohjelma (Puhemies koputtaa) myös luo työpaikkoja Suomeen.

17.32 Esko Kiviranta kesk: Arvoisa puhemies! Suomi on tekemässä energia- ja ilmastopolitiikassaan erittäin mittavaa muutosta. Kun katsomme muutoksen laajuutta ja sitä, mihin kaikkiin asioihin muutos vaikuttaa, on myös aikataulu melko nopea. Ilmastopolitiikan muutoksen suunta on oikea. Muutoksia tehtäessä on pidettävä huolta, ettemme liian radikaaleilla muutoksilla vahingoita maamme teollisuuden kilpailukykyä. Pitämällä huolta kilpailukyvyystämme pidämme samalla huolta siitä, että teollisuutemme kykenee kehittämään entistä energiatehokkaampia ja ilmastoystävällisempiä tuotteita ja toimintatapoja. On tärkeää tukea toimintatapojen kehittämiseen johtavia innovaatioita.

Eräänä liikenteen tulevaisuuden polttoaineena mainitaan usein vety, jonka ominaisuudet ovatkin erittäin hyvät. Tosin vedyn valmistaminen taas osaltaan vaatii energiaa. Kasvihuonevaikutuksen osalta erittäin merkittävä kaasu on metaani, jonka merkitys kasvihuonekaasuna on 25-kertainen hiilidioksidiin verrattuna. Tämä tarkoittaa, että 1 kilon metaanipäästö vastaa 25 hiilidioksidikilon päästöä ilmakehään. Metaania syntyy esimerkiksi kaatopaikoilla, jopa vuosikymmeniä kaatopaikkojen sulkemisen jälkeen. Joillain kaatopaikoilla Suomessakin tätä kaasua kerätään käyttöön. Käyttämällä metaania polttoaineena estämme ensinnäkin sen pääsyn ilmakehään tuhoamaan ilmastoa sekä lisäksi tuotamme huomattavasti fossiilisten polttoaineiden käyttöä pienemmän määrän hiilidioksidia.

Suomesta löytyy biokaasun valmistamiseen osaamista ja yrityksiä, jotka valmistavat jätteestä biokaasua. Tämä toiminta on sekä ilmaston että energiantuotannon kannalta erittäin kannatettavaa. Tukemalla näiden yritysten toimintaa poliittisella päätöksenteolla kykenemme luomaan uutta kasvua, jolla on myös vahva vientipotentiaali. Viennin avulla pystymme taloudellisen tilanteen paranemisen lisäksi omalta osaltamme vahvistamaan samaa ilmastoystävällistä muutosta myös muualla maailmassa. Metaania sekä nestemäisiä biopolttoaineita pystytään jo nyt käyttämään polttoaineena myös junissa, laivoissa ja jopa lentokoneissa.

Arvoisa puhemies! Kivihiilen käytöstä luopuminen on merkittävä muutos Suomen energiapolitiikassa. Korvaamalla kivihiilen käyttöä kotimaisen energiapuun käytöllä korvaam-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 123/2016 vp

me merkittävän määrän fossiilisia polttoaineita kotimaisella uusiutuvalla energialla. Käytämällä kotimaista energiapuuta vahvistamme energiaomavaraisuuttamme luoden samalla metsäalalle uusia työpaikkoja ja taloudellista kasvua.

Liikenteen ollessa suuri hiilidioksidipäästöjen aiheuttaja on Suomessakin käännetty katseet sähköautoihin, joiden kehitys on viime vuosina ollut erittäin lupaavaa. Sähköautojen määrän lisääntymisen esteenä Suomessa on ollut niiden vielä toistaiseksi korkea hankintahinta verrattuna perinteisiin autoihin. Oikealla päätöksenteolla kykenemme sekä lisäämään sähköautojen määrää maassamme että mahdollisesti saamaan maahamme normaalihintaisiin sähköautoihin liittyvää teollisuutta.

Arvoisa puhemies! Olemme tekemässä erittäin merkittävää muutosta, jolla vähennämme merkittävästi ympäristön päästökuormitusta. Tehtäessä päätöksiä on pidettävä huoli, että tehdyn päätöksen lisäksi myös toteutuksen aikataulutus on oikeanlainen ja mahdollistaa todellisen muutoksen tekemisen. Suomessa löytyy osaamista ja potentiaalisia yrityksiä puhtaan energian tuotantoon. Poliittisen päätöksenteon tulee mahdollistaa näiden osajien toiminta ympäristön hyväksi.

17.36 Krista Mikkonen vihr: Arvoisa puhemies! Bolivia on julistettu hätätilaan. Siellä on pahin kuivuus 25 vuoteen ja kaupungit ovat jääneet ilman vettä. Napa-alueilla lämpötila on 20 astetta normaalia alempi ja jääpeite on pienentynyt. Nämä viime päivien uutiset kertovat karua kieltään siitä, kuinka ilmastonmuutos etenee. Meidän sukupolvemme on viimeinen, joka voi estää ilmastonmuutoksen katastrofaaliset vaikutukset hillitsemällä lämpötilan nousua alle 2 asteeseen.

Nyt esitelty hallituksen ilmasto- ja energiastrategia tulee tarpeeseen. Se täyttää sen tavoitteen, mitä EU on jyvittänyt Suomelle päästäkseen 40 prosentin päästötavoitteeseen. 40 prosenttia ei kuitenkaan riitä, jotta Pariisin ilmastopöytäkirjan sitoumukset täyttyvät. Tarvitaan kunnianhimoisempaa ilmastopolitiikkaa niin EU:lta kuin Suomelta. Ilmasto- ja energiastrategian esitykset ovat hyvä alku, ja siinä otetaan askelia oikeaan suuntaan. Eri-tyisen kunnianhimoinen se ei kuitenkaan ole. Tarvitaan pidempiä askelia ja enemmän vauhtia. Me kyllä pystymme parempaan. Tavoitteeksi pitää ottaa fossiilisista irti pääseminen 2030-luvun aikana.

Arvoisa puhemies! Strategian linjauksessa kivihiilikiellosta on sinänsä oikeanlaista kunnianhimoa. Hallituksella on sen sijaan sokea piste turpeen kohdalla, jonka ilmasto-, ympäristö- ja terveysvaikutukset ovat jopa kivihiiltä suurempia. Myös sen energiakäytöstä tulisi ajan kanssa luopua. Toinen sokea piste löytyy fossiilisten polttoaineiden tukemisesta. On jakomielistä ohjata samanaikaisesti miljardi erilaisiin fossiilisen energian verotuksiin ja tavoitella merkittäviä päästövähennyksiä.

Ilmasto- ja energiastrategia nojaa vahvasti bioenergiaan ja erityisesti puunkäytön lisäämiseen. Tähän liittyy runsaasti ongelmia, joilta hallitus on halunnut sulkea silmänsä. Strategian mukaan bioenergiana hyödynnetään metsähakkuiden sivutuotteita raakapuun sijaan. Sivutuotteet eivät kuitenkaan lisääny, ellei metsähakkuiden määrää kasvateta nykyisestä. Hakkuiden lisäämistä ei voi toteuttaa ilman, että vaarannetaan luonnon monimuotoisuutta. Hakkuiden lisääntyminen tarkoittaa myös olemassa olevan hiilinielun vähentämistä, kuten strategiakin toteaa. Hiilinielun vähentämisellä on sama vaikutus kuin päästöjen lisäämisellä. Kenellekään ei tänä päivänä tulisi mieleen lisätä päästöjä ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi. Nieluja hallitus on kuitenkin valmis pienentämään.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 123/2016 vp

Puuraaka-aine tulisi ohjata aina ilmaston kannalta parhaaseen käytäntöön: sellaiseen, missä se säilyy pitkäikäisenä hiilinieluna, kuten rakentamiseen. Metsähakesähkön tuotantotukea maksetaan nyt myös sellaisesta puusta, joka kelpaa teollisuuden raaka-aineeksi. Se ei ole järkevää. Järkevää ei myöskään ole kantojen käyttö. Ne tulisi jättää maahan hiilinieluksi.

Biopolttoaineen lähteenä tulisikin puun sijaan käyttää nykyistä enemmän peltobiomas-soja ja jätteitä. Esimerkiksi maatilojen biomassoista voidaan ruoantuotannon häiriintymät-tä saada vuosittain jopa 22 terawattituntia, mikä on määrältään enemmän kuin hallituksen kaavailema turpeenkäyttö.

Arvoisa puhemies! Biopolttoaineet nähdään ratkaisuna myös liikenteen puolella. Maa-ilmassa on kuitenkin rajallinen määrä raaka-ainetta biopolttoaineille. Siksi sen käyttö tulee keskittää sinne, missä korvaavaa teknologiaa ei ole: raskaaseen liikenteeseen, pitkän matkan julkiseen liikenteeseen, meriliikenteeseen ja lentoliikenteeseen. Henkilöautoliikenteessä ja lähiliikenteessä kannattaa panostaa sähköautoihin ja -busseihin sekä kevyeen liikenteeseen.

Arvoisa puhemies! Keskittyessään bioenergiaan hallitus jättää vähäiselle huomiolle muut uusiutuvan energian muodot — valitettavasti, sillä maailmanlaajuiset vientimarkki-nat odottavat ennen kaikkea tuuli- ja aurinkovoiman sekä energiapihin teknologian kehittämisessä. Strategiassa ei tunnusteta energiatehokkuuden tuottamien hyötyjen laajuutta. Uudet ratkaisut tarjoavat mahdollisuuden leikkauksiin, ja energiapihin teknologian kehityessä mahdollisuudet vain kasvavat. Tästä huolimatta strategian lähtökohdaksi on otettu energiankulutuksen lisäys 46 terawattitunnilla nykyisestä, vaikka tavoitteena tulisi olla kulutuksen vähentäminen. Olisi tärkeää kannustaa julkinen sektori mukaan energiatalkoisiin käyttämällä julkisia hankintoja välineenä. Samoin rakennusten energiatehokkuuden parantamisessa on runsaasti potentiaalia niin julkisella kuin yksityisellä sektorilla. On valitettavaa, että energiaremontin korjausavustukset on leikattu. (Puhemies koputtaa)

Arvoisa puhemies! Lopuksi: Ilmastomuutoksen torjunta vaatii kunnianhimoista ilmas-to- ja energiapolitiikkaa. Nyt esitetty strategia on oikeanlainen alku. Emme kuitenkaan voi tuudittautua siihen, että se riittäisi pitkän päälle. Siksi vauhtia pitää edelleen kiristää ja askelia pidentää, sillä tulevien sukupolvien elämän mahdollisuudet ovat kiinni meidän ratkaisuistamme.

17.42 Johanna Karimäki vihr: Arvoisa puhemies! Hiilivapaa Suomi -kampanja järjesti mielenilmauksen hallituksen energia- ja ilmastostrategiasta. Siinä ei ehdoteta nopeasti vaikuttavia keinoja kivihiilen käytön vähentämiseksi, ja hallitus aikoo jopa lisätä turpeenpolttoa.

Hiilineutraali Suomi on mahdollinen jo 2030-luvulla, ja kivihiilen käytöstä lämmityk-sessä on luovuttava jo vuonna 2025, jotta maailma ei lämpene yli 1,5:tä astetta. Hallitus jät-tää oven kivihiihelle auki Suomeen, sitä voisi edelleen käyttää vuoden 2030 jälkeen varmuuspolttoaineena sekä prosessiteollisuudessa koksina. Niin, hallituksella ei ole aikomus-takaan pohtia vaihtoehtoja koksille. Koksi on kivihiihlestä kuivatislaamalla valmistettua hiiltä. Tärkein koksen käyttömuoto on teräksen valmistus, missä koksen sisältämä hiili toi-mii pelkistimenä. Koksen voisi korvata biopohjaisilla pelkistimillä. Pitkällä aikavälillä fos-siiliset polttoaineet, koksikin, ehtyvät ja tulevat yhä kalliimmiksi. Biomassan käyttö teräs-teollisuudessa voi olla yksi vaihtoehto, mutta se pitää ensin prosessoida puuhiileksi.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 123/2016 vp

Hallitus on aikeissa lisätä biomassan käyttöä sähkön ja lämmön tuotannossa sekä liikenteen biopolttoaineina. Biomassalla on järkevää korvata fossiilisista raaka-aineista valmistettuja tuotteita, kuten muovia, öljyä, sidosaineita, pakkauksia ja kemikaaleja, ja on kestävä korvata betonia puurakentamisella. Hallituksen biomassankäyttö on kuitenkin liiallista. Se pienentää metsien hiilinielua ja uhkaa luonnon monimuotoisuutta. Nielujen pienentäminen on ilmastoon kannalta sama asia kuin päästöjen lisääminen.

Ilmastomuutosta on torjuttava meitä ympäröivässä todellisuudessa eikä vain laskennallisesti paperilla. Ilmastoon kannalta ei ole kestävä vapauttaa paljon hiiltä tuleviksi pariksi vuosikymmeneksi siinä uskossa, että riittää, jos vuosikymmenen kuluttua metsät sitovat nyt päästetyn määrän. Toki biomassajakeella on osuutensa energiapaletissa, mutta kaiken fossiilisen energian korvaamiseen ne eivät ole ilmastoon tai luonnon kannalta kestävä ratkaisu. Bioenergian osuuden kasvattaminen energiantuotannossa on syytä pitää maltillisena, ja sen käytölle on asetettava riittävät kestävyyskriteerit.

Luonto ei kestä mitä tahansa. Tehostunut biomassan käyttö on jo nyt muuttanut metsien ikärakennetta niin, että vanhat metsät ovat huvenneet ja niiden lajit uhanalaistumassa. Turpeennosto vie koteja soiden lajeilta, pilaa paikallisten juomavedet ja aiheuttaa mittavat päästöt ilmaan. Luonnonsuojelualueiden hankintamäärärahat on palautettava vähintään samalle tasolle kuin ennen nykyistä hallituskautta.

Hallituksen uusiutuvan energian tuki on rajattu vuosiin 2018–2020, ja tavoite on vaatimaton 2 terawattituntia. Esimerkiksi nyt valmiita tai valmiiksi luvitettuja tuulivoimaloita on noin 6 terawattitunnin edestä. Sinänsä tarjouskilpailu on kannatettava ja kustannustehokas tukimalli.

Hallitus ei esitä pientuotannolle mitään konkreettista tukea. Vihreiden pienenergiaohjelma vauhdittaisi maatilojen biokaasulaitoksia, maalämpöä ja aurinkoenergian pientuotantoa. Erityisesti julkisten rakennusten maalämpöön siirtymisessä on potentiaalia, ja aurinkoenergiasta on tehtävä houkutteleva vaihtoehto myös taloyhtiöille, kerrostaloille ja rivitaloille. Se vaatii muutoksia sähkömarkkinalakiin ja kotitalousvähennyksen laajennusta.

Kaupunkien lämmöntuotannossa on olennaista myös energiatehokkuuden parantaminen ja aidosti päästöttömät uusiutuvat lähteet, kuten geoterminen energia, lämpöpumput, hukkalämmön talteenotto, aurinkolämpö, älykäs kysyntäjousto ja muut uudet ratkaisut. Espoon Otaniemeen rakentuva geoterminen lämpövoimala on hyvä esimerkki. Se voi tuottaa kolmanneksen Espoon kaukolämpötarpeesta. Sähköntuotannossa keskeistä on uudet innovaatiot sähkön varastointiin.

Yksi tärkeä kysymys on resurssitehokkuus. Mitä vähemmän kulutamme neitseellisiä raaka-aineita ja energiaa, sitä vähemmän syntyy päästöjä. Toinen oleellinen asia on kestävät kuluttajavalinnat. Tarvitaan tietoa ja kannustimia kestävien valintojen tekoon. Mustan perjantain ostohulinat on jätettävä historiaan.

EU:n ilmastotyöstä on kunnianhimo kateissa. Päästökaupassa päästöjen hintaohjaus ei toimi, ja siksi uusiutuva energia tarvitsee edelleen tukia ja ohjauskeinoja. Suomen ja EU:n pitää leikata päästöjä 60 prosenttia vuoteen 2030 mennessä, jotta Pariisin velvoitteet saavutetaan.

Meillä on jo ratkaisun avaimet käsissämme ilmastomuutoksen torjunnassa: kaikki tarvittava tieto ja teknologia on olemassa. Otetaan ne käyttöön, lastenlastemme vuoksi.

17.48 Mirja Vehkaperä kesk: Arvoisa puhemies! Hyvää keskustelua tänään energia- ja ilmastostrategiasta, joka on hyvin syvänvihreä ja luotaa tulevaisuuteen. Se pohjautuu tie-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 123/2016 vp

tysti kansainvälisiin sopimuksiin, joissa meillä on tiukka etunoja sille ajatukselle, että ilmaston lämpenemisen vähentämiseksi on tehtävä kansallisesti lujasti töitä.

Minua puhuttelee etenkin se, että energiatuotannon kotimaisuusastetta on nostettava. Olemme edelleen liikaa tuontien energian varassa, ja kun kotimaisuusastetta lisätään, se tietää myöskin työllisyyttä Suomeen. Myöskin huoltovarmuuden näkökulmasta asia on hyvin otollinen. Siirtoyhteyskaapelointi Ruotsin ja Suomen välillä on hyvää pohjoismaista yhteistyötä, ja oli rohkaisevaa kuulla, että on mahdollisuus saada myöskin Euroopan unionilta investointitukea tähän hankkeeseen ja sille vihreää valoa.

Tänään käsittelyssä oleva strategia on historiallinen. Olemme menossa kohti fossiilitonta yhteiskuntaa, ja kivihiilestä luovumme vuoteen 2030 mennessä. Siinä on sekä paikallisesti että kansallisesti hyvin paljon tekemistä. Etenkin kun pääkaupunkiseudulla lämmitetään Helsinkiä ja Espoota kivihiilellä ja fossiililla polttoaineilla, toivoisin näiden kuntien näyttävän etunojaa siinä, että ne ryhtyisivät vaikka Hinku-kunniksi, joissa hiilineutraalisuudella on kovat tavoitteet ja strategiat esimerkiksi julkisten hankintojen tai käytettävien kulkuneuvojen osalta siten, että mennään ja kuljetaan sähköautoilla.

Liikenteen polttoaineissa meillä on paljon tekemistä. Se on mahdollisuus meille vientituotteena ja työllistävänä hankkeena, niin että sähköautoja todellakin olisi 15 vuoden päästä noin 250 000 ja kaasuautoja 50 000. Liikennepolttoaineen sekoitussuhteen biopolttoaineisuus 30 prosenttiin on myöskin kova tavoite, ja se on kannatettava. Lataus- ja jakeluverkostoa pitää edistää, jotta me pääsemme siihen, että autokanta uusiutuu ja vähäpäästöisiä liikennevälineitä on edelleen henkilöautojen ja myöskin julkisten kulkuneuvojen osalta tuolla liikenteessä. Myöskin matkaketjut polttoaineen vähentämisen osalta vähentävät näitä negatiivisia haittavaikutuksia luontoon, ja liikennekaari on yksi merkityksellinen asia, joka eduskunnassa on juuri tällä hetkellä päätettävänä.

Olemme siis menossa kohti bio- ja kiertotaloutta, johon kuuluvat jätteiden lajittelu, poltto ja sitten myöskin sen myötä energiakäyttö ja tähteiden käyttö. Myöskin tuuli-, aurinko- ja vesivoiman lisäresurssit ovat huomattavat, ja ne on otettava käyttöön. Tänään eduskunnassa on puhuttu paljon metsien merkityksestä ja tulevaisuudesta. Pidän tärkeänä ilmastotekona, että metsät ovat tulevaisuudessakin Suomen hiilinielu, koko maapallon hiilinielu, ja ne pitää myöskin näissä kansainvälisissä sopimuksissa saada sille ansaitsemalleen tasolle. Mutta ainoastaan kasvu sitoo hiilidioksidipäästöjä, siis metsän kasvu, ja sen takia pidän tärkeänä, että kestävä kehitys on koko ajan mukana. Me emme tälläkään hetkellä käytä edes metsän kasvun määrän verran puuta vuosittain. Siellä on paljon potentiaalia. Erityisesti jalostus on se ensimmäinen aste, mihin me haluamme puuta ensisijaisesti käyttää, mutta sen jälkeen metsäbiomassoja riittää aivan varmasti myöskin bioraaka-aineeksi, liikenteen vaihtoehtoisten polttoaineiden raaka-aineeksi yllin kyllin.

Energiaosaamisemme on siis korkealla. Miksi emme myöskin jalosta energia-asioita vientituotteeksi? Uudet ratkaisut ja älyverkot ovat tulevaisuutta. Niistä saamme vientituotteita, ja se kannustaa meitä siis tekemään kansallisia ratkaisuja mutta myöskin viemään osaamistamme maailmalle.

Arvoisa puhemies! Lopuksi haluan kiittää erityisesti vasemmiston puheenvuoroa siitä, että edustaja Modig nosti hajautetun energiantuotannon esiin. Se oli rohkaisevaa kuultavaa, että jokainen meistä olisi energiantuottaja ja pääsisimme esimerkiksi energiataloissa plusmerkkiseen energiantuotantoon, jossa ylimääräinen sähköntuotanto, esimerkiksi aurinkovoimalla, voitaisiin syöttää valtakunnan verkkoon silloin kun sitä aurinkoenergiaa on yllin kyllin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 123/2016 vp

17.53 Teuvo Hakkarainen ps: Arvoisa puhemies! Täällä on käyty hyviä keskusteluja ja aika yhdenmukaisia, myös opposition puolelta, mutta minä pikkusen kritisoin.

Meillä Suomessa on semmoinen tyyli, että jos Tyynestä valtamerestä löytyy Suomen kokoinen jätelautta, niin täällä aletaan suojelemaan Tyyntä valtameraa, ja vaikka me karvattomaan rintaan kuinka koputellaan, niin se ei sinne vaikuta yhtään mitään.

Mitä tulee tuohon Pariisin sopimukseen ja energia- ja ilmastostrategiaan, niin meillä on Suomessa edelläkävijäteollisuus päästöttömyydessä, mutta meillä on velvoitteet maailman suurimpia verrattuna esimerkiksi Puolaan, tavoitteet ovat erittäin korkealla. Mutta jos nyt lähdetään tekemään ihan käytännössä — rautalangasta joutuu täällä vääntämään näitä asioita — niin otetaanpa edustaja Soini tuosta ja edustaja Terho: He alkavat laihduttamaan, tavoite on sama. Kummallekohan se on helpompaa, sille, jolla ei ennestään ole, vai sille, jolla on? Nyt kuitenkin kiristetään itseämme täällä ruuvista mahdollisimman tiukalle, ja kyllä tästä teollisuus tulee kärsimään, loppuhintaa ei tiedetä. Mutta tämä oli tämmöinen käytännön esimerkki, että pitäisi ottaa huomioon tämmöistä.

Arvoisa puhemies! Vuonna 2011 päätettiin valtion sähköntuotantotuesta metsähakkeelle. Tuonin ulkopuolelle jäivät kuoret, sahanpurut ja puutähteet. Tuo päätös oli erittäin huono, kuten monet muutkin edellisen hallituksen päätökset, sillä kaikki muu puujäte paitisi metsähake pilaantuu sahojen pihoissa. Energiatuen takia metsähaketta tuodaan Venäjältä, vaikka kotimaassa olisi polttoainetta muun puujätteen muodossa yllin kyllin. Olen useaan otteeseen tässäkin salissa nostanut esille puuhakevoimaloiden tuen riittämättömyyden. Liian pienillä tuilla ei kukaan perusta voimalaa.

Vajaa viikko sitten hallitus julkaisi Suomen energia- ja ilmastostrategian. Samalla kerrottiin uudesta, teknologiasta riippumattomasta uusiutuvan energian tukijärjestelmästä. Sen piiriin pääsevät myös metsäenergiaa eli sahajätteitä, kuten purua ja kuorta, hyödyntävät pienimuotoiset yhdistelmävoimalat. Nämä CHP-voimalat tuottavat sekä sähköä että lämpöä.

Arvoisa puhemies! Olen erittäin tyytyväinen, että hallitus otti pienet puuhakevoimalat uusiutuvan energian tukijärjestelmän piiriin. Uskon, että muutoksella saadaan vauhtia voimalainvestointeihin. Monet sahayrittäjät ovat olleet tiukalla, ja heitä hallitus on nyt kuulut. Heille on suuri merkitys sillä, että kuoret ja purut otetaan tuen piiriin. Tähän asti purut ovat mädäntyneet sahojen laidoille ja menettäneet energia-arvonsa.

Käynnissä on merkittäviä metsäinvestointeja eri puolilla Suomea, muun muassa Äänekoskella ja Kemissä. Näiden johdosta markkinoille vapautuu 2—3 miljoonaa kuutiota tukkipuuta, ja sahat maksavat kantohinnasta 70 prosenttia. Sahateollisuuden on kilpailukykyisesti pystyttävä markkinoimaan tuotteet maailmalle. Energiatuki sahaille on ensiarvoisen tärkeä, jotta suomalainen sahateollisuus pystyy säilyttämään kilpailuasemansa, ja sivutuotteelle tuleva tuki on siinä merkittävässä osassa, koska 1 sahatusta kuutiosta pyöreätä puuta tulee muuten jätettä saman verran. Kiintokuutiosta puuta tulee haketettuna 2,3 kuutiota haketta. Tämän jos näin laskee, niin joka käytetyltä kuutiolta tulee myös sivutuotetta 1 kuutio. — Kiitos.

17.59 Markku Pakkanen kesk: Arvoisa puhemies! Tänään on käyty hyvää keskustelua hallituksen esityksestä liittyen biopolttoaineisiin, sähköautoihin ja uusiutuvaan energiaan. Itse keskityn liikennepolttoaineisiin, ja muutama sana myös sähköautoista.

Liikennepolttoaineet ovat mielestäni se mahdollisuus, johon hallituksen pitää panostaa. Suomalainen biopolttoainetekniikka on hyvin kehittyntä jo tänä päivänä, mutta sat-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 123/2016 vp

saukset siihen ovat minusta tärkeitä ja kauaskantoisia tulevaisuutta ajatellen. Se on mielestäni hyvää kiertotaloutta, ja biopolttoaineet sopivat jo nykyisen tekniikan mukaan lähes kaikkiin liikennemuotoihin, niin raskaaseen liikenteeseen, henkilöautoihin kuin myös lentoliikenteeseen.

Biopolttoaineiden lisäksi täällä ovat olleet keskustelussa sähkö-, vety- ja kaasuvaihtoehtot. Näissä kaikissa kolmessa muussa vaihtoehtossa muun muassa jakeluverkko on asia, mihin pitää panostaa, mutta vielä nykypäivänä tarjonta ei ole kysynnän mukaista. Sähköautojen ja vetäautojen latauspisteet eivät ole vielä siinä kunnossa, että niillä voitaisiin ratkaista tämä suuri ongelma, mutta biopolttoaineiden kohdalla tätäkään ongelmaa ei ole elikkä jakeluverkko on jo kunnossa.

Ministeri Rehn otti omassa puheenvuorossaan sekoitevelvoitteen lisäämisen esille, ja tämä onkin mielestäni yksi tärkeimmistä asioista, millä tätä isoa kysymystä, suurta kuvaa, voitaisiin ratkaista. Jo 10 prosentin biosekoituksen lisääminen vähentää päästöjä 1 Mt:n verran, ja kun sitä verrataan sähköautoihin, niin vastaavaan määrään päästäksemme tarvittaisiin 500 000 sähköautoa. Hallituksen tavoite, 250 000 sähköautoa tulevaisuudessa, onkin siis haasteellinen, ja toki siihen pitää pyrkiä, mutta yksin tällä sähköautoproblematiikalla tätä suurta tavoitetta ei pystytä tavoittamaan kovinkaan helposti. 3,6 Mt:n tavoite on siis haasteellinen, ja siihen pelkillä sähköautoilla päästäksemme pitäisi olla 1,8 miljoonaa sähköautoa Suomessa. Mielestäni se ei ole realistista eikä edes tavoittelemisen arvoista siinä mielessä, että sähköautojen jakelutekniikan puuttumisen lisäksi muun muassa akkujen valmistus- ja hävittämisproblematiikka on vielä selvittämättä. Tässä muutama viikko sitten valiokunta vieraili arvoisan puhemiesen kotipitäjän sähkölinja-autojen valmistustehaalla, ja kun siellä kysyin insinööritä, kuinka paljon tuo linja-auton akku painaa, niin vastaukseksi sain, että 900 kiloa. Ja kun kysyin, kuinka sen hävittäminen sitten tapahtuu, kun sillä ovat ne kilometrit tulleet täyteen, niin siihen insinööri sanoi, että se kysymys on vielä ratkaisematta. Elikkä siihenkin liittyy kovasti haasteita, mutta toki toivon, että tämä tekniikka puhtaan sähköautoilun puolesta kehittyä, ja se on mahdollisuus suomalaiselle huipputaustamiselle.

Bioöljyinvestoinnit toivottavasti saavat edelleen hallituksen ja tulevienkin eduskuntien tuen, koska niillä turvataan suomalaisen metsän, suomalaisen työllisyyden ja kotimaisen turvallisen polttoaineen saatavuus. Toivonkin näissä asioissa vielä hallitukselta uusia avauksia oman hallituskauden aikana. — Kiitoksia.

18.03 Reijo Hongisto ps: Arvoisa herra puhemies! Keski-Suomessa varapuhemies Pekkarisen vaalipiirissä on pieni ja kovaa vauhtia ikääntyvä Multian kunta, ikääntyvä ja vähäväkin kunta. On laskettu, että noin 20 prosenttia tämän Multian soista on tutkittu ja todettu ne turvetuotantoon sopiviksi. Soiden varallisuusarvo on nykyhinnalla noin 200 000 euroa kuntalaista kohti. Eli Multian vajaalla 2 000 asukkaalla ei ole tässä suhteessa kestävyysvajetta, mikäli turvesuo kunnallistettaisiin.

Erityisesti vihreät tässä salissa ja myös Brysselissä väittävät, ettei turve ole uusiutuvaa, mutta on tieteellisesti todistettu monta kertaa, että turvesuo kasvaa noin millin verran vuodessa. Tämä kasvu tarkoittaa sitä, että hehtaari tuottaa turvetta noin 10 kuutiometriä vuodessa. Määrä vastaa energia-arvoltaan noin 1 000:ta litraa polttoöljyä, ja sen keskihinta on keskimäärin noin 800 euroa, riippuen tietenkin vähän, mistä sen ostaa. Arvoisat metsänomistajat, kysyn teiltä: kenellä kasvaa sellaista metsää, jonka puuston vuosituotto on 800 euroa hehtaarilta? Se on aika paljon. Suomessa vuotuinen puuston keskikasvu on noin 8

Pöytäkirjan asiakohta PTK 123/2016 vp

kuutiometriä hehtaarilta, ja voi pohdiskella, millaista puuta pitää olla, että saa 100 euroa kuutiolta hehtaariltaan jatkuvasti. Minulle ei tule mieleeni muuta kuin visakoivu, jota ei myydä kuutiokaupalla vaan kilokaupalla — niin että visakoivu voisi olla, mutta ei mitään muuta.

Tämän yksinkertaisen esimerkin avulla jokainen tässä salissa oleva ymmärtää ja tajuaa, millaisesta kansallisuusomaisuudesta on kysymys, kun puhumme maamme turvesoista, joista vain murto-osa soveltuu turvetuotantoon. Turvetuotantoon soveltumatonta maata ja jänkää riittää hiihtäjien peruskuntovalmennukseen, suopotkupalloon ja jopa lakkojen ja karpaloiden keruuseen yllin kyllin myös turvesoiden hyödyntämisen jälkeen. Arvoisat edustajat, eikä tässä vielä kaikki. Kun turvesuo on palautettu viimeisen jääkauden jälkeiseen asentoonsa, niin sille voi istuttaa vaikka bioenergiaa nopeasti tuottavaa hieskoivua. — Kiitoksia.

18.07 Ari Torniainen kesk: Arvoisa herra puhemies! Valtioneuvoston energia- ja ilmastostrategia on kunnianhimoinen ja tavoitteellinen, mutta se on myös toteutettavissa. Se kuitenkin vaatii meiltä kaikilta toimenpiteitä, ja täytyy myöntää, että varmasti asennemuutostakin. Suomi on erityinen maa, koska meillä on kylmä talvi ja pitkät välimatkat. On selvää, että energiankulutus on maassamme korkealla tasolla jo aivan luontaisestikin. Se ei kuitenkaan tarkoita sitä, etteikö meillä voisi olla aito pyrkimys vähentää energiankulutusta ja siirtää kulutusta puhtaampiin energiamuotoihin. Nykyhallituksella on se määrätietoinen, tavoitteellinen päämäärä. Hallitus on määrätietoisesti lähtenyt toimiin energiamuutoksen tekemiseksi ja ilmastomuutoksen pysäyttämiseksi muun muassa tavoittelemalla kivihiilen korvaamista uusiutuvalla polttoaineella vuoteen 2030 mennessä. Tämä on erittäin tärkeä ja erittäin kannatettava linjaus. Strategian mukaan uusiutuvan energian käyttöä lisätään siten, että sen osuus energiankulutuksesta nousee 50 prosenttiin.

Liikenne tuottaa noin 40 prosenttia päästöistä ja muodostaa sen vuoksi erittäin ison osan päästöjen vähentämistavoitteesta. Nopein keino liikenteen kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi on liikenteen nykyisten polttoaineiden korvaaminen uusiutuvilla ja nykyistä vähäpäästöisemmillä polttoaineilla, joita onneksi jo Suomessa kehitetään ja on tuotannosakin, ja ne ovat osoittautuneet myöskin toimiviksi. Ulkomailta tuotavan öljyn määrää onkin saatava vähennettyä ja siirryttävä kotimaisiin polttoaineisiin. Biokomponenttien lisääminen on nopein keino lisätä polttoaineiden ympäristöystävällisyyttä. Kun uusiutuvien polttoaineiden palettiin otetaan mukaan vielä sähköautojen määrän huomattava lisääminen, on liikenteessä mahdollista päästä merkittäviin päästövähennyksiin. Sähköautot ovat nykyään vielä kovin kalliita, ja latausverkostokin tulee tulevana vuosina kehittää huomattavasti. Uskon vilpittömästi, että etenkin joukkoliikenteessä sähköbusseilla on valoisia tulevaisuus.

Rakennetulla ympäristöllä on tärkeä rooli Suomen kasvihuonekaasupäästöissä. Ei ole sama, millä rakennuksia lämmitetään tai miten tarvittava sähkö tuotetaan tai millä materiaalilla rakennuksia rakennetaan. On hyvä, että hallitus on lisäämässä puunkäyttöä myöskin rakentamisessa ja helpottamassa puunkäyttöä rakentamisessa. Meidän tulee parantaa rakennusten energiatehokkuutta, edistää esimerkiksi aurinkosähkön ja aurinkolämmön tuotantoa sekä varastointia. Samoin älykkäitä talotekniikkajärjestelmiä tulee jatkuvasti kehittää. Näiden järjestelmien tulee kuitenkin olla sellaisia, että ihmiset myöskin osaavat niitä käyttää, se on avainasemassa. Tähän liittyen on hyvä, että eduskunnassa nyt olevalla

Pöytäkirjan asiakohta PTK 123/2016 vp

maankäyttö- ja rakennuslain muutoksella helpotetaan ja selkeytetään muun muassa aurinkopaneelien ja aurinkokeräimien asentamista kiinteistöihin.

Arvoisa puhemies! Meillä päättäjillä on velvollisuus olla pysäyttämässä ilmastonmuutosta. Samalla meillä on velvollisuus hoitaa oma tonttimme täällä Suomessa mahdollisimman hyvin ja suomalaisten etua puolustaen. Uskon vakaasti, että ne, jotka toimivat uusiutuvassa energiassa, energiansäästöissä ja uuden teknologian kehittämisessä ja hyödyntämisessä etujoukoissa, saavat myös tulevaisuudessa johtoaseman valtavilla teknologiamarkkinoilla. Suomen on pidettävä puoliaan näissä asioissa, ja uskon, että Suomella on myös vientimahdollisuuksia tulevaisuudessa näissä asioissa.

18.12 Jani Mäkelä ps: Arvoisa puhemies! Olen jo muutamia kertoja tässä salissa ihmetellyt tämän sanan "kunnianhimoinen" käyttöä ilmastonmuutoksesta puhuttaessa. Jatkuvasti puheenvuoroissa toistuneena se alkaa saamaan seuraajan mielessä jo koomisiakin piirteitä. Mitähän kunniaa me olemme himoitsemassa, ja kuka sen kunnian meille antaa?

Selonteon sivulla 26 kerrotaan kasvihuonepäästöjen pienentämisen keinoista ja mainitaan suomalaisittain erittäin pahalta kuulostava sana "taakanjako". Historia on opettanut meille sen, että käytännössä asiassa on kysymys siitä, että taakkaa jaetaan etelästä pohjoisen suuntaan EU:n tasolla. Minulla on hyvin vähän luottoa, jos ollenkaan, EU:n nykyiseen taakanjakopäätökseen, sillä tuoreessa muistissa on vielä suomalaisten onneton edunvalvonta päästökaupan suhteen ja toki taannoinen rikkidirektiiviasia. Edellytänkin kaikilla jatkovalmistelun tasoilla tämän taakanjaon (Riitta Myllerin välihuuto) ottamista vakavasti, nimenomaan siten, että suomalaisten pohjoiset olosuhteet tulevat huomioiduiksi — siis se, että täällä on ilmaston kannalta raskaampaa lähtökohtaisesti elää ja tästä ei meitä rangaista.

Arvoisa puhemies! Suomen pitäisi vähentää päästöjä vuoteen 2020 mennessä 16 prosenttia verrattuna vuoden 2005 tasoon. Epäilemättä tällä tiellä pärjäämme hyvin kahdeksan lamavuoden jälkeen, kun energiaintensiivinen teollisuutemme kärsii kysynnän puutteesta. Mutta näiden sopimusten ja tavoitteiden surullinen pohjavire on unionin tasolla se, että ilmaston vuoksi me kärsimme tästä pohjoisessa elämisestä ja energiaintensiivisestä teollisuudestamme. Tätä vanhaa teollisuutta, kuten vihreät nimittävät, ei pidä ajaa alas. Suomalaista työtä täytyy puolustaa.

18.14 Joakim Strand r: Värderade herr talman! Här har sagts mycket klokt under de senaste fyra timmarna som jag inte ska upprepa.

Muutama pointti vielä:

Ensinnäkin sähköisen liikenteen merkitys päästövähennysten aikaansaamisessa tulee olemaan suuri, ja siksi selkeän tavoitteen asettaminen sähköautoilun edistämiseksi on tärkeää. Sähkön ja lämmön yhteistuotanto on paitsi energia- ja kustannustehokas tapa tuottaa sähköä ja lämpöä myös aivan keskeisessä roolissa pohjoisen suomalaisen sähköjärjestelmän säädettävyyden ja tehon riittävyyden kannalta. Näen sähkön ja lämmön sekä kaukolämmön aseman turvaamisen erittäin tärkeänä. Pidän myös tärkeänä, että kaavaillut tuotantotukijärjestelmät ovat teknologianeutraaleja. Muualla yhteiskunnassa ovat osaamisen sekä innovatiivisten ja älykkäitten uusien ratkaisujen edistäminen, kehittäminen ja kaupallistaminen kuitenkin usein suoria tukia parempi vaihtoehto.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 123/2016 vp

Hallituksen paperissa korostetaan myös aivan oikein, että energiateknologia puhtaiden ja älykkäiden energiajärjestelmien muodossa sekä siihen liittyvät uudet tuotteet, palvelut ja innovaatiot voivat toimia ja itse asiassa toimivat jo merkittävänä talouskasvun moottorina. Suomella on tässä uniikki mahdollisuus toimia suunnannäyttäjänä globaalisti. Kun hallituksen linjauksissa aivan oikein puhutaan puhtaan energian ekosysteemeistä sekä vahvasta julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuudesta, tarkoittaa se toivon mukaan muun muassa yhteisten tutkimusalojen luomisen ohella myös sitä, että ei ainakaan nimenomaisesti kielletä energiateknologiavientiin kykeneviä seutuja kehittymästä itse maahan tuomillaan rahoilla. Globaalissa taloudessa arvoa luovia ekosysteemejä on ymmärrettävä ja kehitettävä laajasta perspektiivistä.

Sitten vielä muutama asia: Puurakentamisen edistäminen on mielestäni positiivinen ja kannatettava asia. Ja vaikka muualla maailmalla kivihiiltä käytetään valtavia määriä edelleen ja uusia voimaloita on suunnitteilla, on hiilestä luopuminen Suomessa pikkuhiljaa hyvä tavoite. On arvioitu, että kivihiilen osuus primäärienergiasta laskee jo nykytoimin noin 1 prosentin tasolle vuoteen 2030 mennessä. Kivihiili on kuitenkin vielä lähivuosina tarpeellinen polttoaine etenkin yhdistetyssä sähkön ja lämmön tuotannossa. Hyvän varastoitavuuden ja edullisen hinnan vuoksi hiiltä voidaan tarvita myös pidemmällä aikavälillä, etenkin huoltovarmuuden näkökulmasta. Vaikka olisi kuinka hyvät naapurit, kannattaa kytkin pitää mahdollisimman lähellä itseään talvipakkasilla ja kriisitilanteissa.

Lopuksi haluan kiittää hallitusta hyvästä työstä ja strategiasta.

18.16 Mauri Pekkarinen kesk: Arvoisa puhemies! Hallituksen energia- ja ilmastostrategia noudattelee erittäinkin tarkasti hallitusohjelmaa. Jossakin kohtaa se ei ihan yllä siihen, mitä ohjelma sanoo; jossakin toisessa kohdassa se konkretisoi hallitusohjelmassa sanotun vähän pitemmälle kuin mitä ohjelma sanoo. Uusiutuvan, nimenomaan biopohjaisen, polttoaineen sekoitusvelvollisuuden osalta hallitus puhui 40 prosentin tavoitteesta, nyt tässä hallitus esittää 30:tä prosenttia, ja vastaavasti kyllä sitten sähköautojen ja biokaasautojen käytön edistämisessä hallitus ottaa jopa vähän rohkeampiakin askeleita oikeaan suuntaan kuin mitä tuossa ohjelmassa on sanottu.

Pyysin kuitenkin puheenvuoron sen takia, että edustaja Myller pariinkin kertaan mainitsi nimeni, puheeni tai kirjoitukseni, jonka olen julkisuudessa sanonut tai kirjoittanut. Se liittyi siihen, mihin Suomen puu riittää.

On todella niin, että vaikka Suomen koko vuotuinen metsänkasvukin muutettaisiin kaikki energiaksi, se ei riittäisi likimainkaan siihen kulutukseen, mitä energiankulutus Suomessa on. Hakkuut tällä hetkellä Suomessa ovat 60 miljoonaa kiintokuutiometriä vuodessa. Jos 60 kiintokuutiometriä muutetaan energiaksi, se tarkoittaa noin 120:tä terawattituntia energiaa. Suomen kokonaisenergiankulutus on noin 300 terawattituntia. Todella vuosihakkuut eivät riitä kuin runsaaseen kolmannekseen, selvästi alle puoleen, siitä, mitä Suomi energiaa kuluttaa.

Tätä edustaja Myller kuitenkin vähän käytti perusteluna sille, että puujakeita ei riittäisi energiatarpeisiin siinä määrin kuin mitä hallitus esittää. Olen tässä edustaja Myllerin kanssa ihan täysin eri mieltä. Se, mitä äsken kerroin noista määristä, pitää varmaan paikkansa, mutta kannattaa muistaa, että kun ylipäänsä puuta tuodaan jalostuspaikalle 100 yksikköä, niin ennen pitkää siitä noin 50 yksikköä ajautuu tavalla taikka toisella energiantuotantoon. Energijakeita siis sekä teollisuuden lisäkäytön ansiosta että energiapuun jatkuvasti lisää-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 123/2016 vp

tyvän hyödyntämispotentialin ansiosta on todella paljon käytettävissä seuraavien vuosikymmenien, seuraavan 20—30 vuoden, aikana.

Enemmänkin ongelma on siinä vielä, ovatko ohjelma, mitä hallitus tässä esittää, ja siinä esitettävät keinot uusiutuvan energian käytön, nimenomaan bioenergiajakeiden käytön, lisäämiseksi riittäviä, jotta päästään siihen, mitä hallitus ohjelmassaan tavoittelee. No, keinot, mitä tässä sanotaan, mielestäni eivät sitä ole, mutta olen ymmärtänyt, että hallitus tulee julkisuuteen jatkossa niillä keinoilla, millä sitten niistä hyvistä tavoitteista, mitä hallitus tässä ihan oikein esittää, tehdään totta.

Kiinnitän aivan erityisesti huomiota siihen, että kaiken lisäksi CHP:ssä, siis yhdistetysssä sähkön ja lämmön tuotannossa, johonka biojakeita olisi todella paljon käytettävissä, se kysyntä on rajallista. Se kysyntämahdollisuus — siis käytön lisämahdollisuudet, biojakeiden käytön lisämahdollisuudet siellä — on ennen kaikkea niissä 8—9:ssä rannikon suuressa hiililaitoksessa. On aivan tolkutonta nähdä, että nämä paikkakunnat, jotka omistavat näitä hiililaitoksia, Helsingin seudun kunnat erityisesti mukaan lukien, eivät ole tehneet mitään kunnollista ja todellista, jotta niitten laitosten hiilenkäyttö muutettaisiin nimenomaan biopohjaisten jakeiden käytöksi. Tämän vuoden ensimmäisten yhdeksän kuukauden aikana hiilenkäyttö ei ole Suomessa vähentynyt vaan lisääntynyt 19 prosentilla. Tämä on aika surkea kehityskuva. Jotta näistä tavoitteista päästään käytännön tekoihin, niin siinä aivan avainasemassa on se, että jo ennen kuin tämä laki kerkiää tulla voimaan, jolla hiilenkäyttö lopetetaan, nämä kunnat ryhtyvät erittäin nopeasti toimenpiteisiin muuttaakseen hiililaitokset käyttämään nimenomaan biopohjaisia polttoaineita.

Mutta sekään ei vielä riitä sen määräisten biojakeitten käytön hyödyntämiseksi, mitä meillä tarjolla on. Vaikka nuo hiililaitokset muutetaan biota käyttäviksi CHP-laitoksiksi, me tarvitsemme sen lisäksi vielä paljon käyttökohteita näille puupohjaisille biojakeille, ja siinä nimenomaan liikenteen polttoaineiden tuntuvampi lisääntyminen... Tällä hetkellä täällä ei kukaan muista, että jo nykyinen laki säättää sen, että 20 prosenttia pitää olla uusiutuvaa vuoteen 2020 mennessä. Tässä vain nostetaan 20 nyt 30 prosenttiin seuraavan kymmenen vuoden aikana. Tällä hetkellä jo 13,5 prosenttia liikenteessä jaossa olevasta polttoaineesta on uusiutuvia polttoaineita — kuuden vuoden aikana noustiin 0:sta 13,5:een. Nyt seuraavan 14 vuoden aikana aiotaan siitä vain noin kaksinkertaistaa. Se mielestäni ei ole kovin paljon.

Viestini on, että liikenteen sekä nestemäisten polttoaineiden että biokaasumuotoisten polttoaineiden sekä liikenteen lämmitysöljyn ja myöskin työkoneiden tarpeisiin nimenomaan biopohjaisen ja siinä ennen kaikkea puubiopohjaisen polttoaineen tuntuva lisääminen on vaihtoehto ja tapa, millä niitä biojakeita voidaan käyttää vielä nykyistä paljon enemmän hyväksi. Hallituksen ohjelma on tässä hyvä linjaus, konkreettiset toimet niiden edistämiseksi vielä odottavat. Luotan siihen, että myös ne toimet ennen pitkää sieltä tulevat.

18.22 Riitta Myller sd: Arvoisa puhemies! Tässähän tuli konkreettinen ohjelma hallitukselle toteuttavaksi siinä, miten hiilenkäytöstä päästään jo ennen vuotta 2030. Todella hyvä ajatus, että nykyisiä puutähteitä — sahojen kuorta, purua — käytettäisiin hiiltä korvaamaan tuolla CHP-laitoksissa. Olen myöskin aivan yhtä mieltä siitä, että Suomen pitää keskittyä biopolttoaineisiin ja nimenomaan sellaisiin biopolttoaineisiin kuin on lentokoneissa, laivoissa. Tässä yhteydessä voi myöskin sanoa, että ehkä se rikkidirektiivi ei niin huono ollutkaan, koska nyt laivat pakotetaan käyttämään biopolttoaineita ja se on Suomen

Pöytäkirjan asiakohta PTK 123/2016 vp

kannalta hyvä asia. Itse asiassa viime vuosina ei tästä rikkidirektiivistä kovin paljon ole puhuttukaan.

Mutta sitten haluan sanoa muutaman sanan tuosta turpeesta. Siinähan on kysymys hiilidioksidipäästöistä, ja niiden pitää olla tarkastelussa, kun turpeesta puhutaan. Turpeesta voisi saada saman kilohinnan kuin visakoivusta, jos sitä käytettäisiin esimerkiksi kosmetiikkateollisuuden raaka-aineena. Turve on kallisarvoinen raaka-aine, mutta poltettuna se tuottaa hiilidioksidipäästöjä. Myös tämän korvaaminen esimerkiksi näillä muilla biopohjaisilla polttoaineilla eli näillä puupohjaisilla jakeilla on varmasti ihan hyvä asia.

Sitten, kun olen puhunut tässäkin nyt siitä, että puuta pitää käyttää korkeampaan jalostustaseeseen, mielestäni täällä oli hyvin informatiivinen puheenvuoro siitä, että puuhiilellä korvataan hiilestä peräisin olevaa koksia terästeollisuuden raaka-aineena. Tätä pidän hyvänä ja järkevänä (Puhemies koputtaa) puunkäyttönä.

18.24 Krista Mikkonen vihr: Arvoisa puheenjohtaja! Edustaja Hongisto esitti täällä, että turvesuot kasvavat sellaista vauhtia, että turvetta voitaisiin huoletta käyttää, ja turvetta voisi pitää uusiutuvana energiana. No, on toki totta, että suo kasvaa noin puoli millia vuodessa, ja tämä kasvu syntyy, kun rahkasammalet ja muut suokasvien jäännökset maatuvat. Nämä maatuvat kasvinosat eivät kuitenkaan sellaisenaan ole turvetta, ja kestää 5 000—10 000 vuotta suotyypistä riippuen, jotta kasviaines on sellaisessa muodossa, että se on poltettavaa turvetta, siis kierrosta poistunutta varastoitunutta hiiltä.

Kun puhutaan käsiteltävissä olevasta tulevaisuudesta, ja etenkin kun puhutaan ilmastomuutoksen torjunnasta, me kaikki ymmärrämme, että 5 000 tai 1 000 vuoden aikaväli on käytännössä sellainen, että tässä katsantokannassa sitä voidaan pitää uusiutumattomana energiamuotona, jollainen se on, eikä se missään nimessä ole ratkaisu ilmastomuutoksen torjuntaan.

18.25 Teuvo Hakkarainen ps: Arvoisa puhemies! Vielä siitä kuoresta ja purusta, mistä edustaja myös mainitsi. Sitä kun nyt ajetaan paikasta A paikkaan B — siitä on 60 prosenttia vettä, eli jos hakekuutio painaa 320 kiloa, siitä on vettä 190 kiloa — eli kun sitä ajetaan sitten ympäri Suomea, ei siinä ole mitään järkeä. Tälle on kyllä ratkaisu olemassa: jos viirakuivuri laitetaan purun ja kuoren kuivaukseen ja varastoidaan se siellä paikan päällä, sitten sitä voidaan ajaa kauemmaksi. Kannattavaa se veden siirtäminen ei kyllä ole.

Ja sitten mitä tulee tuohon puuhakevoimalaitostukeen, se on uusittava, poistettava niitä koskeva kokoluokka kokonaan. Sähköntuotantotuki, lämpöpreemion tukikatto, on nostettava nykyisestä 750 000 eurosta 4 miljoonaan euroon. Tämä mahdollistaisi sahojen ja yhteisyritysten CHP-kattilalaitosten kokoluokiksi 50 megawattia, mistä sähköenergian osuus olisi noin 15 megawattia. 50 megawatin puuhakelaitoksia syntyisi Suomeen arviolta kymmenen kappaletta, joiden sähköntuotantotuki olisi 40 miljoonaa per vuosi, kun taas tuuli-voimatuki on noin 300 miljoonaa per vuosi. Näin syntyisi hajautettua säätösähköntuotantoa maakuntiin, Metsä-Suomeen, sinne sahojen yhteyteen, myös Itä-Suomeen.

18.28 Eeva-Maria Maijala kesk: Arvoisa puhemies! Salissa on nyt jo viidettä tuntia puhuttu erittäin hyviä puheenvuoroja ympäristöystävällisen energiantuotannon kehittämisestä. Jos minä nyt alkaisin pitämään puheenvuoroani näistä energia-asioista, niin se olisi varmasti toistoa, sillä tässä on tuotu niin paljon hyviä vaihtoehtoja ja asioita. Nytten jo pelkästään tästä kansallisesta energia- ja ilmastostrategiasta vuoteen 2030 asti, näitten otsikoitten

Pöytäkirjan asiakohta PTK 123/2016 vp

kohdalta — kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen vuoteen 2030 mennessä, uusiutuvan energian käytön lisääminen, liikenteen uusiutuvan energian lisääminen, energian hankinnan omavaraisuuden kasvattaminen, tuontiöljyn energiakäytön puolittaminen ja kivihiilen energiakäytöstä luopuminen — näistä kaikista, on tänään tuotu paljon hyviä puheenvuoroja.

Mutta mitä me teemme, etteivät nämä jää pelkiksi puheenvuoroiksi? Konkreettisia toimenpide-esityksiä on myöskin tässä viikkosessa todella paljon, ja toivon todella, että me alamme täällä salissa, niin kuin muissakin paikoissa, tuottamaan näitä käytännön toimenpiteiksi. Mitä meidän pitäisi tehdä? Meidän todellakin täytyy ensinnäkin täällä salissa pyrkiä tekemään päätöksiä, jotta me konkreettisesti, oikeasti, voimme toteuttaa tämän ohjelman. Tämä on niin tärkeä ja merkittävä asia. Tämän pitää olla meillä ykkösasiana monessa kuviossa, jotta me pääsemme tässä kehityksessä oikeasti eteenpäin. Me emme pysty enää olemaan nykytilanteessa, meidän on tehtävä muutoksia. Meidän on tehtävä lakimuutoksia, meidän on tehtävä isoja taloudellisia päätöksiä. Meidän pitää olla valmiita tekemään suuriakin investointitukipäätöksiä eritasoisille toiminnoille. Ensinnäkin meidän pitää olla valmiita tukemaan suuria investointeja, jotka tähtäävät tämän ohjelman toteuttamiseen. Mutta sitten meidän pitää löytää myöskin rahaa todella paljon siihen, että me voisimme hajautettuja energiaratkaisuja saada toteutettua. Meidän pitää pystyä tukemaan ihan meillä kaikilla kotona tehtäviä pienempiäkin ratkaisuja, sillä niillä voimme säästää hyvinkin paljon energiaa ja tuottaa energiaa ympäristöystävällisesti. Eli mahdollisuudet meillä on Suomessa todella suuret.

Mutta mikä on meidän kaikkein suurin mahdollisuus? Se on tulevaisuuden nuoret. Minusta tätä asiaa, nuoria ja opiskelua, ei ole tuotu tässä viikkosessa tarpeeksi esille, tai sitten minä en ole osannut kuunnella tämän päivän keskusteluja tarpeeksi tai lukea tätä tarpeeksi hyvin. Nuoret ovat valmiita uusiin asioihin. Koulutus omana osionaan olisi minun mielestäni pitänyt tuoda vielä vahvemmin esille ja miettiä koulutusnäkökulmasta, mitä kaikkea meidän opiskelusektorilla pitäisi alkaa tekemään, jotta me pääsisimme näihin tuloksiin: Elikkä ensinnäkin, minkälainen on koulutusosio ihan lukiossa? Tämän päivän nuoret lukiossa miettivät omaa tulevaisuuttaan. He ovat hyvinkin ympäristöystävällisiä, tietoisia siitä, miten näitä asioita pitäisi viedä eteenpäin. Mitä opintoja me saisimme heille opiskeluun matkaan, jotta he pääsisivät tekemään päätöksiä? Minkälaisia koulutuksia, osioita, on ammatillisessa koulutuksessa, mitä on ammattikorkeapuolella, yliopistoista nyt sitten puhumattakaan?

Olen nyt pari kertaa saanut käydä tutustumassa Lappeenrannan teknillisen korkeakoulun toimintaan ja heidän visioihinsa ja ajatuksiinsa. Aivan uskomattomia toimintoja, eivätkä ne välttämättä ole kaukana siinä, miten me pääsisimme uudenlaista teknologiaa ja toimintaa viemään meidän energiapuolella todella paljon eteenpäin. Ja se, että heillä on kaikenlaisia ajatuksia ja esityksiä, olisi meille myöskin valtavan suuri vientituote. Tämä todellakin toteutettuna on meidän vientituote, mihin me voimme nuoret kasvattaa toteuttamaan näitä asioita.

Elikkä todellakin toivon, että meillä olisi jo tällä vaalikaudella mutta erityisesti seuraavalla kerralla jatkossa yhä enemmän ja enemmän satsattavissa rahaa tutkimukseen, nuorten kehittämiseen ja kaikenlaiseseen koulutukseen, siten että me saamme tämän ohjelman toteutukseen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 123/2016 vp

18.33 **Jani Mäkelä ps:** Arvoisa puhemies! Edustaja Maijala tuossa äsken puhui kauniisti Lappeenrannan yliopistosta, ja itse Lappeenrannasta tulevana täytyy yhtyä näihin sanoihin. Siellä vain tilanne on se, että tutkimuspuoli on kunnossa, siinä ei ole moittimista, mutta niitten tutkimusten tuloksien kaupallinen sovellus on sellainen asia, missä niin Lappeenrannassa kuin muuallakin Suomessa olisi oppimisen varaa, eli se, miten ne hienot asiat, joita ollaan kehitetty, saataisiin myytyä jollekin, joka niistä haluaa maksaa.

Luvussa 3.11 puhutaan nieluropolitikasta tässä ohjelmassa. On vaikea käsittää, miten Brysselissä ei ymmärretä suomalaista metsätaloutta ja metsienhoitoa. Vuosikaudet tässä maassa on pidetty metsät ensiluokkaisessa kunnossa, ja Suomi on EU:n metsäisin maa. Siitä, että täällä Euroopassa on tällainen valtio, joka on iät ajat pitänyt huolta metsistään eikä ole avohakannut niitä kaupunkien ja viljelysmaan tieltä, pitäisi saada erityiskiitokset ja -maininnat unionista. Sen sijaan meille tarjotaan ajatusta, että hyvin hoidettu ja jatkuvasti enemmän nettona kasvava metsämme olisikin vertailussa taakka. Onneksi ministeri Tiilikainen on ymmärtääkseni hyvin tiedostanut tämän ongelman ja Suomen edunvalvonta on nyt kunnossa. Hyvä niin, jos on, sillä historia on meille opettanut, että ympäristöministeri ideologiaan takertuneena voi olla suomalaisille kovin kallis ministeri.

Toinen mielestäni huolestuttava asia tässä energia- ja ilmastostrategiassa on pyrkimys epärealistisen nopeaan liikenteen päästöjen vähentämiseen. Suomalaiset ovat hyvin käytännönläheistä kansaa ja siirtyvät kyllä asioihin, jotka kannattavat ja jotka toimivat. Kuitenkin sähköautot ovat tällä hetkellä liian kalliita hankittavaksi ja niiden toimintamatka on riittämätön Suomen etäisyyksiin ja sääoloihin. Ei ihmisiä voi pakottaa näitä sähköautoja ostamaan, eikä kaikilla ole varaa niihin uusiin autoihin, vaikka olisi halujakin ostaa.

18.35 **Mauri Pekkarinen kesk:** Arvoisa puhemies! Vielä edustaja Mäkelälle: Miksi liikenne, miksi työkoneet, miksi fossiilinen lämmitysöljy, mitä kodeissa käytetään, kannattaa ja tulee korvata biopohjaisilla — joko nestemäisillä biopohjaisilla tai kaasumaisilla biopohjaisilla — polttoaineilla? No, siksi, että niitä biojakeita, joille ei löydy arvokkaampaa käyttöä, nyt vain on käytettävissä periaatteessa energiatarpeisiin, ja energiatarpeista taas lämpö ja sähkö ovat sellaisia, että sinne ei niitä biojakeita kysytä määräänsä enempää. Esimerkiksi kaikki suuret sisämaan kaupungit, niitten CHP-tuotantolaitokset — eivät ne tarvitse enää lämpöä. Ja kun ei ole sille lämmölle kysyntää siellä enää, niin eihän pelkkää sähköä kannata lauhdesähkönä valmistaa, jolloinka se sähkö siis otettaisiin talteen ja lämpö menisi harakoille. Ei kannata. Eli me voimme toki sähköä ja lämpöä tuottaa, mutta sillä on oma rajansa, kuinka paljon biojakeita menee sinne. Siksi pitää ja kannattaa käyttää liikenteen, työkoneitten ja myös kotitaloudessa käytettävien polttoöljyjen korvaamiseen näitä biopohjaisia vaihtoehtoja. Se on ihan oikea toimenpide, mielestäni jopa enemmänkin kuin mitä hallitus tässä sanoo.

Edustaja Mäkelä kiinnitti tärkeään asiaan huomiota, ja siihen samaan kiinnitti päivällä täällä myös Eero Heinäluoma, oikein tärkeitä ja hyviä huomioita. Me puhumme paljon siitä, että Bryssel ei oikein ymmärrä sitä, mitä nämä Suomen metsät ovat — ja totisesti niin on asianlaita, ja kyllä tässä nyt on iso ja tärkeä hoitamisen paikka. En käy sitä läpi kovin kaukaa historiasta. Se väärä tulkinta lähti jo Kioto 1:stä liikkeelle, ja silloin vielä jotenkin selvittiin tänne 2000-luvun puolelle asti siinä tulkinnassa, miten metsän muuttumista yhdyskuntatarpeisiin ja toisaalta metsänkasvun tuottamia nieluja käsitellään. Mutta Durbanissa muutama vuosi sitten tämä meni viimeisen päälle poskelleen siellä tehdyllä ratkaisulla, ja nyt uhkaa käydä täsmälleen samalla tavalla.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 123/2016 vp

Jos kuvaan sen ongelman ytimen, se menee suurin piirtein seuraavalla tavalla: Kun tapahtuu maankäytön muutoksia — kun metsä tai maatalousmaa muuttuu muuhun yhdyskuntatarpeeseen, liikennetarpeisiin tai vaikkapa rakentamiseen tonttimaaksi ja niin pois päin — niin se luetaan tavallaan dis- eli miinusnieluksi eli päästöjen aiheuttamiseksi. Kun metsä muuttuu siis metsästä yhdyskuntatarpeisiin, se tavallaan niin kuin tuottaa lisää päästöjä, ja nämä tämmöiset maankäytön muutokset huomioidaan näissä laskelmissa sataprosenttisesti ja otetaan huomioon täysimääräisesti. Mutta kuinkas on laita sitten, kun metsää kasvaa lisää? Sitä ei huomioida biologisen totuuden, luonnontieteellisen totuuden, perusteella, vaan stetsonhatusta on vedetty tietty luku, jonka mukaisesti korkeintaan Suomen metsiin syntyy uutta nielua. 3,5 prosenttia vuoden 1990 silloisista kasvihuonekaasupäästöistä on se määrä, minkä maksimissaan Suomen metsien katsotaan tuottavan vuosittain uutta nielua. Käytännössä tämä tarkoittaa 3,5:tä prosenttia 70,1 miljoonasta CO₂-tonnista: vaikka Suomen metsät kuinka kasvavat ja kuinka tuottavat nielua, niin vain tuo kolme prosenttia 70,1 miljoonasta tonnista voidaan katsoa määräksi, jonka verran nielua Suomeen syntyy, eli 2,5 miljoonaa CO₂-tonnia vuodessa. Mutta kun samaan aikaan maankäytön muutokset tarkoittavat sitä, että tavallaan dis-nieluja syntyy eli päästöjä syntyy 3,5 miljoonaa CO₂-tonnia, niin tässä laskelmassa Suomen metsät ja Suomen metsätase aiheuttavat miljoona CO₂-tonnia vuodessa päästöjä. Ei tämän hölmömpää lopputulosta voi olla!

Jotta tämä hölmöys oikein pääsee oikeaan mittasuhteeseen, kannattaa katsoa, miten tämä sama järjestely toimii Saksan kohdalla. 1990 Saksalla oli päästöjä 13 kertaa enemmän kuin Suomessa. Kun Saksankin kohdalla katsottiin 3,5 prosenttia Saksan silloisesta päästömäärästä siksi määräksi, minkä verran Saksan metsät voivat maksimissaan tuottaa nieluja, niin käytännössä käy niin, että Saksan metsien vuosikasvu voisi tarkoittaa 13 kertaa suurempaa nielujen vuosittaista syntymistä kuin Suomessa — ja Saksan metsien määrä ei ole paljon kummempi kuin Suomen. Saksan metsät tuottavat siis 13 kertaa enemmän nieluja kuin Suomen metsät, ja tässähän — niin kuin jokainen meistä ymmärtää — ei ole mitään järkeä.

Tämän käsittämättömyyden korjaaminen on se haaste, mikä pitäisi pystyä korjaamaan näissä neuvotteluissa, jotka nyt tuolla käydään parhaillaan. Tämän ongelman juuret ovat jo siellä Kioto 1:ssä, mutta tämä edellisen hallituksen aikana kärjistyi. En syytä määräänsä enempää silloista ministeri Niinistöä, mutta niin se vain kävi, että tämä tulkinta konkretisoitui siinä Durbanin päätöksessä, ja nyt olemme EU:ssa nalkissa tässä samassa jutussa. Tämä todellakin on voitava korjata.

18.40 Jani Mäkelä ps: Arvoisa puhemies! Tästä liikenneasiasta vielä Pekkariselle lyhyenä kommenttina, etten tietenkään vastusta aidosti tarpeettomien materiaalien kierrätystä polttoaineeksi tai esimerkiksi jätteen polttamista. Se on totta kai järkevää toimintaa.

Tässä pitää muistaa se, että toimitaan teknologianeutraalisti ja mennään järki edellä, ei mennä ideologia edellä näissä asioissa vaan tosiasioiden pohjalta. Me kaikki tiedämme esimerkiksi sen tosiasian, että tämän hetken autojen päästömittaukset eivät puhu totta. Bensiiniautojen kohdalla ne kulutukset näyttävät useita litroja vähemmän kuin todellinen kulutus on. Mitä tällaisten mittarien käyttäminen nyt sitten todellisuudessa kertoo? Tämä minua huolestuttaa, että käytetään väärä mittareita ja mennään ideologia edellä näihin asioihin. Ei se voi niin mennä, että itsetarkoituksellisesti muutetaan jotain. Kyllä meidän täytyy tietää, mitä me teemme.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 123/2016 vp

18.41 **Eeva-Maria Maijala kesk:** Arvoisa puhemies! Edustaja Mäkelän puheenvuoroon liittyen haluaisin sen verran täsmentää ja lisätä Lappeenrannan yliopiston osalta, että siellä on tuotu esille todella hyviä esityksiä ja oma toiveeni onkin, että jotta heidän ideansa, ajatuksensa saataisiin toteutukseen, meillä tulee tästä talosta löytyä esityksiä siitä, miten me saisimme rahoitettua näitä asioita eteenpäin. Kyse on todella isoista summista. Meillä pitää olla mahdollisuus tehdä riskirahoitusesityksiä, joilla me saamme nämä todella innovatiiviset, hyvät esitykset toteutukseen ensimmäisenä maailmassa.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin talousvaliokuntaan, jolle valtiovarainvaliokunnan, liikenne- ja viestintävaliokunnan, maa- ja metsätalousvaliokunnan, tulevaisuusvaliokunnan ja ympäristövaliokunnan on annettava lausunto viimeistään 15.3.2017.